

INNEHÅLL

ELANDERS 2017

Det här är Elanders	3
Elanders i världen	4
Året i korthet	6
VD-ord	8

VERKSAMHETEN

Affärsidé, mål och strategier	10
Vårt integrerade erbjudande	12
Omvärldstrender	16
Innovationer	18
Kundcase	20
Fem år i sammandrag	28

AKTIEN

Aktiefakta och ägarstruktur	32
-----------------------------	----

FORMELL ÅRSREDOVISNING

Förvaltningsberättelse	37
Risker och osäkerhetsfaktorer	40
Bolagsstyrningsrapport	42
Hållbarhetsrapport	48
Koncernen	58
Finansiella rapporter	58
Noter	62
Moderbolaget	90
Finansiella rapporter	90
Noter	95
Förslag till vinstdisposition	103
Revisionsberättelse	104

ÖVRIG INFORMATION

Avstämning alternativa nyckeltal	108
Ekonomiska definitioner	110
Specifika termer	111
Styrelse	112
Koncernledning, revisorer och valberedning	114
Kontakta Elanders	116
Årsstämma och kalendarium	118

9 342

Omsättning, Mkr

19

Antal länder

86

Totalt antal anläggningar

6 997

Totalt antal anställda

1 000 000

Totalt antal m² produktions- och lageryta

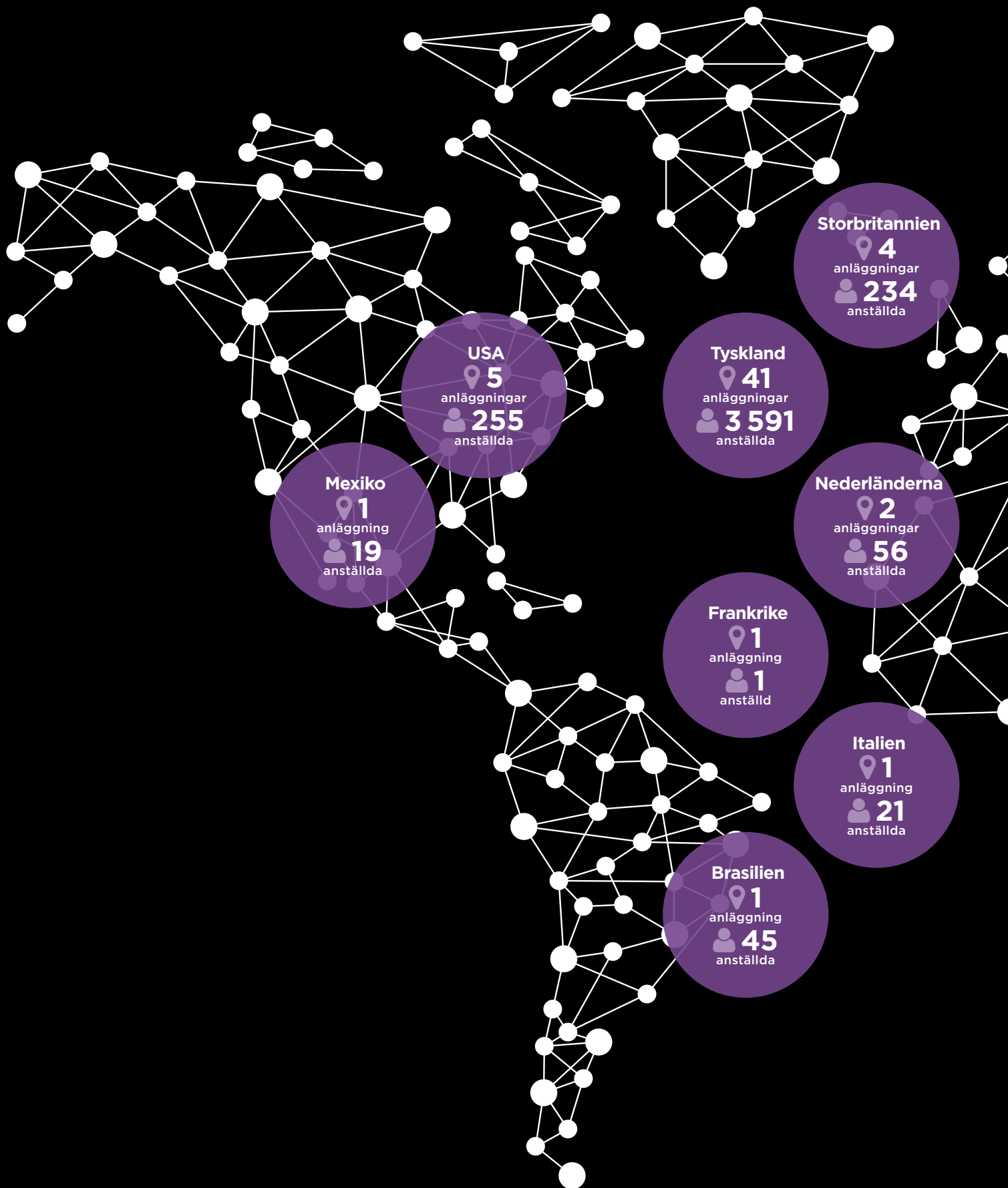
Det här är Elanders

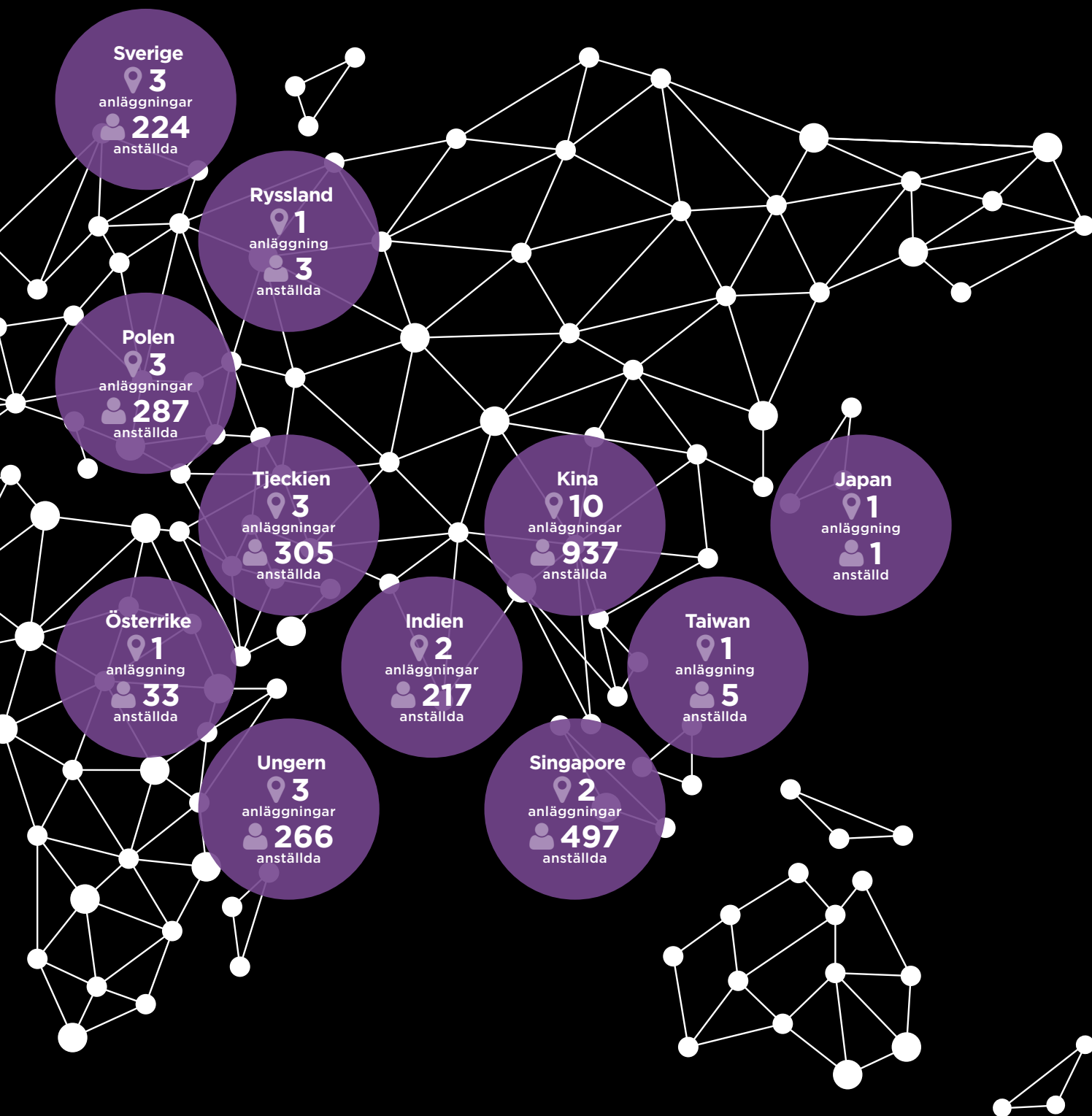
GLOBALT ERBJUDANDE

Elanders erbjuder globala integrerade lösningar inom supply chain management, print & packaging och e-commerce. Koncernen kan ta ett helhetsansvar för komplexa och globala leveransåtaganden som omfattar bland annat inköp, lager, konfigurering, produktion och distribution. I erbjudandet ingår även hantering av beställningslösningar, betalningsflöden och eftermarknadstjänster för kundernas räkning.

Koncernen har närmare 7 000 anställda och verksamhet i ett 20-tal länder på fyra kontinenter. De viktigaste marknaderna utgörs av Kina, Singapore, Storbritannien, Sverige, Tyskland och USA. De största kunderna är verksamma inom branscherna Automotive, Electronics, Fashion & Lifestyle, Industrial och Health Care & Life Science.

Verksamheten bedrivs huvudsakligen genom tre affärsområden, Supply Chain Solutions, Print & Packaging Solutions och e-Commerce Solutions, som var för sig utgör en mer eller mindre självständig verksamhet, men tillsammans utgör de en helhet som få företag kan konkurrera med.

2017 I KORTHET

I och med förvärvet av LGI under 2016 skapade Elanders en stabil plattform för fortsatt tillväxt inom supply chain management samtidigt som kundbasen breddades väsentligt. Årets starka organiska tillväxt är ett resultat av detta.

Jämfört med föregående år ökade omsättningen med 3 057 Mkr till 9 342 (6 285) Mkr, det vill säga 49 procent. Ökningen var främst hänförlig till att LGI konsoliderades under hela året 2017 jämfört med fem månader under 2016. Rensat för valutakursförändringar och förvärv ökade omsättningen med sex procent.

Supply Chain Solutions är Elanders största affärsområde och utgör i dag närmare tre fjärdedelar av koncernen. Omsättningen växte kraftigt under året samtidigt som resultatet tyngdes av högre uppstartskostnader än väntat för några av de nya kundprojekten. Tillväxten inom affärsområdet hänförs sig huvudsakligen till Asien och Europa. Flera nya affärer har säkrats under året, vilket lovar gott inför framtiden.

Om den nya verksamheten i USA för prenumerationsboxar exkluderas minskade försäljningen för affärsområdet Print & Packaging Solutions med närmare en procent. Den nya verksamheten för prenumerationsboxar är en kombination av supply chain management och en traditionell tryckaffär, som på ett par år har gått från närmare noll till 18 miljoner dollar i försäljning.

Efter ett svagt första halvår avslutade affärsområdet e-Commerce Solutions året med ett starkt fjärde kvartal och visade en omsättning om 101 Mkr och ett rörelseresultat om 17 Mkr.

49%

Nettoomsättningen ökade med 49% under 2017.

TREÅRSÖVERSIKT

	2017	2016	2015
Nettoomsättning, Mkr	9 342	6 285	4 236
EBITDA, Mkr	563	516	428
EBITA, Mkr	371	384	313
Resultat efter finansiella poster, Mkr	230	300	259
Resultat efter skatt, Mkr	165	217	175
Resultat per aktie, kr ^{1) 2)}	4,65	7,35	6,18
Kassaflöde från den löpande verksamheten per aktie, kr ²⁾	-1,81	11,19	9,52
Eget kapital per aktie, kr ²⁾	69,21	81,58	52,72
Utdelning per aktie, kr ²⁾	2,60 ³⁾	2,60	2,07
EBITA-marginal, %	4,0	6,1	7,4
Avkastning på totalt kapital, %	4,3	6,7	8,2
Avkastning på eget kapital, %	6,8	12,4	12,1
Avkastning på sysselsatt kapital, %	6,2	10,0	12,6
Nettoskuld/EBITDA, ggr	4,7	4,3	1,7
Skuldsättningsgrad, ggr	1,1	0,9	0,5
Soliditet, %	33,1	35,6	42,0
Genomsnittligt antal aktier, tusental ²⁾	35 358	29 555	28 224

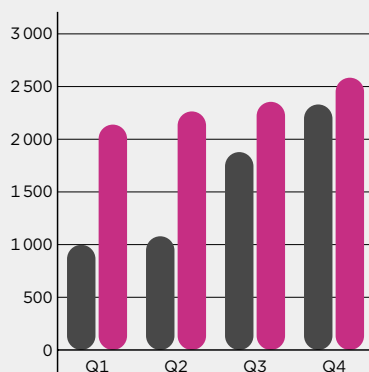
¹⁾ Någon utspädningseffekt förekommer ej.

²⁾ Historiskt antal aktier samt historiska nyckeltal har räknats om med hänsyn till fondemissions-elementet i nyemissionen 2016.

³⁾ Förslag från styrelsen.

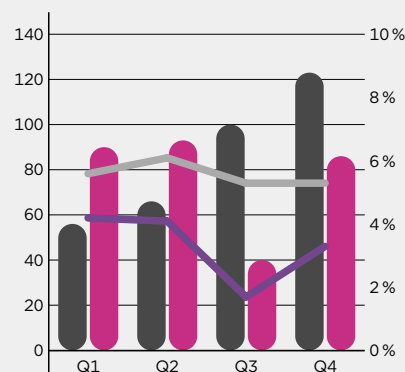
För avstämning av alternativa nyckeltal samt definitioner, se sidorna 108–110.

OMSÄTTNING PER KVARTAL

● 2016 Omsättning, Mkr
● 2017 Omsättning, Mkr

RÖRELSERESULTAT SAMT RÖRELSE MARGINAL PER KVARTAL

● 2016 Rörelseresultat, Mkr
● 2017 Rörelseresultat, Mkr
— 2016 Rörelsemarginal, %
— 2017 Rörelsemarginal, %

AFFÄRSOMRÅDENAS UTVECKLING UNDER 2017

SUPPLY CHAIN SOLUTIONS

För affärsområdet Supply Chain Solutions, som består av LGI och Mentor Media har den positiva trenden fortsatt. I verksamheten är det ett tydligt fokus på att utveckla befintliga kunder och skapa nya affärer, med nya och existerande kunder, som i största möjliga mån bör omfatta tjänster från alla affärsområden. Detta har skapat en kraftig organisk tillväxt under 2017 och lett till flera nya affärer, vilket bådär gott för framtiden. Uppstarten av vissa av de nya kundprojekten har under året satt press på organisationen, vilket resulterat i högre uppstartskostnader än beräknat för projekten, då mer resurser har behövt tillsättas.

Varumärken: LGI, Mentor Media och ITG

PRINT & PACKAGING SOLUTIONS

Marknaden för affärsområdet Print & Packaging Solutions har liksom tidigare år fortsatt att präglas av en hård prispress, minskande totalvolym och en överkapacitet. De totala tryckvolymerna minskar på Elanders samtliga marknader och det sker en tydlig förskjutning mot digitaltryck och mer mottagaranpassade produkter, i stället för traditionellt offsettryck med stora upplagor. Inom affärsområdet pågår kontinuerligt en konsolidering av produktionskapaciteten för att anpassa sig till marknadsläget.

Varumärken: Elanders

E-COMMERCE SOLUTIONS

Affärsområdet har stora säsongsvariationer i sin försäljning, och det fjärde kvartalet är vanligtvis det överlägset starkaste. I detta kvartal ligger normalt sett hela intjäningen för året, vilket det även gjorde i år. Efter tre relativt svaga kvartal skedde en rejäl återhämtning i fjärde kvartalet, även om omsättningen för helåret minskade något. Affärsområdet är föremål för en strategisk översyn gällande framtiden som ett eget affärsområde inom koncernen.

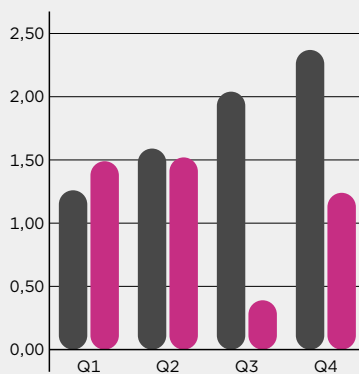
Varumärken: d|o|m, fotokasten och myphotobook

OPERATIVT KASSAFLÖDE EXKLUSIVE FÖRVÄRV PER KVARTAL

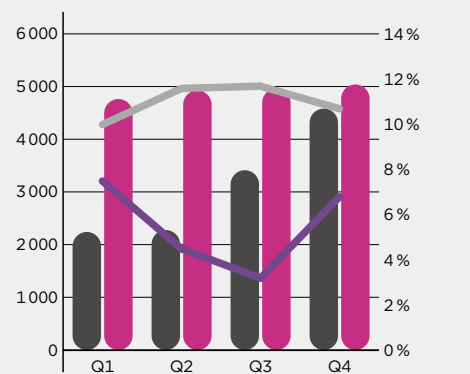
● 2016 Operativt kassaflöde, Mkr
● 2017 Operativt kassaflöde, Mkr

RESULTAT PER AKTIE PER KVARTAL

● 2016 Resultat per aktie, kr
● 2017 Resultat per aktie, kr

SYSSELSATT KAPITAL SAMT AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL PER KVARTAL

● 2016 Sysselsatt kapital, Mkr
● 2017 Sysselsatt kapital, Mkr
— 2016 Avkastning på sysselsatt kapital, %
— 2017 Avkastning på sysselsatt kapital, %

VD-ord

ETT ÅR MED STARK ORGANISK TILLVÄXT

För nästan tio år sedan inledde vi en helt ny era i Elanders långa historia. Då påbörjades det strategiska skifte som har lett oss från en renodlad tryckerikoncern till ett globalt supply chain managementbolag med verksamhet över hela världen. 2017 blev ett intensivt år för Elanders med kraftig organisk tillväxt inom stora delar av koncernen. Det har delvis varit resultatmässigt utmanande, men samtidigt inneburit många nya affärer med stor potential för framtiden.

Under 2017 har fokus legat på att stabilisera den nya internationella koncernen och anpassa verksamheten för framtiden. En hög försäljningstakt och många stora projekt som initierades under hösten har dock lett till extra kostnader, vilket har resulterat i ett något svagare resultat för 2017. Vi räknar dock med att dessa aktiviteter kommer att ge positiva effekter under kommande år.

Lyckad integration

2017 blev det första året för Elanders efter förvärvet av logistikföretaget LGI. Integrationen har varit mycket framgångsrik med många nya uppdrag för koncernen och starkare närvaro i Europa. Under året har omfattande resurser avsatts för att utveckla gemensamma projekt och identifiera vidare synergier framåt, med gott resultat. LGI-delen av koncernen uppvisar en organisk tillväxt på 8 procent för 2017.

Svagare resultat, men stark organisk tillväxt

Den starka organiska tillväxten inom koncernen växlade upp under året med ökad omsättning, men ett något lägre resultat än föregående års rekordresultat. Omsättningen under året ökade med

” Vi räknar med minskade investeringsnivåer, förbättrade marginaler och fortsatt organisk tillväxt under 2018.

3 057 Mkr till 9 342 (6 285) Mkr. Ökningen var huvudsakligen en konsekvens av att LGI konsolideras under hela året samtidigt som den underliggande verksamheten inom Supply Chain Solutions vuxit kraftigt organiskt. Rensat för valutakursförändringar och förvärv ökade omsättningen med 6 procent. Sammantaget blev rörelseresultatet exklusive engångsposter 336 (382) Mkr.

Vi är nöjda med den positiva trenden inom affärsområdet Supply Chain Solutions, där vi ser en alltså växande efterfrågan från både befintliga och nya kunder. Tillväxten var tydlig framför allt i segmenten Automotive, Electronics och Fashion & Lifestyle.

Försäljningen i affärsområdet Print & Packaging Solutions var sämre än väntat på grund av en minskad efterfrågan från befintliga tryckkunder och avtagande nyförsäljning. Prispressen på marknaden är intensiv och efterfrågan på offsettryck minskar kontinuerligt. Som en konsekvens av detta varslades ett 50-tal medarbetare i den svenska organisationen under året. För att parera mot den minskande efterfrågan skiftar vi successivt verksamheten mot en högre grad av digitaltryck och förpackningsproduktion. Det är också viktigt att vi fortsätter vårt arbete med att utveckla vissa av våra enheter så att dessa kan erbjuda både tryck- och supply chain-tjänster.

Affärsområdet e-Commerce Solutions hade en negativ försäljningsutveckling under första delen av året, med viss stabilisering i fjärde kvartalet. Inom affärsområdet skedde ett ledningsbyte och en strategisk översyn över e-Commerce Solutions pågår rörande dess roll i koncernen framöver.

Stort förtroende från nya kunder

Vi fortsätter att satsa på ökat samarbete mellan våra affärsområden bland annat genom satsningar på ett globalt försäljningsteam. Arbetet har resulterat i flera nya kundförfrågningar och projekt under året. Den höga efterfrågan från kunder

som vi ser inom affärsområdet Supply Chain Solutions är glädjande, men sätter samtidigt stor press på organisationen och skapar extra kostnader på grund av att vi snabbt måste agera på resursbrister. Inom segmentet Automotive genererade ett antal nya projekt initialt omfattande uppstartkostnader under andra halvåret 2017. Vi räknar med att volymerna ska stabiliseras under början av 2018. Det avser bland annat en premiumbiltillverkare för vilken vi uppför en helt ny cross-docking-anläggning för produktionslogistiken för montering, utveckling och reservdelshantering. Denna kommer att sysselsätta omkring 200 nya medarbetare. Från och med sommaren 2018 kommer Elanders även att ansvara för lagring och distribution av en stor del av Panasonics produkter för den europeiska marknaden.

Multisajter för ökad lönsamhet

I USA har Elanders gjort omfattande satsningar på att bredda erbjudandet till nya kundsegment, bland annat genom en ny anläggning i Atlanta. Investeringen har varit framgångsrik och försäljningen har ökat mer än förväntat. Under året har vi även invigt en ny modern anläggning i Singapore dit vi flyttat flera av våra befintliga verksamheter.

Vårt koncept att konvertera tryckerianläggningar till kombinerade multisajter för både print och supply chain management hade fortsatt hög prioritet under året. Åtgärden stärker verksamheten och skapar samtidigt en stabil plattform för tillväxt. Vår multisajt i Stuttgart startades upp under sommaren och vi förväntar oss att den ska bidra till att kompensera för lägre volymer i traditionell print på den europeiska marknaden. Under året har vi också gjort ett par mindre företagsförvärv, bland annat Asiapack Limited, som ett led i att bredda vårt erbjudande inom supply chain management.

Mot ett hållbart samhälle

Att erbjuda hållbar produktion i alla led blir allt mer en förutsättning för att kunna

konkurrera, inte minst om de globala uppdragen. Under året har vi genomfört en rad initiativ på miljöområdet, allt från åtgärder för att minska energiförbrukning, vatten och växthusgasutsläpp till att generera mindre mängder farligt avfall. Inom Elanderskoncernen pågår även en mängd olika projekt kring socialt ansvar. Som ett exempel på detta kan nämnas det samarbete som vi och flera andra svenska bolag påbörjat under året med organisationen Pratham. Organisationen har som syfte att ge barn i Indien förutsättningar för att skaffa sig en god utbildning för en bättre framtid.

Ökade volymer och fortsatt organisk tillväxt

Det blir allt mer uppenbart att det strategiska skiftet som Elanders initierade för flera år sedan var nödvändigt och framgångsrikt. Att det ibland blir gropar i vägen är väntat. Vi har just nu en krävande situation där vi balanserar den traditionella tryckverksamheten med vårt uppdrag som global supply chain management-leverantör. Med många stora investeringar på plats räknar vi med minskade investeringsnivåer, förbättrade marginaler och fortsatt organisk tillväxt under 2018.

Vår främsta målsättning under 2018 är att snabbt öka volymerna i nya kundprojekt och att fortsätta vårt långsiktiga arbete med att förbättra marginalerna steg för steg genom att fokusera på lönsamma områden inom Supply Chain Solutions och Print & Packaging Solutions.

Avslutningsvis vill jag tacka alla medarbetare för fina prestationer, vilka har bidragit till goda samarbeten och en lyckad integration av LGI. Jag vill också tacka våra kunder för det förtroende de visat oss med ett stort antal nya affärer under 2017. Med de omfattande investeringar som gjorts under året står vi väl förberedda inför kommande år.

Magnus Nilsson,
Verkställande direktör och koncernchef

Affärsidé, mål och strategier

EN GLOBAL STRATEGISK PARTNER

Elanders ska bidra till att utveckla kundernas affärer och stärka deras konkurrenskraft genom att hjälpa kunderna att effektivisera och optimera sina affärskritiska processer.

Det övergripande målet för Elanders är att vara ledande på globala lösningar inom områdena supply chain management, print & packaging och e-commerce, med ett integrerat erbjudande i världsklass. Genom att uppfylla koncernens långsiktiga finansiella mål skapas goda förutsättningar för fortsatt tillväxt och utveckling samt ett ökat aktieägarvärde. För att uppnå målen krävs en ständig utveckling och optimering av befintlig verksamhet i kombination med att det finns en balans i den totala affären, både geografiskt och mellan de olika kundsegmenten. En viktig komponent är också strategiska kompletterande förvärv, som kan bredda kundbasen, ge tillgång till nya geografiska marknader och/eller bidra med ytterligare nischkompetens.

Utveckla lokala kunder med globala behov till globala kunder

Elanders expanderar och utvecklas med sina kunder. De globala uppdragen växer ofta fram genom att goda relationer skapas när lokala behov tillgodoses genom bra lösningar, som därefter implementeras globalt hos kunderna. För att öka försäljningen av sådana lösningar ska Elanders

arbeta systematiskt med att utveckla den befintliga kundbasen inom varje segment och fånga upp lokala kunder med globala behov. Koncernens kunder kan även ha lokala behov som ska identifieras och utvecklas för att öka den lokala leveransen.

Verksamhetsoptimering

Elanders har verksamhet och kontor i många delar av världen. En viktig framgångsfaktor är att optimera kapacitetsutnyttjandet i koncernens olika typer av anläggningar. Detta uppnås genom kontinuerlig mätning av tillgänglig kapacitet, uppföljning av faktiskt utfall, en flexibel prissättning och att kontinuerligt genomföra organisatoriska anpassningar.

Förvärv av verksamheter som leder till merförsäljning och breddar erbjudandet eller kundbasen

Utöver arbetet med att utveckla den befintliga affären ska Elanders fortsätta att förvärva nya verksamheter som har potential att öka merförsäljningen, bredda kundbasen och komplettera det integrerade erbjudandet. Förvärv är framför allt prioriterat inom supply chain management-området för att bredda eller

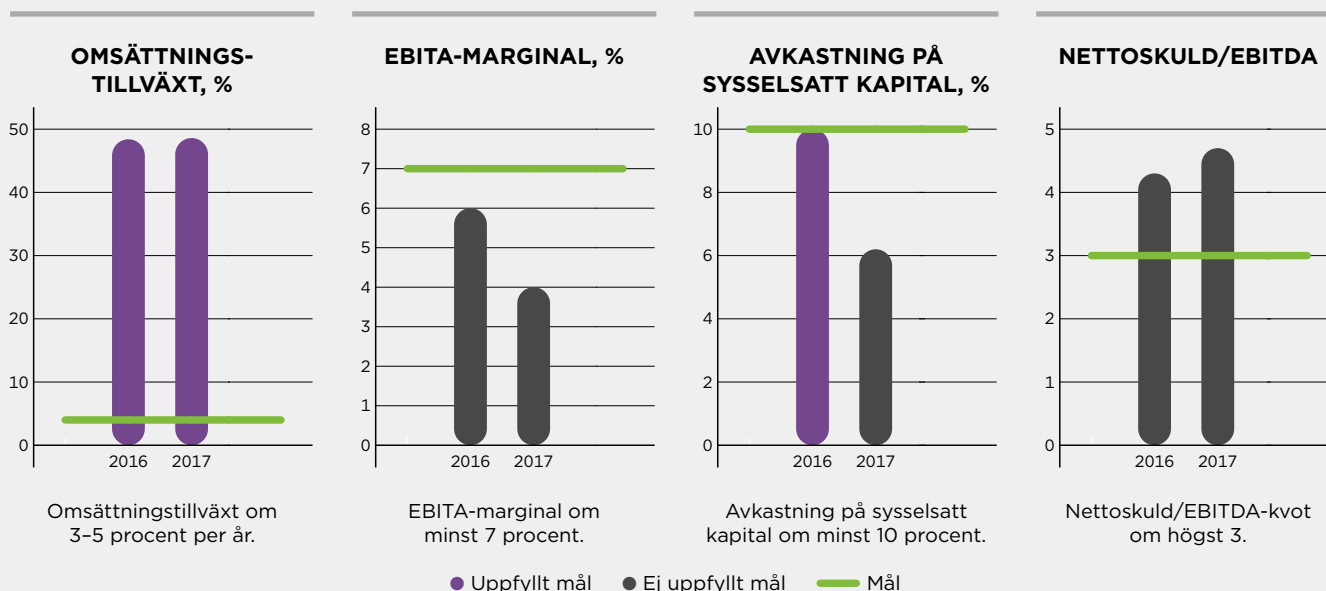
komplettera erbjudandet, och om möjligt tillföra Elanders ytterligare nischkompetenser. Det är även av intresse att få tillgång till nya geografiska marknader eller kundsegment.

FÖRVÄRVSOBJEKT SKA UPPFYLLA ETT ELLER FLERA AV FÖLJANDE KRITERIER:

- Tillföra nya kundsegment och/eller komplettera kundbasen med värdefulla unika kunder.
- Komplettera och stärka befintliga affärer och/eller ge tillgång till nya geografiska marknader.
- Tillföra nya produkter och/eller tjänster.
- Långsiktigt vara en god affär på egen hand eller tillföra tydliga synergier.
- Öka vinst per aktie pro forma.

FINANSIELLA MÅL

Med anledning av förvärvet av LGI under år 2016 och den påverkan detta förvärv fått på nyckeltalen för koncernen har Elanders tagit fram nya mer relevanta långsiktiga finansiella mål under 2017. Dessa mål ska vara möjliga att uppfylla inom ett antal år.

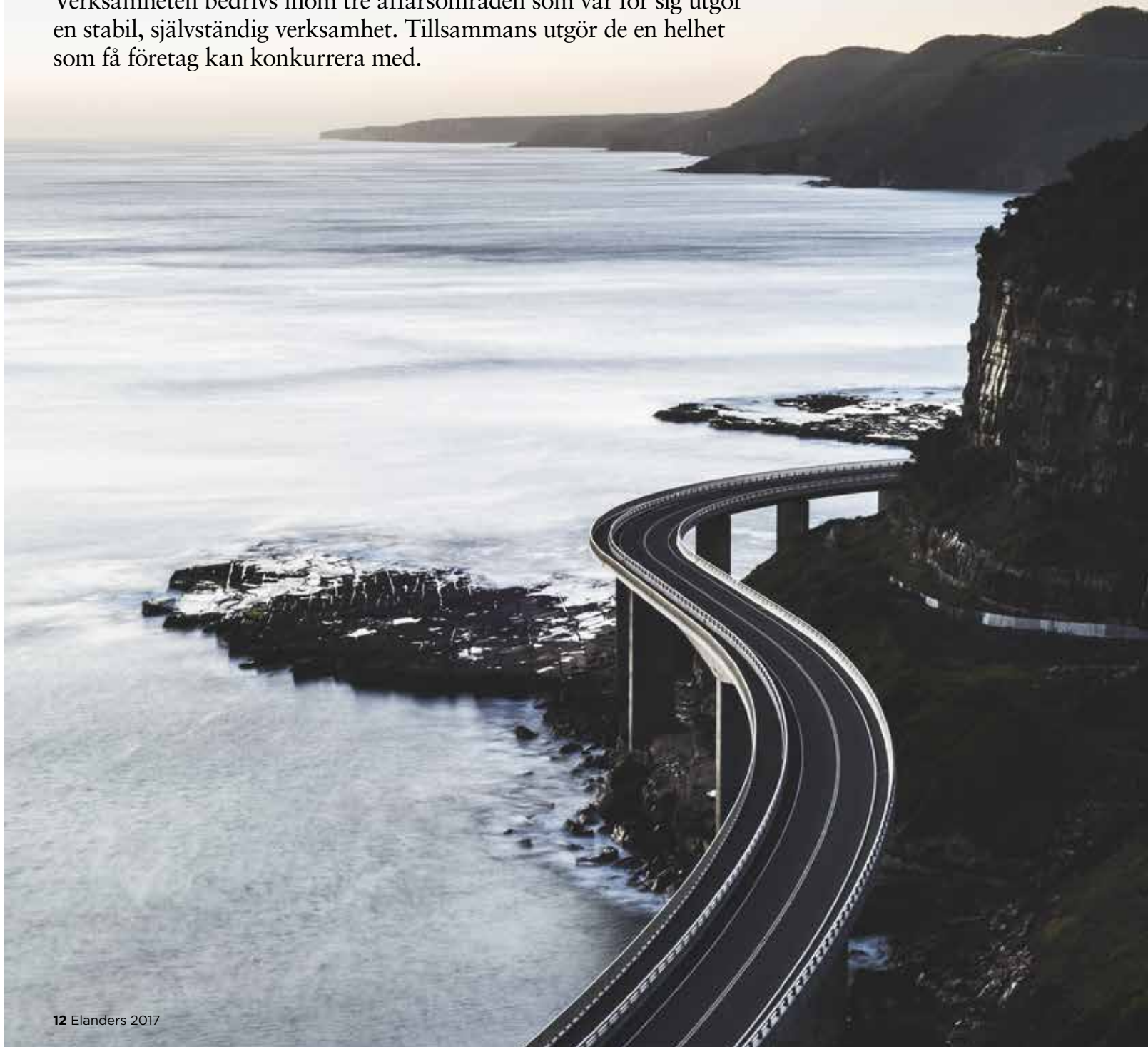

Vårt integrerade erbjudande

STARKT HELHETS- KONCEPT

Elanders är ett ledande företag inom globala helhetslösningar för hela försörjningskedjan och finns idag etablerade i fyra världsdelar. Verksamheten bedrivs inom tre affärsområden som var för sig utgör en stabil, självständig verksamhet. Tillsammans utgör de en helhet som få företag kan konkurrera med.

Supply Chain Solutions

DET KOMPLEXA FÖRSÖRJNINGSLÖSNINGEN KRÄVER EN GLOBAL PARTNER

Supply chain, försörjningskedjan, handlar om att hantera och optimera flödet av råvaror, komponenter, färdiga produkter, pengar och information genom alla steg i produktionen, från leverantörer och tillverkare fram till slutkonsumenten. En effektiv försörjningskedja skapar konkurrensfördelar och är affärskritisk för alla producerande företags överlevnad, inte minst i en global ekonomi.

Elanders erbjuder sina kunder globala helhetslösningar inom hela försörjningskedjan med en enda kontaktyta. Elanders hanterar allt från ordermottagning, upphandling, inköp av komponenter och lagerhantering till tillverkning, konfiguration, kvalitetskontroll, värdeadderande tjänster och leverans. Koncernen hanterar också betalningsflöden, synkronisering av inköp och lager med efterfrågan och eftermarknadsservice, liksom hantering av returnerade eller utdaterade produkter för återvinning eller vidareförsäljning. Elanders

erbjuder även industriella värdeadderande tjänster som installationer, uppdateringar, tester, reparationer och certifieringar av elektronisk utrustning, av- och omlastning samt ompaketering av produkter (så kallad cross-docking), emballagehantering (så kallad empties management) och olika typer av paketeringstjänster.

Varje bransch har sina fastställda normer och regler som måste uppfyllas vid hantering och transport av produkterna, samtidigt som uppdragen inte sällan har tuffa tidsramar. Allt hårdare miljökrav ökar också komplexiteten i försörjningskedjan och därmed behovet av specialistkunskaper. Tack vare att Elanders har utvecklat avancerade och anpassningsbara IT-system kan individuella lösningar som är anpassade till olika kunder möjliggöras. Kundens affärsystem integreras med Elanders system och kan även kopplas ihop med e-handelstjänster för effektiv hantering av beställningar, kundtjänst och eftermarknadsservice.

Ett av de viktigaste skälen för Elanders kunder att outsourca verksamhet är att

omvandla fasta kostnader till rörliga och för att undvika att binda kapital i anläggningar, personal och serviceåtaganden. På så sätt kan en högre flexibilitet och kostnadseffektivitet uppnås.

Flera av Elanders anläggningar i Europa, Asien och USA fungerar som multisajter där flera kunders verksamhet samsas under ett tak för att därigenom få synergier såsom högre utnyttjandegrad och effektivitet. Osäkerhetsfaktorer som till exempel beläggningsgrad, där säsongvariationer eller andra arbetstoppar kan påverka beläggningsgraden, kan i sin tur hanteras om kunder från olika branscher med olika volymmönster kombineras i en sajt. Elanders medarbetare och resurser finns ju ändå i lokalerna och kan flyttas mellan de olika kundernas verksamhet från en dag till en annan utifrån arbetsbelastning. Effektiviteten på anläggningarna kan därmed ökas samtidigt som kunden kan fokusera på kärnaffären.

Print & Packaging Solutions

INNOVATIVA TRYCKTJÄNSTER OCH SKRÄDDARSYDDA FÖRPACKNINGAR

En viktig beståndsdel i vårt integrerade erbjudande är grafiska tjänster som tryck av manualer, etiketter och förpackningar till de produkter och komponenter som kunderna producerar. Elanders har över 100 års erfarenhet av den traditionella grafiska branschen och erbjuder i dag renodlade, kostnadseffektiva och innovativa lösningar som tillgodoser kundernas behov av tryckt material och förpackningar, både lokalt och globalt. Tack vare ett antal nischade förvärv har Elanders blivit en av de ledande leverantörerna av sofistikerade förpackningslösningar och förpackningar för lyxartiklar, ibland i begränsade upplagor som bidrar till att höja kundupplevelsen av produkten.

Elanders har utvecklat avancerade, användarvänliga och internetbaserade beställningsplattformar som effektiviserar processen från order till leverans och möjliggör skräddarsydda sekvens- eller just-in-time-leveranser till kunderna. De

senaste åren har koncernen investerat i konkurrenskraftig digitaltryckteknologi för att möta kundernas behov av flexibel trycksaksproduktion med kortare och mindre serier av hög kvalitet till konkurrenskraftiga priser. Denna trycksak är till exempel tryckt med en av koncernens fem inkjet-pressar. Elanders är idag ett av få företag som kan erbjuda globala helhetslösningar som innehåller allt från trycksaker och förpackningar till kringtjänster som till exempel kittning och packning för just-in-time- eller sekvensleveranser.

e-Commerce Solutions

E-HANDELSLÖSNINGAR FÖR FOTOPRODUKTER

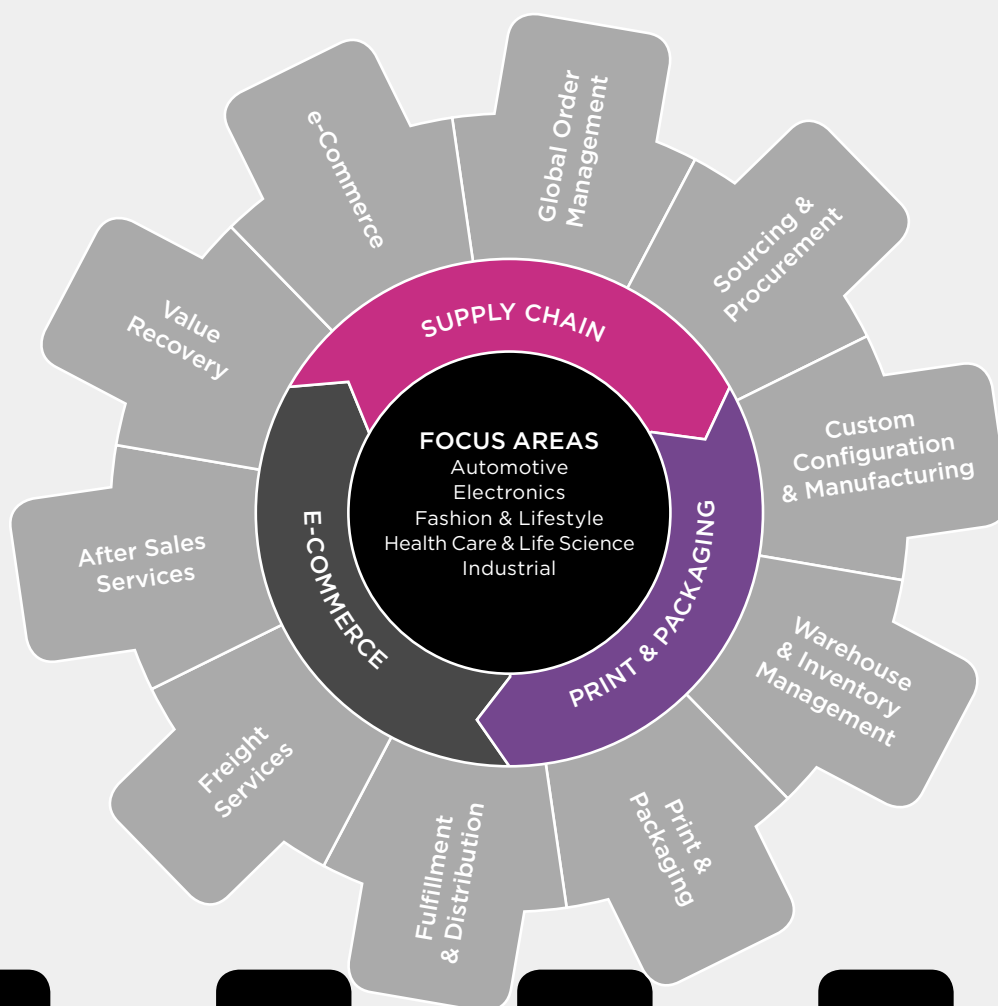

Elanders är idag en av de ledande aktörerna i Europa inom onlineförsäljning av personifierade fotoprodukter genom en rad genomförda förvärv inom området. Tjänsterna marknadsförs under tre varumärken; fotokasten, myphotobook och dloim. fotokasten och myphotobook vänder sig huvudsakligen till konsumenter och erbjuder med hjälp av dloim:s e-handelslösningar ett brett utbud av fotoprodukter bestående av fotoböcker, kalendrar, presentartiklar och heminredningsdetaljer. Genom dloim tillhandahåller Elanders även så kallade white label-lösningar, där andra företag erbjuder delar av sortimentet av fotoprodukter under eget varumärke. Elanders svarar för orderflöde, produktionsprocess och leverans medan varumärkesägaren ansvarar för marknadsföring och försäljning. Bland white label-kunderna finns två av Europas större detaljistkedjor.

ETT INTEGRERAT ERBJUDANDE

Elanders erbjuder ett brett spektrum av olika tjänster och lösningar för att kunden ska kunna fokusera på sin kärnaffär. Tjänsterna kan erbjudas separat eller paketerade i kompletta end-to-end-lösningar. Helhetslösningar kan omfatta allt från inköp av komponenter, lagerhantering och trycksaker till tillverkning, konfiguration och andra värdeadderande tjänster genom hela produktionskedjan. Elanders ansvarar även för leverans till återförsäljare eller slutkonsument liksom eftermarknadstjänster och återvinning. Allt med en enda kontaktyta.

PRIORITERADE KUNDSEGMENT

Automotive

Bilindustrin går bättre än någonsin, samtidigt som den står inför enorma utmaningar i framtiden. Omställningen till elbilar, självkörande teknik och krav på personunika och klimatneutrala fordon kommer att påverka den automatiserade tillverkningen. Industrin måste ta stora strategiska beslut för att nå framgång under det närmaste decenniet. Elanders är väl positionerade i branschen. Mycket tack vare att kunderna framför allt är premiummärken, som sannolikt kommer att klara branschens omställning och utveckling på ett bra sätt. Elanders har stor kunskap inom området produktionslogistik och hjälper fordonstillverkare att fokusera på sin kärnaffär, utan att tumma på vare sig kvalitet eller säkerhet.

Electronics

Marknaden för elektronik växer kraftigt. Detta mycket tack vare att konsumtionen stiger på grund av en ökande medelklass och att priserna på hemelektronik har sjunkit de senaste åren. Elektronikbranschen karaktäriseras generellt av känslig teknik som kräver särskild hantering och infrastruktur för att skydda ömtåliga enheter och instrument, men också och för att återvinna produkterna. Electronics är ett stort kundsegment för Elanders. Erbjudandet har kontinuerligt utvecklats de senaste åren till att även omfatta

tjänster för bland annat kvalitetskontroll, montering, eftermarknad, reparationer och återvinning/återanvändning av elektronik (Value Recovery Services).

Fashion & Lifestyle

Inom området Fashion & Lifestyle, som omfattar produkter inom mode och fritid/livsstil, finns några av världens största företag och branschen visar på en stabil tillväxt. Explosionen av digital, social och mobil teknik kommer fortsätta att förändra konsumentbeteendet, vilket får konsekvenser hos både återförsäljare och tillverkare av snabbbrörliga konsumentprodukter. Kunderna vill ofta ha en partner som ansvarar för och har full kontroll över allt ifrån kvalitetskontrollen i produktionen och hela försörjningskedjan fram till återförsäljare eller slutkonsument. Elanders erbjuder hantering av omnikanaler, distribution och returhantering såväl som automatiserade lager med tjänster som kvalitetskontroll, tvättning, lagning, etikettering m.m. Det finns en stor potential att växa inom kundsegmentet Fashion & Lifestyle, särskilt med den ökande grad av outsourcing som pågår i branschen.

Health Care & Life Science

En åldrande befolkning, livsstilssjukdomar, växande tillväxtmarknader, de framsteg som gjorts inom behandling och

den teknikutveckling som pågår förväntas bidra till hälsovårdssektorns tillväxt de närmaste åren. Branschen är kraftigt reglerad och det ställs oerhört höga kvalitetskrav på processer och hantering inom områden där fel inte får ske. Health Care & Life Science är ett relativt litet kundsegment för Elanders, men koncernen har ett starkt kvalitetssäkrat erbjudande som innefattar allt från leveranser av förbrukningsmaterial till leverans, underhåll samt reparation av medicinsk utrustning. Det finns stora möjligheter att bredda kundbasen.

Industrial

Krav på låga tillverkningskostnader, hög produktkvalitet, korta ledtider och hög leveransprecision ställer ökade krav på industriella tillverkningsföretag. Kontroll och effektivitet i alla led är en förutsättning för att verksamheten ska kunna vara konkurrenskraftig och vinstgenererande. Elanders har en god position inom kundsegmentet Industrials, där koncernen idag hanterar allt från små produkter till stora komplexa konstruktioner och lösningar. I erbjudandet ingår hantering av fabrikslogistik och logistik mot eftermarknaden. Inom Industrial finns det potential att utveckla befintlig kundstock, men även att attrahera nya kunder.

STÖRSTA KUNDSEGMENTENS UNGEFÄRLIGA ANDEL AV KONCERNENS OMSÄTTNING

Omvärldstrender

HÅLLBARA LÖSNINGAR

Vissa omvärldstrender påverkar verksamheten mer än andra. Genom att anpassa erbjudandet så att verksamheten gynnas av trenderna kan förutsättningar skapas för att behålla och stärka den ledande position som Elanders har på valda marknader och också skapa en långsiktig och lönsam tillväxt. Det kan konstateras att de globala marknadstrenderna generellt ökar kundernas behov av i verksamheten helt integrerade och hållbara lösningar för hanteringen av försörjningskedjan. Här lyfts några av de globala megatrender som Elanders ser potentiellt skulle kunna påverka verksamheten framöver.

Hållbarhet

De globala utmaningarna för att skapa ett hållbart samhälle är enorma. Krav på minskade utsläpp, lägre energikonsumtion, återvinning och minskad trafikträngsel kommer inom en snar framtid ställa nuvarande flödesstrukturer på sin spets, och framtidens försörjningsflöden måste förändras i grunden för att vara hållbara. Det innebär i sin tur att komplexiteten i försörjningsflödet ökar kraftigt, vilket ställer ännu högre krav på intelligenta IT-lösningar, spårbarhet och kontroll.

Elanders respons

Med ett ökat krav på hållbar utveckling kommer efterfrågan på effektiva externa supply chain management-lösningar att öka, som leder till lägre resursförbrukning, både för transporter, tillverkning och lagerhållning. Hållbarhetsaspekter genomsyrar Elanders arbete i alla led. Till exempel har Elanders genom en kontinuerlig uppgradering av transportflottan minskat sina koldioxidutsläpp avsevärt. Elanders är också en del av den cirkulära ekonomin med sina tjänster inom området Value Recovery Services, där till exempel kunders datorer, datorskärmar och skrivare återvinns eller återanvänds.

Globalisering

Genom ökad globalisering sprids nya trender snabbt över världen och efterfrågan på varor från andra länder ökar. Globaliseringen ökar också behovet av effektiva transporter med minsta möjliga miljö- och trafikpåverkan. För regionala transporter går trenden mot stora logistikterminaler och lager med automatiserad hantering av godset. För kortare sträckor fram till slutkonsument krävs innovativa tekniska lösningar, där konsumenten kan anpassa lösningen i allt högre utsträckning. Ett ökat flöde av varor leder också till andra krav på logistik och varuförsörjning, som till exempel behov att identifiera och spåra varor i realtid.

Elanders respons

Elanders starka position i Europa, Asien och Americas skapar goda förutsättningar att möta en ökad internationell handel och konkurrens. Som en global aktör kan Elanders möta de behov som kunderna har av globala lösningar. Elanders följer med sina kunder ut i världen när behov uppstår på nya platser och ökar ständigt det geografiska avtrycket genom förvärv, utökade nätverk, nya former av samarbeten och uppstart av nya anläggningar på centrala platser runtom i världen.

Urbanisering

Både tillväxtländer och mer mogna länder urbaniseras just nu i snabb takt. Städerna blir fler och större och deras ekonomiska betydelse på handeln och ekonomin i landet ökar. Lagar, regler och avgifter begränsar transporter in och ut ur de stora städerna i takt med att vägar till och från stadskärnor riskerar att bli överbelastade eller att den negativa miljöpåverkan, såsom luftföroreningar, blir för stor. Samtidigt bidrar urbaniseringen till effektivare leveranser när fler människor bor på samma ställe. Ytterligare en aspekt på urbanisering är en möjlig negativ effekt på personbilsindustrin som den ser ut idag.

Elanders respons

Elanders utvecklar kontinuerligt hållbara lösningar för att effektivisera och konsolidera leveranser. Genom unika logistiklösningar med nätverk och konsolideringspunkter minskar Elanders tung trafik i innerstäder och effektiviserar distributionen. Ett annat exempel är tjänsten pakadoo som samlar leveranser från många leverantörer för utdelning på arbetsplatser. Inom segmentet Automotive arbetar Elanders främst med premiumvarumärken, som generellt har kommit långt eller har förutsättningar för att komma långt inom utvecklingen av fordon med lägre miljöpåverkan och autonomi.

Automatisering och digitalisering

Digitalisering påverkar hela samhället och förändrar förutsättningarna för dagens verksamheter. Kunderna ställer högre krav på att supply chain-lösningar ska vara automatiserade och tillhandahålla informationsflöde i realtid för att minska kostnaderna, korta leveranstiderna och öka kvaliteten. Det ställer extremt höga krav på supply chain management-leverantörer vad gäller teknik och utveckling. Automatisering ställer ofta också krav på djup integration in i kundernas system och verksamhet.

Elanders respons

Elanders har de senaste åren gjort omfattande investeringar i automatiserade flöden och anläggningar, bland annat i ett avancerat virtuellt lagerhanteringssystem för ett stort sportmodeföretag i München. Elanders har även pågående pilotprojekt där möjligheterna till robotisering av lager utforskas. Elanders utökar ständigt integrationen hos kunderna i digitala system och i fysisk verksamhet för att bygga vidare på kundrelationerna och underlätta flödena i deras försörjningskedja.

Ökad outsourcing

Genom att outsourca hela eller delar av sin försörjningskedja ökar företag sin leveranssäkerhet samtidigt som de kan investera mindre i anläggningar, personal och system och istället skjuta över risken på sin logistikpartner. De får också möjlighet och kraft att koncentrera sig på sin kärnaffär. Efterfrågan på utökade supply chain management-tjänster har ökat i takt med att allt fler företag väljer att även outsourca verksamhet som ligger närmare kärnaffären, till exempel genom att bjuda in leverantören i de egna anläggningarna i syfte att minska de fasta kostnaderna och ersätta dessa med variabla kostnader för att ge mer flexibilitet.

Elanders respons

Behovet av ökad outsourcing hos företag skapar efterfrågan på effektiva supply chain-tjänster. Genom multisajter där flera kunder och närbesläktade verksamheter samlas kan Elanders jämna ut förändringar i volymer och skapa stordriftsfördelar. Koncernen har även spetskompetens inom till exempel kontraktslogistik och erbjuder avancerade end-to-end-lösningar där Elanders tar hand om produkten direkt från leverantören, adderar värde och levererar till slutdestinationen.

Innovationer

INNOVATION FÖR TILLVÄXT

Över 100 år av innovation och utveckling har förflyttat Elanders från svenskt tryckeri till att bli ett globalt tjänsteföretag med verksamhet på fyra kontinenter. Genom att förädla idéer till lönsamma tjänster kan Elanders fortsätta att utvecklas och skapa organisk tillväxt.

ROBOTISERAT LAGER

Möt TORU, den orderplockande roboten. Han är del av ett innovationsprojekt som pågår inom Elanders och som sker i samarbete med robottillverkaren Magazino, mjukvaruföretaget Gigaton och sportmärket PUMA. Elanders hanterar PUMA:s varor för distribution till konsument och återförsäljare i Europa och har integrerat den orderplockande roboten i det dagliga arbetet. För detta ändamål anslöts roboten till lagerhanteringssystemet (WMS). Systemet konsoliderar order och skapar packlistor som sedan skickas till roboten som rör sig autonomt i lagret. Roboten kan även se visuellt var i hyllan varan finns. Roboten plockar individuella objekt med ett precist grepp, placerar dem i sitt inbyggda facksystem och levererar dem till en packningsstation.

Inom e-handel läggs ofta beställningar under helgen vilket ger en topp i arbetsbelastningen på måndagar. Natt- och helgarbete är i regel både kostsamt för före-

taget och påverkar hälsan negativt hos medarbetarna. Roboten kan däremot göra minst två skift om dagen oavsett tid, arbetar sju dagar i veckan och är på plats både helger och högtider. Därigenom kan de beställda varorna stå förplockade och förberedda för slutförpackning och vidare distribution till slutkunden på måndag morgon.

Tack vare roboten kan Elanders reducera sina totala kostnader. Kostnaderna för traditionell arbetskraft kan minskas genom lägre kostnader för övertid, skifttillägg m.m. Elanders ambition är dock inte att ersätta medarbetare, utan att minska andelen monotona och rutinartade arbetsuppgifter och obekväma arbetspositioner som till exempel att hämta varor högt upp eller långt ner på hyllorna. Det är också ett skalbart och flexibelt system. Genom att addera robotar eller flytta dem mellan anläggningar kan Elanders lättare hantera arbetstoppar för olika kunder.

PROCESSEN

ORDER

Lagerhanteringssystemet skickar en orderlista till roboten som rör sig obehindrat i lagerlokalen fram till aktuell hylla där varan finns.

PLOCKNING

Med ett precist grepp plockar roboten varan och placerar den i facksystemet som är integrerat i roboten. Roboten kan hantera objekt av varierande storlek och form.

LEVERANS

När facksystemet är fullt återvänder roboten till stationen där varorna sedan packas och levereras till kund.

Med megatrender som digitalisering, globalisering och ökad outsourcing är synen på den traditionella värdekedjan på väg att omdanas. Dessa globala trender leder till helt nya typer av kundbehov och förändrade krav på försörjningskedjan.

Koncernens erbjudande inom områdena supply chain management, print & packaging och e-commerce är i sig själva sällan helt unika. Det är däremot det integrerade erbjudandet, där alla områden helt eller delvis kombineras, liksom det breda spektrumet av kunskap och lösningar.

För att koncernen ska kunna fortsätta växa med lönsamhet måste värdeadderande tjänster och inte minst det integrerade erbjudandet ständigt utvecklas på ett systematiskt sätt. Detta är viktigt för att möjliggöra innovationer mellan koncer-

nens olika bolag och över geografiska gränser. Väl genomfört kommer det att ge nya unika försäljningskoncept, som är svåra för konkurrenterna att kopiera.

FLER EXEMPEL PÅ PÅGÅENDE INNOVATIONSPROJEKT

- Nätverksuppkopplade truckar
- Integrerad supply chain management-lösning i realtid
- Värdedderade tjänster inom transportområdet
- Högre utnyttjande av fordonsflottan genom uppkoppling mot ledningssystem
- Försäljning av annonsplats på transportemballage
- Packaging Innovation Center

Kundcase

CASE: MANAGED PRINT SERVICES

KUNDANPASSAD HELHETSLÖSNING

Elanders kombinerar kontrakts- och transportlogistik genom hela försörjningskedjan och bidrar till bättre kundrelationer.

Mattias Moser
Division Manager,
Electronics, LGI

Tjänster

- ✦ Fulfillment & Distribution
- ✦ Custom Configuration & Manufacturing
- ✦ Warehouse & Inventory Management
- ✦ Value Recovery
- ✦ Life Cycle Services

En av världens största leverantör av IT-utrustning erbjuder förutom utrustning även lösningar för utskrift och hantering av dokument, en så kallad MPS-lösning. Genom ett leasingavtal kan företag utnyttja multifunktions skrivare som är individuellt anpassade och kan bytas ut alltefter som behoven i verksamheten förändras. Med början 2017 hanterar Elanders hela försörjningskedjan för multifunktions skrivare i Tyskland och Beneluxländerna.

När en slutkund beställt en multifunktions skrivare anpassas den på Elanders distributionsanläggning i Hünxe i Tyskland. Utbildade tekniker med bred kunskap anpassar hårdvara, installerar mjukvara och gör kundspecifika inställningar som IP-adresser, värddamn och skanningsalternativ. Elanders testar även att skrivaren fungerar som den ska innan den levereras. I samverkan med Elanders kund och slutkunden planeras leveransen av skrivaren och eventuella

utmaningar hos slutkunden, som kan påverka transporten, utvärderas. Det kan handla om trånga passager, känsliga golv eller inpassering i säkerhetsklassade lokaler.

Skrivarna kan väga upp till 90 kg och utrustningen är ytterst känslig för yttre påverkan, vilket kräver en varsam hantering. På plats hos slutkunden packar Elanders upp skrivaren och placerar den på rätt plats. Den startas och kontrolleras och slutkundens personal utbildas i drift och skötsel. Gammal utrustning kan även tas tillbaka för återvinning eller återställning och därmed kan detta bidra till en hållbar cirkulär ekonomi. Uppskattningsvis rör det sig om en årsvolym på upp till 10 000 installerade och levererade skrivare. Tack vare att Elanders hanterar installation av programvara och hårdvara, lager, leverans, installation och utbildning kan kunden fokusera på sin kärnverksamhet.

PROCESSEN

EN KONTAKT

Med en kontaktpunkt mot kunden hanterar Elanders effektivt och sömlöst flödet genom hela försörjningskedjan.

LAGERHANTERING

I Elanders lager i Hünxe lagras kundens multifunktions skrivare och komponenter för snabb leverans till slutkund.

KUNDANPASSNING

Skrivaren anpassas till slutkundens individuella konfigurationskrav.

LEVERANS

Multifunktions skrivare är känslig utrustning som kräver särskild hantering.

INSTALLATION

Hårdvaran installeras på plats hos slutkunden och personalen utbildas i skötsel och drift av denna. Eventuell gammal utrustning återvinns eller återställs.

CASE: NETWORK SOLUTIONS

SKRÄDDARSYDD NÄTVERKSLÖSNING

För HP Inc. har Elanders skapat en transparent lösning för hela logistiken rörande garantireturer av datorer.

Martina Weihing
Division Manager,
Network Solutions, LGI

Tjänster

- ✦ Freight Services
- ✦ After Sales Services

En verksamhets garantiåtaganden kan vara både kostsamma, besvärliga och tidskrävande, och en stor del handlar ofta om att transportera den felande produkten till och från reparation. Där ligger också en av de största utmaningarna; att göra slutkonsumenten nöjd när utgångsläget är en felaktigt fungerande produkt.

HP Inc. är en av världens största tillverkare av hem-elektronikprodukter. Företaget har en centraliserad reparationsanläggning som betjänar Europa med garantiberättigade reparationer av persondatorer. I vissa europeiska länder har Elanders utvecklat en unik lösning för HP för den omvända försörjningskedjan med en enda kontaktyta, och ansvarar för hela transportprocessen från upphämtning hos konsumenten till återleverans. Upphämtning av datorerna sker antingen i hemmet, hos en återförsäljare eller på någon av de 16 000 anslutna punkterna. Med särskilt emballage, framtaget av Elanders,

skyddas enheten under leverans, med ett neutralt utseende för ökad säkerhet. Distributionslösningen består av ett konsoliderat speditorsnätverk som lämnar paketet vid en av fyra europeiska konsolideringspunkter varifrån dagliga specialanpassade transporter går i linjetrafik till reparationscentret. Det är både kostnadseffektivt och innebär en effektiv och snabb lösning, något som är avgörande för slutkonsumenten. Efter reparation levereras enheten tillbaka till kunden via konsolideringspunkterna.

Elanders har utvecklat en avancerad spårningstjänst där konsumenten online och i realtid kan se vart i flödet datorn finns och vad status är trots att tjänsten utgörs av ett 15-tal separata tjänsteleverantörer och många mellansteg. Ett dedikerat cockpitteam hos Elanders övervakar kontinuerligt hela kedjan. De är HP:s kontaktpunkt inom Elanders och garanterar en smidig hantering av de drygt 6 000 garantiärendena som hanteras varje månad.

PROCESSEN

Elanders har utvecklat en effektiv process för att snabbt och tillfredställande hantera transporter för HP:s alla garantiärenden i Beneluxländerna, Polen, Schweiz, Slovakien, Slovenien, Tjeckien, Tyskland, Ungern samt Österrike.

UPPHÄMTNING

När konsumenten begärt reparation av sin dator hämtas den upp i hemmet eller på någon av de 16 000 servicepunkterna.

KONSOLIDERING

Ett omfattande speditorsnätverk levererar paketen till en av fyra europeiska konsolideringspunkter som finns för vidare leverans till HP:s reparationscenter.

REPARATIONS-CENTER

Datorn repareras vid HP:s reparationscenter.

TRANSPORT

Från konsolideringspunkterna hämtas datorerna upp av lokala speditörer.

KUND

Produkten levereras till kunden.

CASE: AXIS COMMUNICATIONS

MER ÄN BARA ENKEL LOGISTIK

Axis har outsourcat delar av verksamheten till Elanders med djup integration in i den egna värdekedjan.

Mattias Moser
Division Manager,
Electronics, LGI

Tjänster

- ✦ Print & Packaging
- ✦ Fulfillment & Distribution
- ✦ Custom Configuration & Manufacturing
- ✦ Warehouse & Inventory Management

Axis Communications är en marknadsledande tillverkare av nätverkskameror för användning inom säkerhet och videoövervakning. I Jirny utanför Prag hanterar Elanders logistikplanering och lager för Axis Communications verksamhet i Europa, inklusive plockning och packning. I uppdraget ingår även produktionslogistik och kvalitetskontroll. Elanders monterar komponenter på nätverkskamerorna varefter utrustningen testas och kalibreras för färger och strukturer innan de är klara för leverans.

Produktionen sker i en produktionslokal på drygt 8 000 m², där Elanders sysselsätter 130 medarbetare som arbetar i upp till tre skift. Monteringspersonalen består i första hand av ingenjörer och erfarna tekniker som har

kompetens för precisionsarbetet i de olika kamerakonfigurationerna. En stor fördel för kunden är distributionshubbens strategiska läge i Tjeckien, med goda förbindelser till hela Europa. Genom uppdragets karaktär är Elanders djupt integrerade in i Axis affärsverksamhet.

Axis huvudkontor är uppkopplad mot distributionscentralen i Jirny och övervakar status och prestanda i realtid. Samarbetet mellan Axis och Elanders har varit mycket framgångsrikt, mångt och mycket beroende på företagens kulturella likheter. Elanders har lyckats uppnå och bibehålla den höga kvalitetsnivån på montering, kalibrering och testning som Axis har gjort till sitt kännetecken. Volymen har sedan 2011 ökat från en nivå på runt 10 000 produkter i månaden till dagens 65 000 produkter per vecka.

PROCESSEN

Axis har outsourcat delar av sin verksamhet till Elanders som numera inte bara hanterar lager och logistikplanering utan även ansvarar för delar av produktionen.

DISTRIBUTIONSHUB

Elanders driver sedan år 2011 en av Axis europeiska distributionshubbar. Produktionen sker i en produktionslokal på drygt 8 000 m².

MONTERING

Drygt 130 medarbetare hos Elanders monterar, kalibrerar och testar den känsliga kamerautrustningen.

LOGISTIKPLANERING

Kamerorna paketeras och levereras till slutkunden.

CASE: 3D PRINTERS

GLOBALA LEVERANSER

I sin megahub i Singapore driver Elanders ett globalt distributionscenter för 3D-skrivare för kunder som kräver korta leveranstider och en hög servicenivå.

Mentor Medias "Program and Operations team" som hanterar igångsättning och drift av "3D-printer Distribution Center" i Singapore.

Tjänster

- ✦ Fulfillment & Distribution
- ✦ Warehouse & Inventory Management
- ✦ Global Order Management

Med den nya 3D-tekniken förändras alla de regler som tidigare begränsat kreativitet och hållbarhet, och efterfrågan på 3D-skrivare är enorm. En av världens ledande globala tillverkare av 3D-skrivare har valt Elanders som partner för lagerhantering och distribution av dessa skrivare. Kunderna utgörs av stora kontraktstillverkare och varumärkesägare och deras främsta användningsområde för 3D-skrivarna är framtagning av prototyper och komponenter on demand, dvs när behovet uppstår.

Försäljning av 3D-skrivare är en verksamhet innehållande komplex logistik av otympligt gods på en global B2B-marknad som kräver hög kvalitet och servicenivå samt korta leveranstider. Till Elanders globala distributionscenter i Singapore levereras 3D-skrivarna från olika tillverkare i regionen. Logistikerna är inte någon lätt uppgift

rent bokstavligen. En 3D-skrivare kan vara tre meter lång och väga närmare ett ton. Enheterna är också extremt dyrbara och kräver särskild hantering genom hela försörjningskedjan.

I koncernens centralt belägna megahub i Singapore kan även andra kunder hanteras. Genom att flytta personal mellan uppdragen kan Elanders effektivisera, åstadkomma stordriftsfördelar och snabbt anpassa resurser efter förändringar i volym hos kunderna. Det ger också kunderna möjlighet att expandera verksamheten utan nya partnerskap. Elanders hanterar den snabba ökningen av 3D-skrivare med en mängd nya produkter varje år. Vi kan hantera ytterligare volymer och planerar att erbjuda ett ännu bredare sortiment av supply chain-tjänster.

PROCESSEN

Elanders är en flexibel partner som är beredd att växa och utvecklas tillsammans med kunden.

TILLVERKARE

3D-skrivarna levereras från olika tillverkare i regionen.

MEGAHUB

Genom flexibla resurser och personal kan verksamheten effektiviseras, skapa stordriftsfördelar och snabbt anpassas till förändringar i volym hos kunderna.

GLOBAL LEVERANS

3D-skrivare är otympliga och dyrbara och kräver speciell hantering. Elanders levererar över hela världen med båt, flyg och vägtransporter.

KUNDER

Slutkunderna är stora kontraktstillverkare och varumärken i olika branscher som använder 3D-skrivare för att ta fram prototyper och tillverka komponenter vid behov.

ETT BOLAG I STARK TILLVÄXT

De senaste åren har varit händelserika och inneburit stor omställning för Elanders. Från att ha varit ett anrikt 100-årigt svenskt tryckeri har bolaget blivit en leverantör av integrerade helhetslösningar inom supply chain på en global marknad.

2017

Året präglades av en stark organisk tillväxt, huvudsakligen inom affärsområdet Supply Chain Solutions, där tillväxten kom från både Asien och Europa. Flerparten nya affärer säkrades under året. För koncernen som helhet uppgick den organiska tillväxten till sex procent, men ökade till 12 procent i fjärde kvartalet. Omsättningen nådde 9,3 miljarder kronor och antalet anställda närmade sig 7 000 vid årets slut. Den starka tillväxten medförde viss växtvärk för organisationen, vilket speglades i resultatet i form av extra uppstartskostnader för flera av de nya stora kundprojekten inom Supply Chain Solutions.

Prispressen och överkapaciteten på marknaden för affärsområdet Print & Packaging Solutions fortsatte, vilket ledde till ett varsel om 50 personer i den svenska verksamheten.

2016

Under sommaren 2016 genomförde Elanders sitt största förvärv någonsin när den tyska kontraktologistikkoncernen LGI förvärvades. LGI hade vid ingången av året närmare 4 000 anställda inklusive konstant inhyrd personal och omsatte 2015 cirka 430 MEUR. Tillsammans med LGI fick Elanders en mycket bredare kundbas och samtidigt skapades en stabil plattform för fortsatt organisk tillväxt, både med befintliga och nya kunder. Elanderskoncernen blev större än någonsin med drygt 6 400 anställda och en årlig omsättning överstigande 8 miljarder kronor.

Under 2016 redovisade Elanders sitt bästa resultat någonsin med ett rörelseresultat om 383 Mkr exklusive engångsposter.

2015

År 2015 gick till historien som ett av Elanders mest lönsamma år någonsin. Affärsområdet Supply Chain Solutions fortsatte att växa och affärsområdet Print & Packaging Solutions uppvisade trots ökad lönsamhet en negativ tillväxt, då totalvolymerna inom tryck fortsatte att minska. I december förvärvades verksamheten i det tyska företaget Schmid Druck, som konsoliderades från och med den 1 januari 2016.

Fokus under året var på att hitta nya affärer, öka korsförsäljningen mellan affärsområdena, optimera investeringar och konsolidera produktionskapacitet.

För helåret blev rörelseresultatet 292 (175) Mkr, varav poster av engångskaraktär utgjorde -16 (-42) Mkr.

2014

2014 års höjdpunkt blev den lyckade integrationen av det Singaporebaserade bolaget Mentor Media. Detta förvärv innebar en kraftig ökning av omsättning, rörelseresultat och antal medarbetare i koncernen. I och med detta nåddes det viktiga målet att bygga ett Elanders med en ökad global närvaro och ett bredare erbjudande. Koncernen står nu stabilt med tre affärsområden som både balanserar och kompletterar varandra. Rörelseresultatet för helåret blev 175 (131) Mkr, varav poster av engångskaraktär uppgick till -42 (-1) Mkr.

2013

2013 var ett starkt år med en breddning av erbjudandet samt en resultat- och omsättningsökning. Främsta förklaringen till resultatförbättringen var de senaste årens lyckosamma företagsförvärv som bidragit positivt till resultaträkningen. Print & Packaging mötte dock minskad efterfrågan, vilket föranledde Elanders att koncentrera produktionen till färre enheter i Sverige och Tyskland.

Under första kvartalet förvärvades företaget McNaughtan's i Skottland, specialister på produktion av etiketter och exklusiva förpackningar. I tredje kvartalet förvärvades tyska e-handelsbolaget myphotobook GmbH. Bolaget är ett av Europas ledande e-handelsbolag inom försäljning av personifierade fotoprodukter till konsumentmarknaden. Fjärde kvartalet präglades av en hög aktivitet och inte minst slutförhandlingarna om förvärvet av Mentor Media. Rörelseresultatet för helåret blev 131 (119) Mkr varav poster av engångskaraktär uppgick till -1 (15) Mkr.

RESULTATRÄKNINGAR I SAMMANDRAG

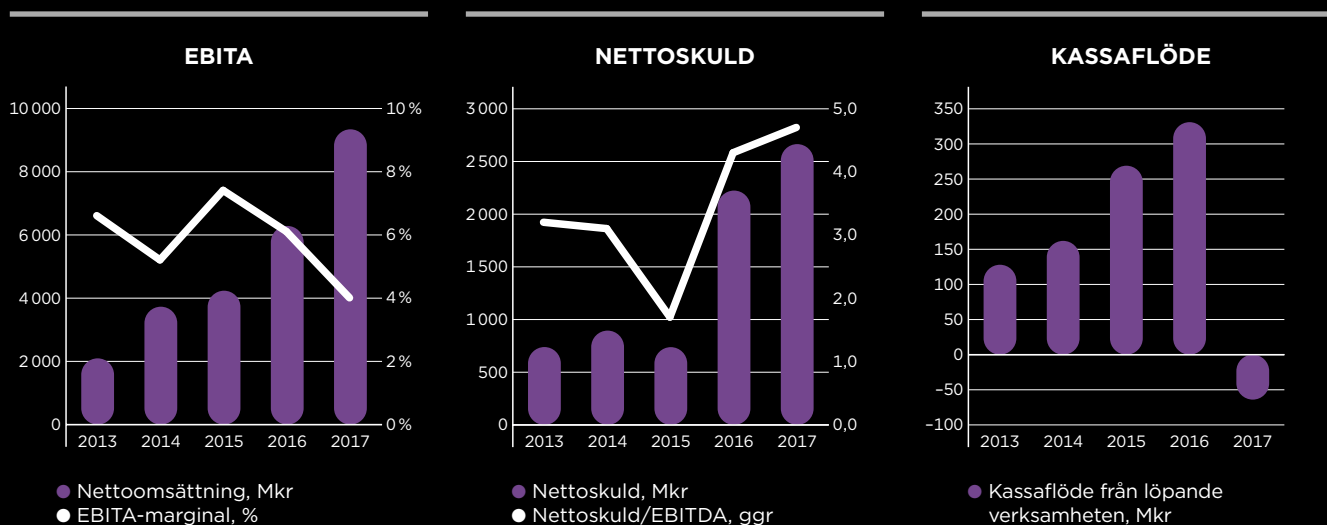
Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	9 342	6 285	4 236	3 730	2 096
Rörelsens kostnader	-9 034	-5 941	-3 944	-3 555	-1 965
Rörelseresultat (EBIT)	308	344	292	175	131
Finansnetto	-78	-44	-33	-35	-29
Resultat efter finansnetto	230	300	259	140	102
Årets resultat	165	217	175	88	70
EBITDA	563	516	428	292	229
EBITA	371	384	313	194	139

KASSAFLÖDE I SAMMANDRAG

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-64	331	269	162	128
Betald skatt	-134	-104	-85	-61	-57
Nettoinvesteringar	-262	-1 907	-42	-296	-164
Operativt kassaflöde	-115	-1 428	344	-38	50
Förändring i nettoskuld	438	983	-198	174	69

BALANSRÄKNINGAR I SAMMANDRAG

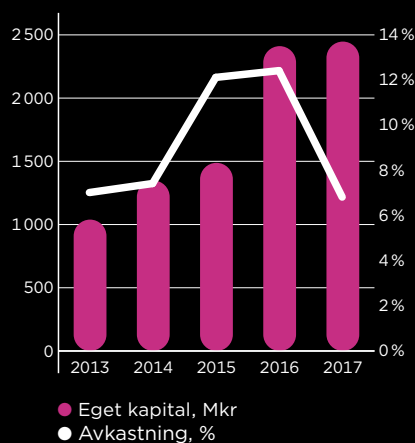
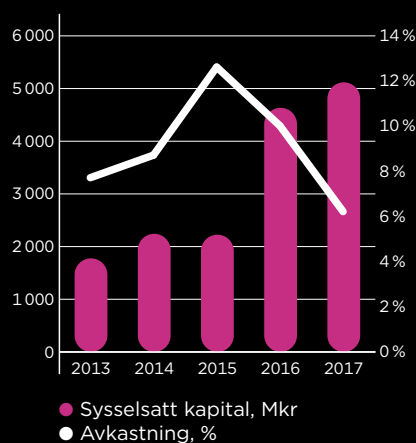
Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Goodwill	2 337	2 273	1 200	1 205	1 090
Övriga anläggningstillgångar	1 874	1 855	602	675	582
Varulager	390	295	266	253	107
Kundfordringar	1 795	1 396	825	844	387
Övriga kortfristiga fordringar	333	312	139	136	82
Likvida medel	679	651	529	457	215
Eget kapital	2 453	2 411	1 488	1 348	1 039
Räntebärande skulder	3 344	2 875	1 267	1 352	954
Icke räntebärande skulder	1 612	1 496	805	870	471
Balansomslutning	7 409	6 782	3 560	3 570	2 464

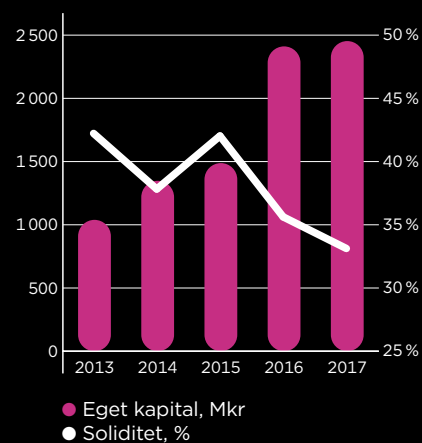
NYCKELTAL

	2017	2016	2015	2014	2013
EBITA-marginal, %	4,0	6,1	7,4	5,2	6,6
Rörelsemarginal, %	3,3	5,5	6,9	4,7	6,2
Vinstmarginal, %	2,5	4,8	6,1	3,8	4,8
Soliditet, %	33,1	35,6	42,0	37,8	42,2
Andel riskbärande kapital, %	35,7	38,7	44,1	40,1	44,8
Räntetäckningsgrad, ggr	4,1	7,8	12,7	5,0	5,3
Skuldsättningsgrad, ggr	1,1	0,9	0,5	0,7	0,7
Avkastning på eget kapital, %	6,8	12,4	12,1	7,4	7,0
Avkastning på sysselsatt kapital, %	6,2	10,0	12,6	8,7	7,7
Avkastning på totalt kapital, %	4,3	6,7	8,2	5,9	5,6
Medelantal anställda	6 658	4 536	3 182	3 360	1 864
Antal anställda vid årets utgång	6 997	6 444	3 177	3 320	1 898
Nettoskuld/EBITDA, ggr	4,7	4,3	1,7	3,1	3,2
Rörelsens värde (Enterprise Value), Mkr	5 570	5 981	2 555	1 919	1 298
Riskbärande kapital, Mkr	2 645	2 625	1 568	1 431	1 104
Sysselsatt kapital, Mkr	5 118	4 635	2 226	2 243	1 777
Nettoskuld, Mkr	2 665	2 224	738	895	739

För avstämning av alternativa nyckeltal samt definitioner, se sidorna 108-110.

AVKASTNING PÅ
EGET KAPITALAVKASTNING PÅ
SYSSELSATT KAPITAL

SOLIDITET

”

Organisk
tillväxt om
12 procent
i fjärde
kvartalet.

ETT ÅR MED UTMANINGAR

År 2017 var ett utmanande år för Elanders som präglades av en stark organisk tillväxt för koncernen, men som samtidigt gav viss växtvärk. Detta återspeglas i aktiekursens utveckling under året.

Historik

Elanders B-aktie introducerades på Stockholms Fondbörs den 9 januari 1989. Den 31 december 2017 hade bolaget 33 542 938 (33 542 938) B-aktier noterade på NASDAQ OMX Stockholm, Mid Cap, under symbolen ELAN B.

Utveckling under året

Kursen på B-aktien sjönk under 2017 med 23 (+55) procent medan Stockholmsbörsens index OMX Stockholm PI steg med 6 (6) procent under samma period. Under 2017 omsattes över börsen totalt 8 591 669 (13 024 518) Elandersaktier, vilket motsvarar en omsättningshastighet om 0,24 (0,44) gånger.

Aktien betalades som lägst under året den 8 december med 80,75 kronor och som högst den 26 april med 118,00 kronor. Sista betalkurs för 2017 var 82,00 (106,25) kronor, vilket innebar att Elanders börsvärde vid årsskiftet uppgick till cirka 2 899 (3 757) Mkr.

Aktiekapital, aktieslag och likviditetsgaranti

Vid utgången av 2017 fanns det totalt 35 357 751 (35 357 751) utgivna aktier i bolaget, varav 1 814 813 (1 814 813) A-aktier och 33 542 938 (33 542 938) B-aktier.

Varje A-aktie har tio röster och varje B-aktie en röst. Kvotvärdet är 10 kronor per aktie och varje aktie berättigar till lika utdelning. Aktiekapitalets och rösternas fördelning framgår av tabellerna på nästa uppslag. Elanders B-aktie omfattas av likviditetsgaranti med Remium AB som garant.

Aktiens spridning

Vid årsskiftet hade Elanders 3 457 (3 576) ägare. Andelen utländska aktieägare uppgick till 8 (7) procent av kapitalet. Sett till aktieägartyp och andel av kapitalet i bolaget så äger privatpersoner 9 (10) procent och institutionella ägare 30 (30) procent. Vid årsskiftet kontrollerade Carl Bennet AB 66 (66) procent av rösterna och 50 (50) procent av kapitalet och är den enda ägare som kontrollerar mer än 10 procent av kapitalet eller 10 procent av rösterna.

Utdelningspolitik

I utdelningen för kommande år beaktar styrelsen såväl koncernens utvecklingsmöjligheter som dess finansiella ställning samt de finansiella mål som är fastställda avseende skuldsättningsgrad, soliditet och lönsamhet. Målet är att utdelningen ska följa den långsiktiga resultatutvecklingen och i genomsnitt motsvara cirka 30–50 procent av resultatet efter skatt.

Övrig information

Finansiell information om Elanders finns på koncernens webbplats, www.elanders.com, under rubriken Investera.

Frågor kan även ställas direkt till bolaget via e-post info@elanders.com. Det går bra att rekvirera årsredovisningar, delårsrapporter och annan information från koncernens huvudkontor på telefon 031-750 00 00, från webbplatsen eller via e-postadressen ovan.

Vi lämnar också gärna information om Elanders vid aktiviteter som anordnas av aktiespararföreningar, svenska och utländska fondkommissionärer och banker.

En analytiker följer kontinuerligt vår utveckling och publicerar regelbundet analyser av Elanders: Remium AB, Carl Ragnerstam.

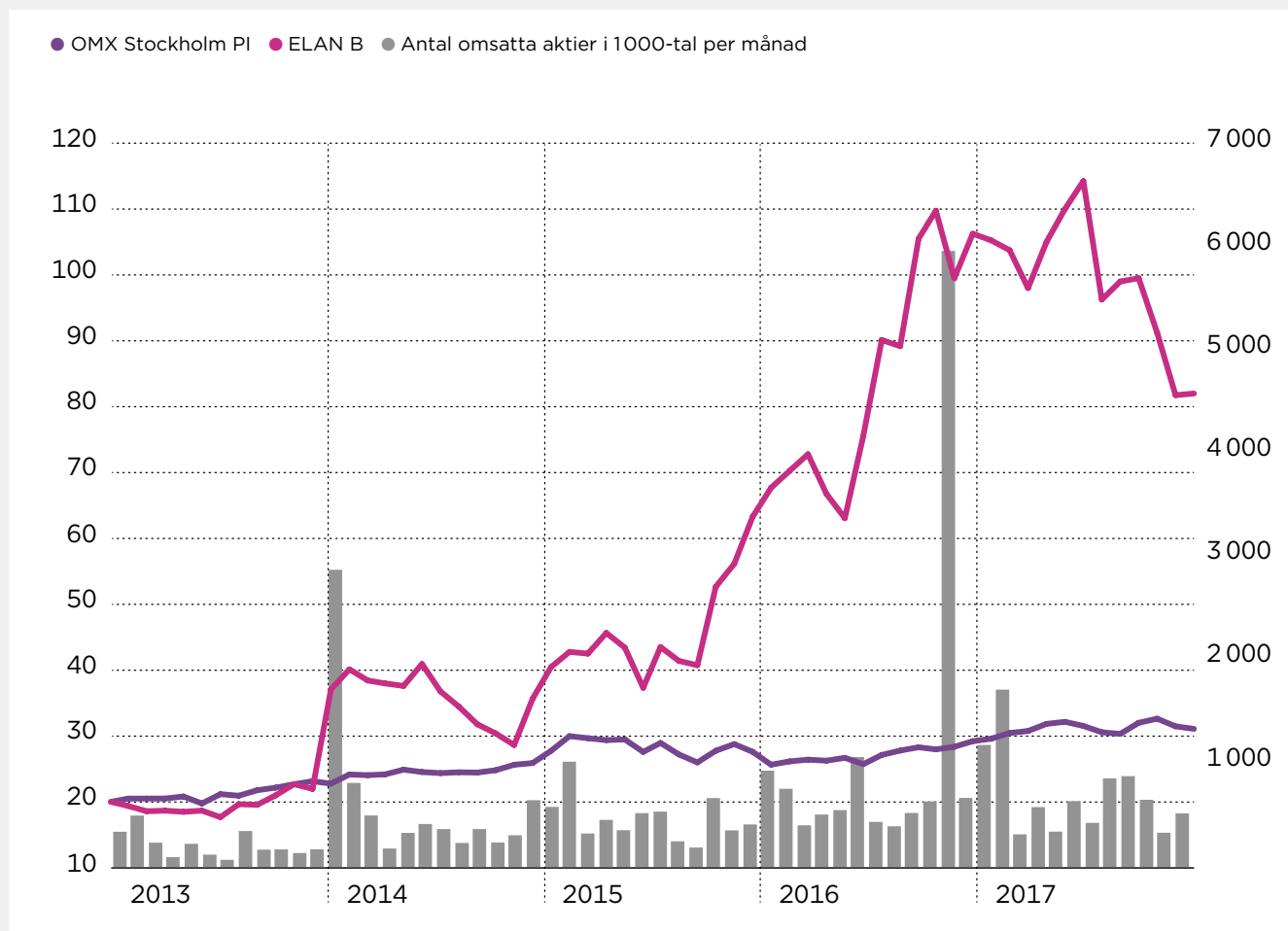
DATA PER AKTIE

	2017	2016	2015	2014	2013
Resultat, kr	4,65	7,35	6,18	3,27	2,81
Börskurs vid årets utgång, kr	82,00	106,25	64,36	36,27	23,11
P/E-tal, ggr	17,6	14,5	10,4	11,1	8,2
P/S-tal, ggr	0,3	0,5	0,4	0,3	0,3
Utdelning, kr	2,60 ¹⁾	2,60	2,07	1,03	0,73
Direktavkastning, %	2,6	3,1	4,5	2,9	3,6
Börskurs/eget kapital, ggr	1,2	1,6	1,2	0,8	0,6
Eget kapital, kr	69,21	68,19	52,72	47,75	42,93
Riskbärande kapital, kr	74,80	74,24	55,57	50,70	45,63
EBITDA, kr	15,92	17,47	15,16	10,89	9,20
Operativt kassaflöde, kr	-3,24	-48,32	12,19	-1,42	2,01
Kassaflöde från den löpande verksamheten, kr	-1,81	11,19	9,52	6,03	5,15
Genomsnittligt utestående antal aktier, tusental	35 358	29 555	28 224	26 825	24 900
Omsättningshastighet, ggr	0,24	0,44	0,20	0,27	0,11

¹⁾ Styrelsens förslag.

Historiskt antal aktier samt historiska nyckeltal har räknats om med hänsyn till fondemissionselementen i nyemissionerna 2014 och 2016. För avstämning av alternativa nyckeltal samt definitioner, se sidorna 108-110.

ELANDERS KURSUTVECKLING

AKTIEKAPITALET UTVECKLING

	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Ackumulerat antal aktier	Ackumulerat aktiekapital, kr
Vid börsintroduktionen 1989	200 000	1 380 000	1 580 000	15 800 000
1991 Riktad nyemission för förvärvet av Fabritius A/S i Norge	-	252 000	1 832 000	18 320 000
1993 Fondemission 1:1	200 000	1 632 000	3 664 000	36 640 000
1997 Riktad nyemission för förvärvet av Graphic Systems-koncernen	-	650 000	4 314 000	43 140 000
1997 Riktad nyemission för förvärvet av Skandinaviska Lithorex	-	250 000	4 564 000	45 640 000
1997 Riktad nyemission för förvärvet av Gummessons	-	350 000	4 914 000	49 140 000
1997 Nyemission 1:4 i samband med förvärvet av Minab-koncernen	100 000	1 128 000	6 142 500	61 425 000
1998 Riktad nyemission för förvärvet av Skogs-koncernen	-	1 287 500	7 430 000	74 300 000
2000 Riktad nyemission för förvärv av aktierna i KåPe-koncernen	-	450 000	7 880 000	78 800 000
2000 Riktad nyemission för förvärv av aktierna i Novum-koncernen	-	490 000	8 370 000	83 700 000
2007 Nyemission 1:6 i samband med förvärvet av Sommer Corporate Media	83 333	1 311 666	9 764 999	97 649 990
2010 Nyemission 1:1	583 333	9 181 666	19 529 998	195 299 980
2012 Riktad nyemission för förvärvet av d o m och fotokasten	-	3 200 000	22 729 998	227 299 980
2014 Nyemission 1:6 i samband med förvärvet av Mentor Media	194 444	3 593 872	26 518 314	265 183 140
2016 Nyemission 1:3 i samband med förvärvet av LGI	453 703	8 385 734	35 357 751	353 577 510
Utstående aktier och aktiekapital 31 december 2017	1 814 813	33 542 438	35 357 751	353 577 510

DE STÖRSTA ÄGARNA DEN 31 DECEMBER 2017

	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Andel av röster, %	Andel av kapital, %
Carl Bennet AB	1 814 813	15 903 596	65,9	50,1
Carnegie Fonder	-	3 038 707	5,9	8,6
Lannebo Fonder	-	2 615 665	5,1	7,4
Didner & Gerge Fonder AB	-	2 536 000	4,9	7,2
Fjärde AP-Fonden	-	1 141 981	2,2	3,2
Andra AP-Fonden	-	544 570	1,1	1,5
The Bank of New York Mellon SA/NV	-	391 586	0,8	1,1
HSBC Trustee of Marlborough, European	-	373 000	0,7	1,1
Dan Olsson	-	297 352	0,6	0,8
P-A Bendt AB	-	200 000	0,4	0,6
Övriga aktieägare	-	6 500 481	12,6	18,4
Summa	1 814 813	33 542 938	100,0	100,0

Källa: Euroclear Sweden AB.

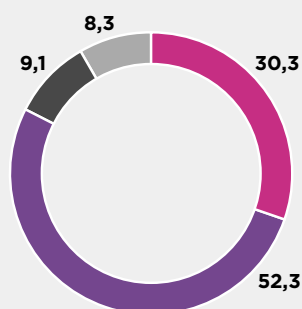
ÄGARE PER STORLEKSKATEGORI DEN 31 DECEMBER 2017

Antal aktier	Antal ägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Andel av kapital, %	Andel av röster, %
1-500	2 441	-	353 849	1,0	0,7
501-5 000	852	-	1 288 197	3,6	2,5
5 001-50 000	129	-	1 957 923	5,5	3,8
50 001-500 000	29	-	4 162 450	11,8	8,1
500 001-	6	1 814 813	25 780 519	78,0	85,0
Summa	3 457	1 814 813	33 542 938	100,0	100,0

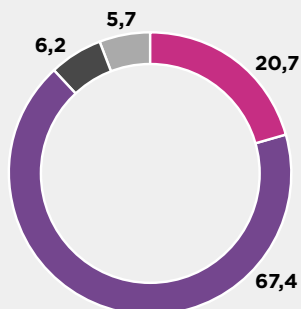
Källa: Euroclear Sweden AB.

ÄGARE PER KATEGORI DEN 31 DECEMBER 2017

ANDEL AV KAPITAL, %

ANDEL AV RÖSTER, %

- Svenska institutioner och investmentbolag
- Svenska företag
- Svenska privatpersoner
- Utländska ägare

Källa: Euroclear Sweden AB.

FÖRVALTNINGS- BERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Elanders AB (publ), organisationsnummer 556008-1621, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för verksamhetsåret 2017.

Elanders AB (publ) är moderbolag i Elanderskoncernen och bolagets B-aktier är noterade på NASDAQ OMX Stockholm, Mid Cap. Elanders AB (publ) är ett dotterföretag till Carl Bennet AB, organisationsnummer 556379-0715, med säte i Göteborg. Carl Bennet AB upprättar koncernredovisning som omfattar Elanderskoncernen.

Verksamheten

Elanderskoncernen har närmare 7 000 anställda och verksamhet i ett 20-tal länder på fyra kontinenter. De viktigaste marknaderna utgörs av Kina, Singapore, Storbritannien, Sverige, Tyskland och USA. De största kunderna är verksamma inom branscherna Automotive, Electronics, Fashion & Lifestyle, Industrial och Health Care & Life Science. Verksamheten bedrivs huvudsakligen genom tre affärsområden, Supply Chain Solutions, Print & Packaging Solutions och e-Commerce Solutions, som var för sig utgör en mer eller mindre självständig verksamhet, men tillsammans utgör de en helhet som få företag kan konkurrera med.

Erbjudandet

Elanders erbjuder globala integrerade lösningar inom områdena supply chain management, print & packaging och e-commerce. Koncernen kan ta ett helhetsansvar för komplexa och globala leveransåtaganden som omfattar bland annat inköp, lager, konfiguration, produktion och distribution. I erbjudandet ingår även hantering av beställningslösningar, betalningsflöden och eftermarknadstjänster för kundernas räkning.

Tjänsterna tillhandahålls av affärsdrivna medarbetare, som med expertis och med hjälp av intelligenta IT-lösningar bidrar till utvecklingen av kundernas erbjudande som ofta är helt beroende av effektiva produkt-, komponent- och serviceflöden samt spårbarhet och information.

Utöver erbjudandet till B2B-marknaden säljer även koncernen fotoprodukter direkt till konsument via egna varumärken, fotokasten och myphotobook.

Omsättning och resultat

Omsättningen ökade under året med 3 057 Mkr till 9 342 (6 285) Mkr. Ökningen var huvudsakligen hänförlig till att LGI konsolideras under tolv månader under 2017 jämfört med fem månader under 2016. Rensat för effekter från valutakursförändringar och förvärv ökade omsättningen med sex procent. EBITA, dvs rörelseresultatet ökat med avskrivningar på tillgångar

identifierade vid förvärv, uppgick till 371 (384) Mkr inklusive engångsposter netto om cirka -28 (-39) Mkr. Rörelseresultatet uppgick till 308 (344) Mkr inklusive engångsposter netto om cirka -28 (-39) Mkr. Engångsposterna under innevarande år var huvudsakligen hänförliga till strukturåtgärder genomförda i den svenska verksamheten av Print & Packaging Solutions. Försämringen i resultatet i övrigt beror till stor del på att uppstartskostnaderna för flera stora kundprojekt inom Supply Chain Solutions blev högre än beräknat, vilket redogörs ytterligare för nedan.

Supply Chain Solutions

För koncernens största affärsområde, Supply Chain Solutions, fortsatte den starka organiska tillväxten och under året uppgick den till sju procent, där tillväxten både kom från Asien och Europa. Detta kan jämföras med en organisk tillväxt om fyra procent föregående år. Kundbasen har under året även utökats med ett flertal nya större kunder inom både Automotive och Electronics. Den organiska tillväxten visar också att det finns en stabil underliggande tillväxt i supply chain-marknaden. Tillväxten, som främst kom från nya kundprojekt och affärer, satte till viss del press på organisationen och bolaget, både resursmässigt och finansiellt, vilket också visar sig i resultatet för året. Implementationen av de nya kundprojekten har varit mer omfattande än beräknat, vilket lett till extra uppstartskostnader, som i sin tur påverkat resultatet negativt. Det har bland annat rört sig om kostnader för extra inhyrd personal, då dubbel bemanning samt transporter och inhyrda konsulter med mera behövts under långa perioder. Merparten av dessa projekt är nu implementerade och klara. Under andra halvåret har det även varit extra kostnader för flytt och konsolidering av koncernens enheter i Singapore och de nyetableringar som gjorts i både Tyskland och USA, vilket påverkat resultatet negativt. I övrigt har fokus varit på att utveckla befintliga kunder och skapa nya affärer, med nya och existerande kunder, som omfattar tjänster från alla affärsområden.

I oktober 2017 tecknade Elanders avtal om att förvärva 80 procent av aktierna i det Hongkongbaserade företaget Asiapack Limited ("Asiapack") och med option om att förvärva resterande aktier år 2020. Förvärvet var ett komplement till Elanders existerande verksamhet i Asien, Mentor Media, och kommer tillföra nya kundsegment samtidigt som erbjudandet breddas. Asiapack har specialiserat sig på värdeadderande tjänster, såsom till exempel konfiguration, konsolidering och paketering av produkter. Asiapack har en årlig omsättning om cirka 70 Mkr och har strax över 200 anställda. Asiapack kommer att ingå i affärsområdet Supply

Chain Solutions och beräknas bidra positivt till resultatet per aktie från och med 1 januari 2018 och förväntas även förbättra rörelsemarginalen något för affärsområdet. Köpeskillingen för aktierna uppgick till cirka 50 Mkr på skuldfri basis och förvärvat finansieras genom likvida medel och lån.

Print & Packaging Solutions

Marknaden för affärsområdet Print & Packaging Solutions har liksom tidigare år fortsatt att präglas av en hård prispress, minskande totalvolym och en överkapacitet. De totala tryckvolymerna minskar på Elanders samtliga marknader och det sker en tydlig förskjutning mot digitaltryck och mer mottagaranpassade produkter, istället för traditionellt offsettryck med stora upplagor. Inom förpackningar och etiketter finns det dock en fortsatt volymtillväxt. Som ett svar på de minskande totalvolymerna och den medföljande prispressen fortsätter koncernens konsolidering av produktionskapacitet gällande traditionellt tryck. Som ett exempel på detta så lades ett varsel inom den svenska verksamheten under tredje kvartalet där 50 personer varslades. Arbetet pågår även med att omvandla en del av de existerande tryckeriverksamheterna till att även kunna erbjuda supply chain management-tjänster, vilket tidigare har skett framgångsrikt både i Brasilien och USA. Det är denna del som växer inom affärsområdet och framför allt är det tjänsteområdet som i USA rörande prenumerationsboxar, som omfattar tryck-, fraktförmedlings- och packtjänster. Detta område har under de senaste åren vuxit från noll till närmare 18 miljoner dollar i årlig försäljning. Om denna del exkluderas från affärsområdet så har omsättningen minskat organiskt med strax under en procent det senaste året. Under 2018 kommer även den svenska tryckeriverksamheten att kunna erbjuda denna typ av kombinerade tjänster. Under tredje kvartalet förvärvades Spreckley Limited i Storbritannien, som erbjuder förpackningar, marknadsmaterial och etiketter till den brittiska marknaden. Spreckley har ett tjugotal anställda och omsatte cirka 25 miljoner kronor för den tolv månadersperiod som avslutades den 31 mars 2017.

e-Commerce Solutions

Affärsområdet e-Commerce Solutions har stora säsongsvariationer i sin försäljning, och det fjärde kvartalet är vanligtvis det överlägset starkaste. I detta kvartal ligger normalt sett hela intjänningen för året, vilket det även gjorde i år. Efter tre relativt svaga kvartal skedde en återhämtning i fjärde kvartalet. Trots det blev både omsättning och resultat betydligt sämre än föregående år. Det pågår en strategisk översyn av affärsområdets framtid inom koncernen som ett enskilt affärsområde. Idag utgör detta endast tre procent av den totala omsättningen.

Under tredje kvartalet gjordes det en förändring i ledningen av affärsområdet, varmed den tidigare affärsområdeschefen fick lämna. Tills vidare är Magnus Nilsson, vd och koncernchef för Elanders, ansvarig för affärsområdet.

Väsentliga händelser under året

Inga väsentliga händelser utöver vad som angivits ovan har inträffat under året.

Investeringar och avskrivningar

Årets nettoinvesteringar uppgick till 262 (1 907) Mkr, varav köpeskillning avseende företagsförvärv utgjorde 67 (1 796) Mkr. Avskrivningarna uppgick till 255 (171) Mkr.

Finansiell ställning, kassaflöde och finansiering

Nettoskulden uppgick per 31 december 2017 till 2 665 Mkr jämfört med 2 224 Mkr vid ingången av året. I nettoförändringen ingår en ökning med 27,5 MEUR, motsvarande 262 Mkr, som är hänförlig till lösen av factoringskulld, där ett av dotterföretagen tidigare har haft factoring som en finansieringsform, varmed kundfakturer överläts till finansinstitut. Denna factoringskulld har nu ersatts med sedvanliga bankkrediter. Som en konsekvens av denna lösen ökade kundfordringar och nettoskulld med motsvarande belopp, vilket påverkade kassaflödet från den löpande verksamheten negativt. Rensat för denna post och för valuta-effekter så ökade nettoskulden med 163 Mkr under perioden, främst som ett resultat av en ökad rörelsekapitalbindning, en hög investeringstakt samt köpeskillingar för förvärv.

Det operativa kassaflödet exklusive företagsförvärv uppgick för året till -48 (368) Mkr och inklusive företagsförvärv till -115 (-1 428) Mkr, varav -262 (0) Mkr utgjordes av ökat rörelsekapital i form av kundfordringar på grund av lösen av factoring-skulld. Rensat för denna engångseffekt och exklusive köpeskillingar för förvärv var det operativa kassaflödet 214 (368) Mkr. För det fjärde kvartalet uppgick det operativa kassaflödet exklusive företagsförvärv till 49 (65) Mkr och inklusive företagsförvärv till 5 (69) Mkr.

Forskning och utveckling

Koncernen utvecklar kontinuerligt olika erbjudanden och utvecklingen är huvudsakligen sammanhängande med specifika kundprojekt. Inom e-handelsföretagen sker en kontinuerlig utveckling av beställningsplattformar, där mycket av arbetet kostnadsförs löpande.

Medarbetare

Medelantalet anställda under året var 6 658 (4 536), varav 241 (270) i Sverige. Vid slutet av året hade koncernen 6 997 (6 444) anställda, varav 224 (250) i Sverige. Övriga upplysningar rörande antalet anställda samt löner, ersättningar och anställningsvillkor lämnas i not 4 till koncernens finansiella rapporter.

Moderbolaget

Moderbolaget har under året utfört koncerngemensamma tjänster. Någon extern försäljning har inte förekommit. Årets investeringar uppgick till 0 (0) Mkr. Medelantalet anställda var under året 11 (9) och vid årsskiftet hade bolaget 10 (9) anställda. Beträffande antal anställda, löner, ersättningar och anställningsvillkor hänvisas till not 4 till koncernens finansiella rapporter.

Upplysning avseende bolagets aktier

Per 31 december 2017 var 1 814 813 A-aktier och 33 542 938 B-aktier utgivna; totalt 35 357 751 aktier. B-aktierna är noterade under symbolen ELAN B på NASDAQ OMX Stockholm, Mid Cap. Varje A-aktie medför tio röster och varje B-aktie en röst. Aktieägare får rösta för samtliga de aktier han eller hon äger eller företräder. Alla aktier berättigar till lika utdelning. Bolagsstämman har inte lämnat styrelsen några bemyndiganden att förvärva aktier eller utge nya aktier. Några belöningsprogram med utspädnings effekt finns inte.

Överlåtbarhet

Några begränsningar i B-aktiernas överlåtbarhet finns inte enligt bolagsordningen eller gällande lagstiftning. Bolagsordningen innehåller en hembudsklausul avseende bolagets A-aktier.

I övrigt känner inte bolaget till några avtal mellan aktieägare som begränsar aktiernas överlåtbarhet.

Aktieinnehav

Ägare med direkta eller indirekta aktieinnehav uppgående till mer än en tiondel av rösterna i bolaget var per den 31 december 2017 endast Carl Bennet AB med 66 (66) procent. Inga aktier ägs av anställda genom pensionsstiftelser eller liknande.

Avtal med klausuler om ägarförändring

Koncernen har vissa kundavtal och bankavtal som kan sägas upp vid en ägarförändring.

Inga avtal finns mellan bolaget och styrelseledamöter eller anställda som föreskriver ersättningar om dessa säger upp sig, sägs upp utan skälig grund eller om deras anställning eller uppdrag upphör som följd av ett offentligt uppköpserbudande.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Bolagets riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare antogs av årsstämman den 26 april 2017. Styrelsen föreslår att årsstämman 2018 beslutar om riktlinjer som är oförändrade jämfört med 2017. Riktlinjerna lyder enligt följande:

Med ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör koncernledningen. Riktlinjerna ska gälla för anställningsavtal som ingås efter stämmans beslut om riktlinjer liksom för det fall ändringar görs i befintliga villkor efter stämmans beslut.

Elanders ska erbjuda en marknadsmässig totalkompensation som möjliggör att kvalificerade ledande befattningshavare kan rekryteras och behållas. Ersättningen till de ledande befattningshavarna ska bestå av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pension.

Grundlön

Grundlönen ska beakta den enskildes ansvarsområden och erfarenhet.

Rörlig ersättning

Fördelningen mellan grundlön och rörlig ersättning ska stå i proportion till befattningshavarens ansvar och befogenhet. Den rörliga ersättningen ska baseras på utfallet i förhållande till individuellt uppsatta mål. För verkställande direktören och ekonomidirektören ska den rörliga ersättningen uppgå till högst 60 respektive 50 procent av grundlönen. För övriga ledande befattningshavare ska den rörliga ersättningen uppgå till högst 40 procent av grundlönen.

Övriga förmåner

De ledande befattningshavarna får tillerkännas sedvanliga förmåner i övrigt, såsom tjänstebil, företagshälsovård m m.

Pension

Pensionsavsättningar får motsvara högst 35 procent av den pensionsgrundande lönen eller, i förekommande fall, högst ITP-kostnaden med tillägg för allmän pensionsavgift enligt lag eller motsvarande. Styrelsen ska ha rätt att utan hinder av riktlinjerna förnya redan träffade pensionsöverenskommelser på väsentligen oförändrade villkor. Pensionsgrundande lön ska utgöras av grundlönen.

Avgångsvederlag m m

Mellan bolaget och verkställande direktören ska gälla en uppsägningstid om 18 månader vid uppsägning från bolagets sida. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida ska gälla en uppsägningstid om 6 månader. Uppsägningstider från bolagets sida för andra ledande befattningshavare ska normalt vara 3–18 månader. Under uppsägningstiden ska normal lön utgå. Avgångsvederlag utgår ej.

Frågående av riktlinjerna

Styrelsen har rätt att frångå ovanstående riktlinjer om styrelsen bedömer att det i ett enskilt fall finns särskilda skäl som motiverar det.

Utsikter för framtiden

Elanders har en fortsatt stark ställning hos sina globala industri-kunder och här finns de största möjligheterna till expansion både på kort och på lång sikt. Trenden är tydlig att en allt större andel av de globala företagen centraliserar sina inköpsprocesser i kombination med önskemål om lokala leveranser. Elanders marknadsposition och globala avtryck ligger därmed helt rätt i tiden.

Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter balansdagen fram till dagen för denna årsredovisnings undertecknande.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att till årsstämmans förfogande stående vinstmedel och andra fria fonder i moderbolaget uppgående till 1 061 455 472 kronor, disponeras enligt följande:

• att 2,60 kronor per aktie utdelas till aktieägarna	91 930 153 kronor
• att som kvarstående vinstmedel balanseras	969 525 319 kronor

Styrelsen anser att föreslagen utdelning är försvarlig i relation till de krav som koncernverksamhetens art, omfattning och risker ställer på koncernens eget kapital som koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Elanders delar in risker i omvärldsrisker (konjunkturkänslighet och tjänsternas/produkternas framtid), finansiella risker (valuta-, ränte-, finansierings/likviditets- och kreditrisk) samt verksamhetsrisker (kundkoncentration, driftsrisk, risker i rörelsekostnader samt avtal och tvister). För ytterligare information än beskrivningen nedan samt känslighetsanalys hänvisas till not 18 till koncernens finansiella rapporter.

Verksamhetsrisk

Risker i verksamheten är något som Elanders möter dagligen och som normalt ligger inom koncernens kontroll. Koncernledningens nära arbete med verksamhetens alla delar är en viktig faktor som kontrollerar dessa risker.

	Risker och osäkerhetsfaktorer	Elanders respons
Kundkoncentration	Koncernens större kunder är huvudsakligen industriföretag och avtalen med dessa kunder löper normalt på två till tre år. De tio största kunderna svarade under 2017 för 56 (56) procent av omsättningen. Elanders har tre kunder, vars omsättning överstiger tio procent av koncernens totala omsättning. Försäljningen till koncernens största kund uppgick under året till 15 (16) procent av omsättningen. Försäljningen till denna kund sker till flera av dess divisioner, i tre världsdelar och baseras på ett flertal fristående avtal.	Elanders har som strategi att till de större kunderna inte endast vara en leverantör utan en strategisk partner vilket leder till ökade förutsättningar för långvariga affärsrelationer. Flertalet av koncernens allra största kunder har Elanders haft och har fleråriga samarbeten med.
Driftsrisk	Risken för att koncernen ska drabbas av betydande driftstopp är relativt liten. Det finns inga väsentliga internberoenden mellan enheterna inom respektive affärsområde samt mellan affärsområdena. Endast i ett fåtal fall finns det inte alternativa leverantörer av väsentliga insatsvaror.	Koncernen arbetar med att identifiera och förebygga eventuella risker som kan leda till driftstörningar. Arbetet innefattar löpande besiktningar av produktionsanläggningarna där identifierade förbättringsområden ligger till grund för åtgärdsprogram. Koncernen har även avbrottsförsäkring som täcker bortfall av täckningsbidrag i samband med driftsavbrott i upp till tolv månader.
Risker i rörelsekostnader	Den huvudsakliga delen av rörelsekostnaderna utgörs av personalkostnader samt transportkostnader, vilka under 2017 stod för 46 (38) procent av de totala rörelsekostnaderna.	Koncernen ser ingen direkt risk i att någon av dessa kostnader inom en nära framtid kommer att öka i en sådan omfattning att det skulle kunna få en väsentlig effekt på koncernens resultat. Elanders har även möjlighet att inom vissa avtal föra vidare ökade kostnader till kunderna.
Avtal och tvister	I en affärsverksamhet kan ibland tvister uppstå i samband med den ordinarie verksamheten.	Elanders har ingen kännedom om någon tvist som kan komma att få någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella ställning. Koncernens försäkringsprogram innefattar en global ansvarsförsäkring, som omfattar allmänt ansvar, produktansvar, ren förmögenhetsskada i kontraktsförhållanden, avbrottskydd och begränsat skydd vid miljöskada. Elanders har även tecknat ansvarsförsäkring för styrelse och ledande befattningshavare.

Omvärldsrisk

De faktorer i omvärlden som har störst påverkan på Elanders verksamhet är världskonjunkturen samt framtidsutsikterna för koncernens tjänster och produkter. Då dessa faktorer ligger utanför koncernens kontroll pågår ett ständigt arbete för att anpassa verksamheten för att möta nya förutsättningar.

	Risker och osäkerhetsfaktorer	Elanders respons
Konjunkturkänslighet	Den mest påtagliga konjunkturkänsligheten återfinns i de delar av koncernens verksamheter som levererar till kunder inom tillverkningsindustrin, i synnerhet inom fordonsindustrin och konsumentelektronikbranschen. Försäljningen till kunder inom livsmedel, kosmetik, läkemedel och offentlig sektor samt försäljning direkt till privatpersoner är däremot inte konjunkturkänslig i samma utsträckning.	För att balansera konjunktursvängningarna arbetar koncernen aktivt med att både öka försäljningen till kunder inom mindre konjunkturkänsliga branscher, bredda kundbasen generellt samt öka den geografiska spridningen. Satsningarna inom supply chain medför i de flesta fall inga större investeringar i anläggningstillgångar och hyresavtal tecknas för att matcha längden på kundavtal. En stor del av de löpande kostnaderna i nya projekt är rörliga och kan anpassas vid eventuella volymförändringar.
Tjänsternas/produkternas framtid	Ökad outsourcing skapar efterfrågan på effektiva supply chain-tjänster. Fordonsindustrin och globala företag inom konsumentelektronikbranschen har länge outsourcat en betydande del av sin verksamhet för att koncentrera sig på produktutveckling, tillverkning samt marknadsföring och andra branscher följer efter. Vad gäller trycksaken pågår det ett skifte från den traditionella efterfrågan på större upplagor inom offsettryck till kortare serier inom digitaltryck och från tryckt till digitalt media.	Elanders positionering som en leverantör av globala lösningar inom supply chain management, print & packaging och e-commerce balanserar de utmaningar som finns på delar av koncernens marknader, såväl geografiska som för vissa av koncernens produkter och tjänster.

Finansiell risk

De finansiella riskerna med störst påverkan på Elanders resultat och finansiella ställning är valutarisk, ränterisk och finansierings/likviditetsrisk.

	Risker och osäkerhetsfaktorer	Elanders respons
Valutarisk	Koncernens valutaexponering uppstår genom transaktioner i annan valuta än bolagens lokala valuta (transaktionsrisk) samt vid konvertering av nettoresultat och nettotillgångar från de utländska dotterbolagen (translationsrisk).	Faktiska fordringar och skulder samt kontrakterade inköps- och försäljningsorder säkras till viss del genom användande av valutaterminer. Exponeringen avseende nettotillgångar i utländska dotterbolag hänförs främst till EUR, USD och CNY och säkring har delvis gjorts genom upptagande av lån i EUR och USD. Utöver denna säkring har ingen säkring gjorts avseende translationsrisken.
Ränterisk	Exponering avseende förändringar i räntenivån är främst hänförliga till koncernens räntebärande skulder med rörlig ränta. De utestående skulderna ligger huvudsakligen i EUR och USD.	Koncernen eftersträvar en avvägning mellan kostnadseffektiv upplåning och riskexponering mot en negativ påverkan på resultatet vid en plötslig större ränteförändring. Med bakgrund av den låga räntenivån som förväntas av marknaden har ingen säkring gjorts avseende räntenivå. Elanders följer utvecklingen noga och kan komma att ingå säkringar.
Finansierings/likviditetsrisk	Elanders är beroende av att erhålla finansiering via kreditgivare. Koncernens finansieringsbehov innefattar såväl den löpande verksamheten som beredskap för framtida eventuella investeringar. Tillgången på finansiering påverkas bland annat av faktorer som den generella tillgången på kapital och koncernens kreditvärdighet.	Koncernen har för närvarande ett treårigt kreditavtal med två svenska banker avseende rörelsefinansieringen som löper ut i juli 2019.
Kreditrisk	Koncernen är exponerad för förluster genom risken att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden. Kreditrisken kan delas in i finansiell kreditrisk samt kommersiell kreditrisk där den finansiella risken främst avser placering av överskottslikviditet och handel med valutaderivat och den kommersiella kreditrisken avser kundfordringar. Koncernens kommersiella kreditrisk är fördelad på ett stort antal kunder, men det finns samtidigt en koncentration på ett fåtal kunder som står för en stor andel av de totala kundfordringarna.	Den finansiella kreditrisken begränsas och kontrolleras genom att transaktioner endast får ske med finansiella institutioner som är godkända av moderbolagets ekonomi- och finansfunktion. Den kommersiella kreditrisken hanteras primärt av respektive dotterbolag genom externa kreditupplysningar, löpande kommunikation med kunderna, bevakning av betalningsförmåga samt uppföljning av deras finansiella rapporter.

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

Denna bolagsstyrningsrapport, som är en del av förvaltningsberättelsen i årsredovisningen, beskriver Elanders bolagsstyrning, innefattande ledning och förvaltning av bolagets verksamhet samt den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen.

Bolagsstyrningen i Elanders syftar till att skapa goda förutsättningar för en aktiv och ansvarstagande ägarroll, en lämplig ansvarsfördelning mellan de olika bolagsorganen samt god kommunikation gentemot bolagets samtliga intressenter.

Svensk kod för bolagsstyrning

Elanders tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning ("koden"). Koden utgår ifrån principen "följ eller förklara" vilket innebär att ett bolag som tillämpar koden kan avvika ifrån enskilda regler men ska i så fall förklara anledningen härtill. I Elanders finns följande avvikelser från koden:

- Styrelsens ordförande är ordförande i valberedningen.

Denna avvikelse förklaras nedan under avsnittet om valberedningen. Information om koden finns på www.bolagsstyrning.se.

Bolagsstyrningen i Elanders - en överblick

Bolagsstyrningen i Elanders utgår ifrån lagar (främst aktiebolagslagen), redovisningsregelverk, bolagsordningen, NASDAQ OMX Stockholms emittentregelverk, interna riktlinjer och koden.

Elanderskoncernens styrning, ledning och kontroll fördelas mellan aktieägarna på bolagsstämman, styrelsen och verkställande direktören i enlighet med aktiebolagslagen och bolagsordningen samt koncernledningen. Aktieägarna utser bolagets valberedning, styrelse och revisorer vid den ordinarie bolagsstämman (årsstämman).

Aktieägare

Antalet aktieägare i Elanders uppgick till 3 457 (3 576) per den 31 december 2017. Den utländska ägarandelen i Elanders uppgick vid samma tidpunkt till 8 (7) procent av aktierna och 6 (5) procent av rösterna.

Ägare med direkta eller indirekta aktieinnehav uppgående till mer än en tiondel av rösterna i bolaget var per den 31 december 2017 endast Carl Bennet AB med 66 (66) procent. Inga aktier ägs av anställda genom pensionsstiftelser eller liknande.

Bolagsstämman

Aktieägarnas inflytande utövas vid bolagsstämman, som är Elanders högsta beslutande organ. Alla aktieägare som är registrerade i aktieboken på avstämningsdagen och som har anmält sitt deltagande till stämman inom angiven tid har rätt att delta i stämman. De aktieägare som inte har möjlighet att närvara personligen ges möjlighet att företrädas genom ombud. Vid bolagsstämman berättigar en A-aktie till tio röster och en B-aktie till en röst. A-aktierna och B-aktierna har lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst. Vid bolagsstämman får varje röstberättigad röst för det fulla antalet innehavda och företrädda aktier utan begränsning i rösträtten. Elanders A-aktier omfattas av hembud enligt bolagsordningen.

Elanders bolagsstyrning

Bolagsstämman beslutar om förändringar i bolagsordningen, väljer ordförande, styrelse och revisorer, fastställer räkenskaper, beslutar om eventuell utdelning och andra dispositioner av resultatet samt ansvarsfrihet för styrelsen. Vidare beslutar stämman bland annat om riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare, eventuella nyemissioner och hur valberedningen ska utses. De aktieägare som vill ha ett ärende behandlat på stämman ska lämna förslag till styrelsens ordförande alternativt vända sig till valberedningen med nomineringsförslag. Protokoll från Elanders bolagsstämmor finns på www.elanders.com under Bolagsstyrning.

Årsstämma 2017

Vid årsstämman den 26 april 2017 fattades bland annat följande beslut:

- att fastställa årsredovisningen för 2016,
- att utdelning om 2,60 kronor per aktie skulle lämnas för räkenskapsåret 2016,
- att bevilja styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016,
- att arvode inklusive utskottsarbete om totalt 3 930 000 kronor skulle utgå till styrelsen, att fördelas inom styrelsen såsom angivits i kallelsen till årsstämman,
- att utse styrelse enligt följande:
  - Carl Bennet (omval)
  - Pam Fredman (omval)
  - Dan Frohm (nyval)
  - Erik Gabrielson (omval)
  - Linus Karlsson (omval)
  - Cecilia Lager (omval)
  - Anne Lenerius (omval)
  - Magnus Nilsson (vd) (omval)
  - Johan Stern (omval)
  - Caroline Sundewall (omval)
- att utse Carl Bennet till styrelsens ordförande,
- att välja PricewaterhouseCoopers till revisor i bolaget fram till nästa års stämma,
- att uppdra åt styrelsens ordförande att sammankalla en valberedning inför årsstämman 2018,
- att fastställa regler för valberedningens arbete m m såsom angivits i kallelsen till årsstämman,
- att godkänna styrelsens förslag till ersättningar till ledande befattningshavare.

Årsstämman 2018

Nästa årsstämma för aktieägare i Elanders kommer att hållas på Gothia Towers, Mässans gata 24 i Göteborg fredagen den 27 april 2018. Mer information om årsstämman publiceras på www.elanders.com.

Valberedningen

Valberedningen utarbetar förslag till årsstämman avseende val av och arvode till styrelsens ordförande, övriga styrelseledamöter och utskottsledamöter samt revisorer, de senare dessförinnan föreslagna av revisionsutskottet. Valberedningen sammanträder vid behov, dock minst en gång årligen. Under året sammanträdde valberedningen två gånger och behandlade då även styrelsens arbete, styrelseledamöternas oberoende, styrelseledamöternas utvärdering av styrelsens arbete, utskottets arbete, revisionen samt valberedningens sammansättning. Valberedningen har under året bestått av Carl Bennet, ordförande (Carl Bennet AB), Hans Hedström (Carnegie Fonder), Göran Espelund (Lannebo Fonder), Carl Gustafsson (Didner & Gerge Fonder) samt Sophie Nachemson-Ekwall (representant för de mindre aktieägarna). Inga arvoden har utgått till valberedningens ledamöter. Ledamöternas kontaktinformation finns på sidan 115 i årsredovisningen samt på www.elanders.com under Bolagsstyrning.

Styrelsens ordförande är ordförande i valberedningen, vilket är en avvikelse från koden. Anledningen till detta är att det enligt Elanders mening ter sig naturligt att den röstmässigt störste ägaren är ordförande i valberedningen eftersom denne likväl torde ha ett avgörande inflytande över valberedningens sammansättning genom sin röstmajoritet på bolagsstämman.

Styrelsen och dess arbete under 2017

Styrelsen utses av årsstämman på förslag från valberedningen. Styrelsen är ytterst ansvarig för bolagets förvaltning, övervakar verkställande direktörens arbete och följer löpande verksamhetens utveckling samt tillförlitligheten i bolagets interna kontroll. Vidare beslutar styrelsen om större organisatoriska förändringar, investeringar och avyttringar samt fastställer budget och årsbokslut. Styrelsen har det yttersta ansvaret för att bolaget har tillfredsställande system för intern kontroll samt att redovisningshandlingar upprättas och är tillförlitliga när de publiceras. Bolaget och dess ledning har flera metoder för att kontrollera de risker som sammanhänger med verksamheten. Styrelsen bistår ledningen med att löpande, på ett strukturerat sätt, övervaka och identifiera affärsrisker samt inrikta arbetet i bolaget mot att hantera de mest betydande riskerna. I sammanfattning utgör detta styrelsens ansvar för bolagets förvaltning.

Vid utvärdering och tillsättning av styrelseledamöter beaktas Elanders verksamhet, utvecklingskede samt övriga relevanta förhållanden. Dessutom tas även hänsyn till representation av olika typer av utbildning, kunskap och erfarenhet samt ålder och kön. Vid omval och nyval av styrelseledamöter har dessa punkter tagits i beaktande i syfte att styrelsen skall få en så bred sammansättning som möjligt och bidra till ett så effektivt styrelsearbete som möjligt.

Enligt Elanders bolagsordning ska styrelsen bestå av lägst tre och högst tio ledamöter, med högst två suppleanter. Styrelsen i Elanders har under året bestått av tio ledamöter, utan suppleanter: Carl Bennet, ordförande, Johan Stern, vice ordförande,

Pam Fredman, Dan Frohm, Erik Gabrielson, Linus Karlsson, Cecilia Lager, Anne Lenerius, Magnus Nilsson och Caroline Sundewall. De anställda har under 2017 representerats i styrelsen av Eija Persson och Marcus Olsson med Martin Schubach och Ivan Taborsak som suppleanter till arbetstagarledamöterna. Under hösten har Eija Persson och Ivan Taborsak avgått som arbetstagarrepresentanter i styrelsen. Av styrelsens stämмоvalda ledamöter är samtliga utom Magnus Nilsson oberoende i förhållande till bolaget. Pam Fredman, Linus Karlsson, Cecilia Lager och Caroline Sundewall är oberoende i förhållande till bolagets större ägare. Carl Bennet är beroende i förhållande till aktieägaren Carl Bennet AB, vari han är styrelseordförande och ägare. Dan Frohm, Erik Gabrielson, Anne Lenerius samt Johan Stern är också beroende i förhållande till Carl Bennet AB, där Dan Frohm, Erik Gabrielson och Johan Stern är styrelseledamöter samt Anne Lenerius ekonomidirektör.

Styrelsen har utarbetat och fastställt en arbetsordning som reglerar arbetsfördelningen mellan styrelsen, styrelsens ordförande och verkställande direktören. Den innehåller vidare en

övergripande plan för styrelsens sammanträden och instruktioner om ekonomisk rapportering samt de ärenden som ska behandlas av styrelsen. Arbetsordningen ses över en gång årligen samt därutöver vid behov.

Styrelsen sammanträder vanligtvis vid sju tillfällen under året; fyra gånger i samband med bokslutskommunikén och kvartalsrapporterna, ett möte som är särskilt inriktat på strategifrågor, ett möte rörande fastställandet av kommande årsbudget samt ett konstituerande sammanträde direkt efter årsstämman. Dessutom kallas styrelsen till ytterligare sammanträden vid behov. Vid sammanträdena som behandlar rapporten för årets första nio månader samt det möte som behandlar bokslutskommunikén deltar revisorerna för att meddela styrelsen i sin helhet resultatet av revisionen.

Under året följde styrelsen sammanträdesplanen och sammanträde därutöver vid två tillfällen rörande bland annat beslut om ersättning till ledande befattningshavare.

På det konstituerande sammanträdet ses arbetsordningen och instruktionen för vd över samt fattas beslut avseende firma-

Ledamöternas ersättningar och närvaro m m

Ledamot	Styrelse- möten, närvaro (antal möten)	Ersättnings- utskottet, närvaro (antal möten)	Revisions- utskottet, närvaro (antal möten)	Summa närvaro, %	Ersättning styrelse- samt utskotts- arbete, kkr	Aktie- innehav ¹⁾	Oberoende
Stämмоvalda ledamöter							
Carl Bennet, ordförande	9 (9)	1 (1)	Ingår ej	100	670 + 70	1 814 813 A 15 903 596 B	Nej, ägare
Johan Stern, vice ordförande	9 (9)	1 (1)	3 (4)	93	335 + 134 + 35	107 000 B	Nej, ägare
Pam Fredman	6 (9)	1 (1)	Ingår ej	70	335 + 35	1 609 B	Ja
Dan Frohm	6 (6)	1 (1)	Ingår ej	100	335 + 35	23 676 B	Nej, ägare
Erik Gabrielson	9 (9)	1 (1)	Ingår ej	100	335 + 35	-	Nej, ägare
Linus Karlsson	5 (9)	1 (1)	Ingår ej	60	335 + 35	-	Ja
Cecilia Lager	8 (9)	Ingår ej	4 (4)	92	335 + 67	37 521 B	Ja
Anne Lenerius	9 (9)	Ingår ej	4 (4)	100	335 + 67	6 221 B	Nej, ägare
Magnus Nilsson, verkställande direktör	8 (8)	Ingår ej	Ingår ej	100	Anställd	73 577 B	Nej, bolag
Caroline Sundewall	9 (9)	Ingår ej	4 (4)	100	335 + 67	6 666 B	Ja
Arbetstagarrepresentanter							
Eija Persson ²⁾	6 (8)	Ingår ej	Ingår ej	75	Anställd	-	Nej, bolag
Marcus Olsson	4 (9)	Ingår ej	Ingår ej	44	Anställd	-	Nej, bolag
Summa				87	3 930		

¹⁾ Aktieinnehav per 31 december 2017 för de då i styrelsen ingående ledamöterna.

²⁾ Avgick i december 2017.

tecknare. Vidare fastställs arbetsordningar för ersättningsutskottet och revisionsutskottet samt utses ledamöter i dessa utskott. Vid det konstituerande sammanträde som följde efter årsstämman 2017 utsågs Johan Stern till styrelsens vice ordförande. Det beslöts vidare att bolagets firma ska tecknas av styrelsen i sin helhet samt två i förening av styrelsens ordförande, verkställande direktören och ekonomidirektören. Vid det möte som behandlade bokslutsrapporten träffade styrelsen revisorerna utan att vd eller någon annan medlem av koncernledningen var närvarande.

Styrelsen reser så ofta det är möjligt för att besöka och hålla sina sammanträden på något av koncernens dotterföretag. Ledamöternas ersättningar och närvaro under året framgår i närmare detalj i tabellen till vänster.

Ytterligare information om styrelsens ledamöter valda vid årsstämman finns i avsnittet ”Styrelse” på sidorna 112–113.

Styrelsens ordförande

Styrelsens arbete leds och organiseras av dess ordförande. Styrelsens ordförande håller en löpande dialog med verkställande direktören samt ansvarar för att styrelsen fullgör sina uppgifter och att ledamöterna löpande får den information som behövs för att styrelsearbetet ska hålla hög kvalitet och bedrivas i enlighet med det regelverk som gäller för aktiemarknadsbolag. Styrelsens ordförande ansvarar vidare för att styrelsens arbete årligen utvärderas och att styrelsen och valberedningen informeras om resultatet av utvärderingen. Utvärderingen sker i enkätform och behandlar sammansättning, ersättning, styrelsematerial, administration, arbetssätt, mötenas innehåll, avrapportering från utskott och utbildning. Utvärderingen sker enligt en skala 1–100 där 100 är högsta betyg. För 2017 blev det genomsnittliga betyget 94 (91). Vidare företräder styrelsens ordförande bolaget i ägarfrågor och förmedlar synpunkter från ägarna till styrelsen. Styrelsens ordförande utses av årsstämman. Carl Bennet har varit styrelsens ordförande sedan 1997.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet utses inom styrelsen med beaktande av kompetens i och erfarenhet av ersättningsfrågor. Utskottet behandlar frågor avseende ersättningar till verkställande direktören samt ersättningsstruktur för chefer som rapporterar direkt till honom. Beslut om ersättningar till övriga medarbetare i ledande ställningar i koncernen fattas på så sätt att medarbetarens ersättning bestäms av närmaste chef i samråd med dennes närmaste chef, även benämnd ”farfarsprincipen”. Under året sammanträdde utskottet vid ett tillfälle varvid arbetsordning fastställdes och förslag till ersättningsriktlinjer utarbetades. Utskottet har under året bestått av Carl Bennet, ordförande, Pam Fredman, Dan Frohm, Erik Gabrielson, Linus Karlsson och Johan Stern. De riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som beslutades på årsstämman 2017 återfinns i not 4 till koncernens finansiella rapporter samt på www.elanders.com under Bolags-

styrning. Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare för 2017 samt styrelsens förslag till riktlinjer för 2018 återfinns på sidan 39 i årsredovisningen för 2017. Bolaget har inte ställt ut och ämnar inte ställa ut några optionsprogram eller liknande incitamentsprogram.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet utses inom styrelsen med beaktande av erfarenhet av och kompetens inom finansiell rapportering och intern kontroll. Utskottet följer en arbetsordning som fastställts av styrelsen. Dess huvudsakliga uppgifter är att övervaka den interna kontrollen, rutinerna för finansiell rapportering, efterlevnad av därmed sammanhängande lagar och bestämmelser samt revisionen i koncernen. Revisionsutskottet utvärderar vidare revisorernas kvalifikationer och oberoendeställning. Revisionsutskottet rapporterar löpande sina iakttagelser till styrelsen och lämnar, när så är aktuellt, förslag till val av revisorer till valberedningen.

Utskottet sammanträder minst två gånger per år samt därutöver vid behov. Vid sammanträdena medverkar normalt revisorerna. Under 2017 har utskottet haft fyra sammanträden. Vid dessa tillfällen behandlades revisorernas rapportering beträffande granskningen av niomånadersrapporten och årsbokslutet, bolagets förhållande till koden samt internkontrollfrågor. I år har även en upphandling av revisionstjänster för år 2018 och framåt skett, vilket behandlades på ett av mötena. Bolagets revisionsutskott har under året bestått av Johan Stern, ordförande, Cecilia Lager, Anne Lenerius och Caroline Sundewall.

Verkställande direktören

Verkställande direktören är tillika koncernchef samt ledamot av styrelsen och leder koncernens verksamhet. Verkställande direktörens arbete styrs av aktiebolagslagen, andra lagar och förordningar, gällande regler för aktiemarknadsbolag inklusive koden, bolagsordningen samt inom de ramar styrelsens fastslagit i bl a vd-instruktionen. Verkställande direktören tecknar firman för löpande förvaltningsåtgärder enligt aktiebolagslagen samt tecknar firman i koncernens samtliga dotterföretag. Han ansvarar för att styrelsen förses med löpande rapportering av koncernens resultat och ställning samt underlag för de beslut som styrelsen har att fatta. Verkställande direktören håller därutöver styrelsens ordförande löpande informerad om verksamheten. Vd-instruktioner finns utgivna för samtliga verkställande direktörer i koncernens dotterföretag. Dessa instruktioner innehåller ansvarsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören och de ramar inom vilka verkställande direktören har att bedriva verksamheten.

Koncernledningen

Verkställande direktören, tillika koncernchefen, leder det arbete som utförs av koncernledningen och fattar beslut efter samråd med koncernledningens medlemmar. I koncernledningen utövas den löpande koncernmässiga ekonomiska och affärsmässiga styrningen och uppföljningen. Koncernledningen arbetar också

med att fortlöpande åstadkomma synergier, identifiera förvärvs- och strukturmöjligheter samt anpassa koncernens verksamhet efter marknadens behov och utveckling på lång och kort sikt. Koncernledningen bevakar fortlöpande att koncernens kompetens och kapacitet samordnas samt anpassas för optimering av kundnytta och lönsamhet på lång och kort sikt. Koncernledningen har kvartalsvisa möten, ofta i anslutning till besök på någon av koncernens enheter. Koncernledningen i Elanders består av:

- Magnus Nilsson President & CEO för koncernen
- Andréas Wikner Group Chief Financial Officer
- Dr. Andreas Bunz Supply Chain Solutions (LGI), President
- Eckhard Busch Supply Chain Solutions (LGI), Senior Vice President
- Kok Khoon Lim Supply Chain Solutions (Mentor Media), President
- Peter Sommer Print & Packaging Solutions, President
- Kevin Rogers Print & Packaging Solutions, Senior Vice President

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Syftet med intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen är att säkerställa att den finansiella rapporteringen är tillförlitlig och att de finansiella rapporterna är framtagna i enlighet med god redovisningssed och i övrigt följer tillämpliga lagar och regler som gäller för aktiemarknadsbolag. Styrelsen har enligt den svenska aktiebolagslagen och koden det övergripande ansvaret för att koncernen har en effektivt fungerande intern kontroll. Den interna kontrollen bedrivs enligt det ramverk för intern kontroll som ges ut av COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission), vilket omfattar kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning. Den verkställande direktören ansvarar för att det finns organisatoriska förutsättningar och processer för att säkerställa kvaliteten i den finansiella rapporteringen till styrelsen och marknaden.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön i Elanders präglas av korta avstånd mellan koncernledning och de operativa enheterna. Samtliga medlemmar i koncernledningen, utom koncernchefen och ekonomidirektören, är också verkställande direktörer i någon av koncernens större operativa enheter. Ramverket för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen inom Elanders utgörs bland annat av rutiner och ansvarsfördelningar som är tydligt kommunicerade i interna riktlinjer och olika typer av manualer. Inom styrelsen har det fastställts en arbetsordning som reglerar styrelsens ansvar och hur styrelsens arbete ska ske i utskott. Inom styrelsen har

det också utsetts ett revisionsutskott vars uppgift är att säkerställa att fastlagda principer för den finansiella rapporteringen och den interna kontrollen efterlevs och vidareutvecklas samt att upprätthålla löpande relationer med bolagets revisorer. För att upprätthålla en effektiv kontrollmiljö och god intern kontroll har styrelsen delegerat det praktiska ansvaret till den verkställande direktören samt upprättat en vd-instruktion i vilken bland annat ansvarsfördelningen mellan styrelse och verkställande direktören framgår. Elanders har en särskild internkontrollfunktion som rapporterar till koncernchefen och ekonomidirektören. Internkontrollfunktionen genomför granskningar av koncernens enheter utifrån en årlig revisionsplan där rutiner och processer utvärderas samt att testning genomförs avseende bolagets interna kontroller.

Riskbedömning

Styrelsen ansvarar för att väsentliga finansiella risker respektive risker för fel i den finansiella rapporteringen identifieras och hanteras. I detta ingår att identifiera områden i den finansiella rapporteringen med förhöjd risk för väsentliga fel samt att utforma kontrollsystem för att förebygga och upptäcka dessa fel. Detta görs främst genom att identifiera händelser i verksamheten samt händelser i omvärlden som kan påverka den finansiella rapporteringen.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteterna syftar till att säkerställa att den finansiella rapporteringen är korrekt och fullständig och bygger på koncernens krav för intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Kontrollaktiviteterna består av såväl övergripande som detaljerade kontroller och kan vara både förebyggande och upptäckande till sin karaktär. Som ett exempel så följer styrelsen löpande verksamhetens utveckling genom månatliga rapportpaket, som innehåller detaljerad finansiell information, koncernchefens kommentarer kring verksamheten samt resultat och finansiell ställning. Koncernens enheter besöks regelbundet av representanter från moderbolagets ekonomi- och finansfunktion eller koncernens internkontrollfunktion, varvid den interna kontrollen och den finansiella rapporteringen utvärderas. Det är respektive dotterföretags verkställande direktör som ansvarar för att koncernens styrinstrument införs och efterlevs samt att eventuella avvikelser rapporteras. De bolag som ingår i Elanders koncernen genomför dessutom årligen en självutvärdering av den interna kontrollen i förhållande till koncernens fastställda mål.

Information och kommunikation

För att skapa en medvetenhet hos koncernens medarbetare om interna riktlinjer och manualer kommuniceras dessa årligen, samt vid förändringar, till alla berörda medarbetare inom koncernen. För att säkerställa att den externa informationen blir korrekt och fullständig har styrelsen därtill fastställt en informationspolicy som anger vad som ska kommuniceras externt, av vem samt på vilket sätt informationen ska offentliggöras.

Uppföljning

Styrelsens uppföljning av den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen hanteras i första hand genom revisionsutskottet. De iakttagelser och potentiella förbättringsområden avseende den interna kontrollen som identifierats i den externa revisionen går igenom av revisionsutskottet tillsammans med de externa revisorerna och ekonomidirektören. Resultatet från de granskningar som genomförs av koncernens internkontrollfunktion samt slutsatserna från den årliga självutvärderingen av den egna interna kontrollen som varje koncernbolag genomför avrapporteras till revisionsutskottet samt de externa revisorerna.

Externrevision

På årsstämman 2017 utsågs den auktoriserade revisionsfirman PricewaterhouseCoopers AB till revisor i Elanders intill nästa årsstämma. Huvudansvarig revisor är auktoriserade revisorn Magnus Willfors. En gång om året, vanligen vid det styrelsesammanträde som behandlar bokslutsrapporten, deltar revisorerna i styrelsesammanträdet utan att verkställande direktören eller någon annan medlem av bolagets ledning närvarar. Revisorerna deltar därtill vid det styrelsesammanträde som behandlar rapporten för årets första nio månader.

HÅLLBARHETSRAPPORT

Detta är Elanders första hållbarhetsredovisning sedan kravet om att upprätta en sådan infördes i årsredovisningslagen. I framtiden kommer en hållbarhetsredovisning att publiceras årligen, integrerad i årsredovisningen.

Om hållbarhetsredovisningen

Hållbarhetsredovisningen avser räkenskapsåret 2017 och omfattar Elanders så som koncernen såg ut vid ingången av 2017. De under 2017 förvärvade bolagen Spreckley Limited (Storbritannien) och Asiapack Limited (Hongkong och Shenzhen) ingår inte i hållbarhetsredovisningen för 2017 men kommer att inkluderas 2018.

Redovisningen täcker de hållbarhetsområden som bedömts vara väsentliga för Elanders och dess intressenter inom ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekter. Målet med hållbarhetsredovisningen är att visa en rättvisande bild av Elanders hållbarhetsarbete. Rapporten är inte externt reviderad.

Hållbarhet och möjligheter

Sedan Elanders börsintroduktion 1989 har koncernen gjort en lång resa från att vara ett renodlat tryckeri med huvudsaklig verksamhet i Sverige, till att bli en global tjänsteleverantör med verksamhet på fyra kontinenter. Elanders har löpande arbetat för att följa megatrender som digitalisering, globalisering och strukturella förändringar inom den grafiska industrin. Längs vägen har förvärv genomförts som bidragit till möjligheten att expandera till nya marknader, kundsegment och tjänster.

Elanders tror på att ett företags framgång bör mätas i mer än bara siffror. Även om koncernens vinst spelar en viktig roll för att bli framgångsrik på marknaden, finns ett stort engagemang kring att hitta den rätta balansen mellan att bygga upp ett framgångsrikt företag och ta ansvar för sociala, etiska och miljömässiga frågor. Hos Elanders finns en övertygelse om att det bästa sättet att nå uppsatta mål är att arbeta utifrån tydligt formulerade sociala, etiska och miljömässiga principer och att säkerställa efterlevnaden av dessa.

De krav på ansvarsfullt företagande som råder på stora, multinationella företag är också en fråga för deras partners i precis lika hög grad. I egna miljö- och kvalitetsmärkningar sätter de kraven som även leverantörerna måste leva upp till. Elanders hållbarhetsarbete styrs därför i mångt och mycket av sina globala uppdragsgivares höga krav, och blir därmed en betydande konkurrensfaktor.

Hållbarhetsarbetet handlar inte bara om krav, utan också om möjligheter. Att arbeta aktivt med hållbarhetsfrågor ger stora möjligheter att skapa värde och förbättrad lönsamhet. Det sker till exempel genom förbättrad resurseffektivitet och sänkta kostnader, exempelvis sänkta råvaru-, energi- och transportkostnader.

Samtliga medarbetare inom Elanderskoncernen har ett ansvar för att minska den negativa påverkan på miljön, förbättra arbetsförhållanden, öka jämställdheten och motverka korruption. Elanders arbetar efter riktlinjer kring ansvarsfullt företagande och har som ambition att bidra till samhällsutvecklingen i de 19 länder där koncernen har verksamhet.

Intressentdialog och väsentlighetsanalys

Intressentdialog

Elanders för en löpande dialog med sina intressenter och har identifierat fem övergripande intressentgrupper enligt nedan. I hållbarhetsredovisningen har hänsyn tagits till den faktiska påverkan och förväntningarna från intressentgrupperna utifrån den löpande dialogen.

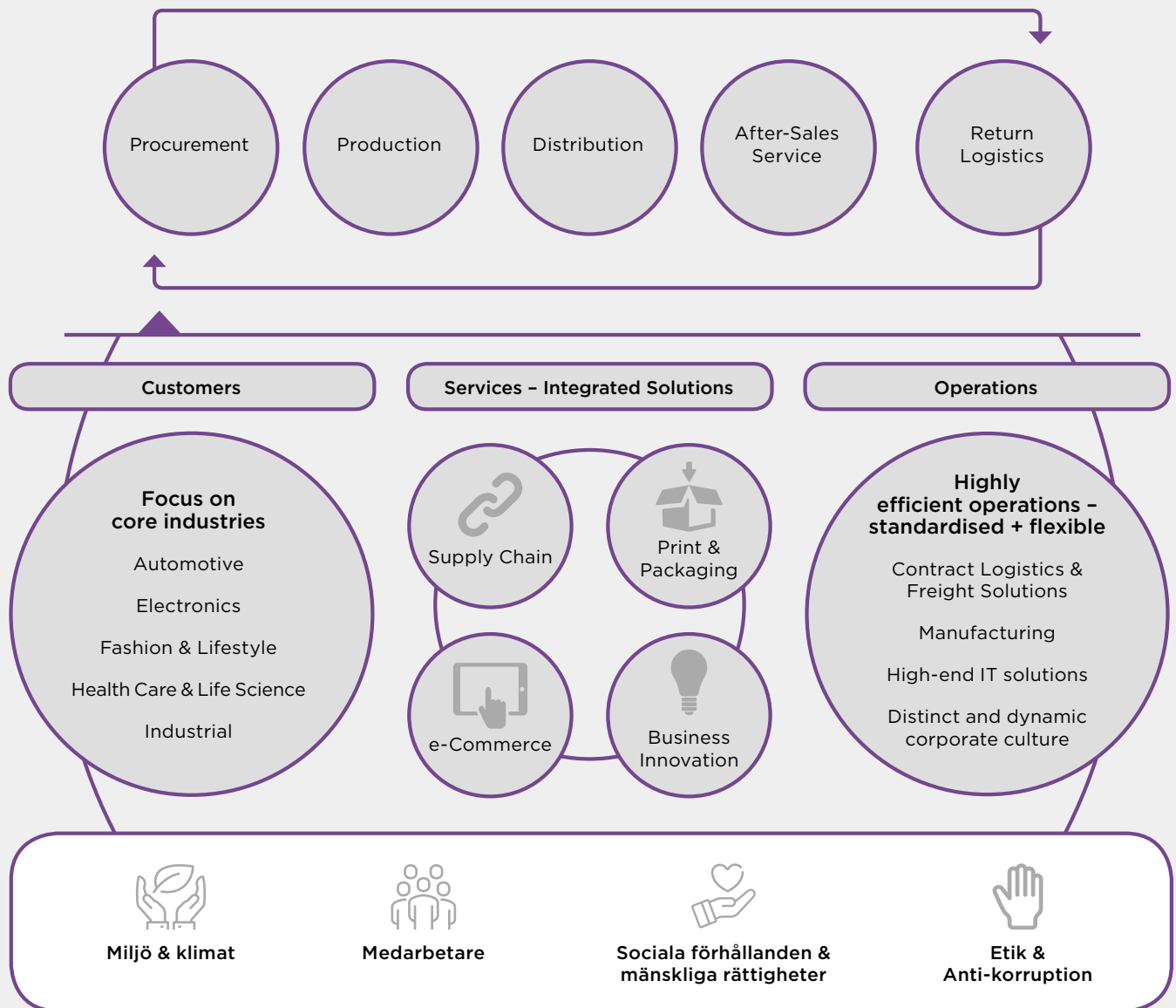
Intressentgrupp	Kommunikation med intressentgruppen
Aktieägare och investerare	Finansiella rapporter Årsstämma Investerarmöten Hemsida Pressmeddelanden
Leverantörer	Löpande dialog Upphandlingar och inköpsförhandlingar
Medarbetare	Medarbetarsamtal Intranät/andra interna kommunikationskanaler Dialog med fackliga organisationer
Kunder	Löpande dialog Kundundersökningar
Samhälle	Lokala samarbeten Deltagande i nätverk Praktikanter och studentuppsatser

Affärsmodellen kopplad till hållbarhet

Elanders hållbarhetsarbete spänner över koncernens hela affärsmodell och genomsyrar arbetet i alla led. Det sker ett arbete med att ytterligare integrera hållbarhetsfrågorna i affärsverksamheten,

med målsättningen att minska koncernens negativa påverkan på miljön, bidra till positiv social utveckling och agera som en ansvarstagande och respektfull arbetsgivare.

Väsentlighetsanalys

Elanders har utfört en väsentlighetsanalys utifrån ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekter. Analysen är utförd baserad på dialoger med intressenter samt information från styrelse, koncernledning och andra ledande befattningshavare. Väsentlighetsanalysen mynnade ut i fyra väsentliga områden och kopplat

till dessa övergripande områden identifierades även underliggande aspekter och nyckeltal för Elanders hållbarhetsarbete. Elanders hållbarhetsarbete ska i huvudsak fokusera på dessa områden och de kommer löpande att ses över för att säkerställa att Elanders arbetar med frågor relevanta för sin verksamhet och dess intressenter, samt bidrar till utveckling över tid.

	Väsentlighet	Elanders respons
<p>Miljö och klimat</p>	<p>Historisk har Elanders verksamhet i huvudsak gett upphov till direkt miljöpåverkan genom buller och utsläpp av lösningsmedel till luft, men även en mindre del utsläpp till vatten. I och med förvärvet av LGI har Elanders en lastbilsflotta om närmare 265 lastbilar med trailers. Denna lastbilsflotta har en direkt miljöpåverkan från de transporter som utförs för kundernas räkning. I synnerhet bidrar transporterna till ökade bullernivåer, förorening av luft, försurning, övergödning och förstärkt växthuseffekt. En annan del av Elanders klimatpåverkan kommer från energianvändning. I anläggningarna förbrukas energi framförallt för tillverkning, uppvärmning, belysning och kylning.</p>	<p>Elanders arbete för att minska den negativa påverkan på miljö och klimat styrs från koncernnivå via miljöpolicyer. Koncernen lägger stor vikt vid att strikt följa lagkraven på miljöområdet. Härmed minimeras risken för händelser som kan medföra avsevärda affärsrisker och/eller böter.</p> <p>Följande områden har bedömts som väsentliga för Elanders miljöarbete:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Material • Energiförbrukning • Utsläpp <p>Följande nyckeltal har identifierats inom området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andel förnybar el • Koldioxidutsläpp från transportverksamheten
<p>Medarbetare</p>	<p>Elanderskoncernen har 6 997 anställda i 19 länder. Att aktivt arbeta med medarbetarfrågan är absolut grundläggande då medarbetare som mår bra och är motiverade bidrar till koncernens utveckling på alla plan.</p>	<p>Arbetet kring medarbetare styrs utifrån koncernens uppförandekod. De lokala enheterna ansvarar för att skapa sina egna rutiner och riktlinjer för att säkerställa att koden följs.</p> <p>Följande områden har bedömts som väsentliga för Elanders arbete kring medarbetarna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemensamma värderingar • Hälsa och säkerhet • Jämlikhet, jämställdhet och mångfald <p>Följande nyckeltal har identifierats inom området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalomsättning • Sjukfrånvaro • Allvarliga skador • Könsfördelning • Åldersfördelning
<p>Sociala förhållanden och mänskliga rättigheter</p>	<p>Då Elanders verksamhet bedrivs globalt på flertalet kontinenter blir frågan kring sociala förhållanden och mänskliga rättigheter grundläggande att arbeta med. Att säkerställa att rättvisa arbetsvillkor tillämpas i samtliga led är en självklarhet men behöver alltid fullt fokus och uppföljning. Som en globalt aktiv och inflytelserik koncern vill Elanders vara bland de bästa när det gäller socialt ansvar och företagsengagemang på alla områden där företaget är involverat.</p>	<p>Elanders arbete kring sociala förhållanden och mänskliga rättigheter har sin utgångspunkt i koncernens uppförandekod. När det gäller socialt ansvar och engagemang vill Elanders vara bland de bästa och de lokala enheterna uppmuntras att stötta och engagera sig i projekt där de bedömer att deras bidrag kan göra skillnad.</p> <p>Följande områden har bedömts som väsentliga för Elanders arbete inom sociala förhållanden och mänskliga rättigheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socialt ansvar • Rättvisa villkor
<p>Etik och anti-korruption</p>	<p>Ett etiskt och transparent förhållningssätt är grundläggande för Elanders för att minska risken för intressekonflikter samt ha en lönsam och hållbar verksamhet med ett starkt varumärke.</p>	<p>Elanders följer alla tillämpliga lagar och regler, både lokalt och internationellt. Elanders har en antikorrupsionspolicy som omfattar samtliga anställda, styrelse och övriga personer som agerar i Elanders namn.</p> <p>Följande område har bedömts som väsentliga för Elanders arbete inom etik och anti-korruption:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Policyer och utbildning <p>Elanders har nolltolerans för alla typer av korruption och mutor, därav är antal incidenter rörande korruption ett viktigt nyckeltal att följa upp och måltalet är alltså 0.</p>

Elanders uppförandekod

Elanders har utarbetat en uppförandekod som ska styra handlingar i organisationens alla olika delar. Elanders uppförandekod slår fast att både Elanders och dess anställdas handlingar och beteenden ska präglas av ärlighet, integritet, personligt ansvar, uppriktighet, lojalitet och respekt för såväl medmänniskor som miljön. Uppförandekoden omfattar samtliga anställda, styrelsen och andra personer som agerar för Elanders räkning. Uppföljning sker årligen för att säkerställa att alla bolag inom koncernen följer koden och att den kommuniceras till samtliga anställda.

Miljö och klimat

Elanders arbetar systematiskt med att minska miljöpåverkan och utveckla produkter, tjänster och processer för att uppnå optimal kvalitet. Det övergripande miljömålet är att minska företagets miljöpåverkan i samtliga bolag, utan att för den skull ge avkall på kvaliteten. Nästan samtliga enheter är certifierade enligt etablerade kvalitets- och miljöledningsstandarder, som till exempel ISO 9001 och ISO 14001. Koncernen lägger stor vikt vid att säkerställa lagenlighet och efterlevnad av andra krav vid de regelbundna miljörevisionerna enligt ISO 14001 och i de due-diligenceomgångar som genomförs där det ses som angeläget vid eventuella förvärv.

Under året genomfördes en rad initiativ på miljöområdet, allt från åtgärder för att minska energiförbrukning och växthusgasutsläpp till att generera mindre mängder farligt avfall. Varje enskilt bolag inom koncernen ansvarar för det egna miljö- och kvalitetsarbetet i syfte att leva upp till lokala regler samt de kvalitets- och miljörevisioner som initieras av Elanders kunder. Ett exempel som visar på resultatet av detta arbete kommer från Elanders i USA som erhölet ett Environmental Impact Award från sin huvudleverantör av förpackningsmaterial. Motiveringen till priset var att Elanders aktivt sökt miljövänliga lösningar och därmed bidragit till en rad positiva miljöeffekter som sparat vatten, minskat koldioxidutsläpp och reducerad energianvändning.

Material

Sambandet mellan en kvalitetssäkrad produktion och mindre miljöbelastande tillverkning blir tydlig för allt fler företag. Miljökraven från kunder och myndigheter kan variera stort på de geografiska marknader där Elanders är verksam, men den övergripande trenden är tydlig. Att erbjuda hållbar produktion i alla led blir allt mer en förutsättning för att kunna konkurrera, inte minst om de globala uppdragen.

Den grafiska industrin har till exempel varit en föregångare i många länder med ett offensivt miljöarbete. Att använda mindre papper är relevant både ur ekonomisk och miljömässig synvinkel. Industrin har kunnat påvisa miljöförbättringar i form av minskat pappersspill och farligt avfall, lägre energiförbrukning samt sänkta utsläpp av växthusgaser. Över tid har miljöfrågan vidgats till att även omfatta lagerhållning och distribution. Beställare som har långtgående miljökrav tittar på produktens hela livscykel.

Papper och emballage utgör en omfattande del både inom Elanders affärsområden Print & Packaging Solutions och Supply Chain Solutions. Koncernen arbetar med att följa upp, analy-

sera, minska och aktivt ta hand om pappersspill. När det är möjligt produceras on-demand vilket minskar både pappersspill vid tillverkning och risken för överupplagor som sedan skrotas. Elanders har en rad miljömärkningar i sina olika verksamheter, som till exempel Svanen, FSC® Hållbart skogsbruk och Klimatneutralt företag.

Energiförbrukning

Användandet av energi driver kostnader och att minska energianvändningen innebär därmed möjlighet till ökad lönsamhet och konkurrenskraft. Elanders mål är att minska energianvändningen och att utnyttja en så stor del förnybar el som möjligt på de marknader där det finns tillgängligt. Därmed är minskad energianvändning och förbättrad energieffektivitet ett viktigt fokusområde hos Elanders.

De främsta energikällorna som Elanders använder är el och naturgas. Vid nya investeringar väljs bästa möjliga teknik utifrån energieffektiviseringssynpunkt. I koncernens lagerlokaler och tryckerianläggningar används till exempel ett stort antal gaffeltruckar som drivs med el.

Andel förnybar el, %	2017
Hela verksamheten	30,5

Av totala elkonsumtionen under 2017 kommer 30,5 % från förnybara källor. Detta är första året som siffror finns för detta nyckeltal, det vill säga 2017 är basår. Uppföljning av nyckeltalet kommer ske löpande och analyser genomförs kring vad det finns för möjligheter att öka nyttjandet av förnybar el på de marknader där Elanders verkar.

Utsläpp

Transporter är en av huvudförutsättningarna för vår tids obestrida ekonomiska och sociala utveckling. Samtidigt påverkar transporter människors hälsa och miljö negativt. Elanders utsläpp till luft består främst av koldioxid och kommer till största delen från transporter.

Utvecklingen inom olika områden pågår ständigt för att minska de negativa effekterna av transporter inom Elanders, främst inom affärsområdet Supply Chain Solutions med en transportflotta på cirka 265 lastbilar. Tack vare en kontinuerlig uppgradering av transportflottan har Elanders uppnått avsevärda minskningar av koldioxidutsläpp. Under 2017 uppfyllde 95 % av lastbilarna Euro 6-normen med kväveoxidutsläpp på högst 80 mg/km. Med den höga standarden på fordonsflottan har även bränsleförbrukningen minskat avsevärt de senaste åren. Inom Elanders pågår också ett kontinuerligt arbete att öka effektiviteten i transporter, och därigenom minska miljöpåverkan. Effektiva motorer, välutvecklade GPS-system, kontinuerlig utbildning av chaufförer och utmärkelser till de som kör mest energieffektivt bidrar till att minska bränsleförbrukningen. Bränsleförbrukningen under 2017 låg på i snitt 30 liter/100 km.

Inom affärsområdet Print & Packaging Solutions används olika typer av lösningsmedel i samband med tryckeriverksamhet. De lösningsmedel som främst används är alifatiska lösningsmedel och isopropanol. Elanders har som mål att inte använda några

aromatiska lösningsmedel då dessa har stor negativ påverkan på både hälsa och miljö. Uppföljning sker löpande kring vilka lösningsmedel som brukas.

Enligt miljöbalken i Sverige och motsvarande lagstiftningar i andra länder är flera tryckerier tillstånds- eller anmälningspliktiga beroende på den totala förbrukningen av lösningsmedel. I den svenska verksamheten bedrevs under 2017 tillståndspliktig verksamhet i Mölnlycke. Utanför Sverige bedriver Elanders tillståndspliktiga verksamheter, i olika omfattningar, i Kina, Polen, Storbritannien, Tyskland, Ungern och USA. Det är de lokala enheternas ansvar att säkerställa att man agerar i enlighet med de lagar, regler och standards som är aktuella för respektive verksamhet och vidta de åtgärder som krävs för att nå upp till kraven som ställs.

Användandet av lösningsmedel orsakar även utsläpp av VOC (Volatile Organic Compounds). Elanders ser kontinuerligt över hur man kan minska miljöpåverkan från dessa utsläpp utan att kvaliteten på produkterna påverkas negativt, genom till exempel effektivare metoder som minskar förbrukningen eller byte till mindre flyktiga alternativ.

Elanders långsiktiga mål är att minska direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser och koncernens påverkan är som störst från koldioxidutsläppen från transportverksamheten.

Koldioxidutsläpp, ton	2017
Från transportverksamheten	27 282

Koldioxidutsläppet kommer från totalt 265 lastbilar. Detta är första året som siffror finns för detta nyckeltal, det vill säga 2017 är basår. Elanders kommer att arbeta aktivt med att analysera och följa utvecklingen.

Ärende hos miljöförvaltningen

Under 1999 upptäcktes markföroreningar i en begränsad yta under en fastighet där Elanders tidigare bedrivit verksamhet i Sverige. Markföroreningarna har uppstått genom avloppsledningsläckage före 1970 och består mestadels av tungmetaller som zink, krom och koppar. Miljödomstolen har på formella grunder återförvisat ärendet till miljöförvaltningen i Göteborg för fortsatt handläggning. Miljöförvaltningen i Göteborg har bedömt att föroreningarna, med hänsyn till lokaliseringen, inte utgör någon allvarlig hälso- eller miljörisk. En utredning av kostnader för olika alternativ för att åtgärda föroreningarna har utförts och diskussioner pågår för närvarande med fastighetsägaren om den fortsatta hanteringen av ärendet. Elanders bedömer utifrån rådande ansvarsförhållanden och den begränsade omfattningen av föroreningen att någon väsentlig ekonomisk risk för koncernen inte föreligger.

Medarbetare

Tack vare en rad förvärv runt om i världen har medarbetarstyrkan fyrdubblats på några få år och koncernen är nu större än någonsin. Nu väntar spännande utmaningar och stora möjligheter att skapa gemensamma värderingar i koncernens olika enheter. Vid årets utgång arbetade 6 997 personer i sammanlagt 19 olika

länder på fyra kontinenter. Ökningen i antalet anställda har främst skett genom förvärven av koncernerna Mentor Media 2014 och LGI 2016.

Personalomsättning, %	2017
Alla anställda	29,9

I personalomsättningen ingår den bemanningsverksamhet som bedrivs av det tyska dotterföretaget LOGworks GmbH vilket bidrar till den relativt höga siffran. I övrigt har personalomsättningen under 2017 påverkats av omorganisationer, främst inom Print & Packaging Solutions, där del av personalen blivit uppsagd och slutat under året.

Detta är första året som siffror finns för detta nyckeltal, det vill säga 2017 är basår. Uppföljning av nyckeltalet kommer ske löpande och analyser genomförs kring vad som bör vara ett relevant mål för koncernens personalomsättning, baserat på de olika enheternas verksamheter och personalsammansättning.

Gemensamma värderingar

Elanders bolag är i stor utsträckning självstyrande och lyder under gällande lagar och regler i respektive land och region. Det gäller även i rollen som arbetsgivare. En viss uppsättning gemensamma värderingar inom koncernen är dock viktiga för att uppnå en stabil värdegrund. Dessa värderingar kommuniceras till de anställda i koncernens medarbetarpolicy. Ansvar för den egna leveransen, förändringsbenägenhet och initiativkraft är några av koncernens gemensamma värderingar. Medarbetare uppmuntras att ta eget ansvar och att vara aktiva, bland annat genom att lämna in förbättringsförslag och skapa egna initiativ. Det ska också finnas en stolthet i att alltid prestera sitt bästa och ta ansvar för egna kundleveranser. Ledarna inom organisationen ska agera som förebilder genom att leva upp till koncernens värderingar och integrera dem i sitt dagliga arbete och beslutsfattande.

Hälsa och säkerhet

En frisk och trygg arbetsmiljö leder till mer välmående medarbetare som arbetar på ett säkert sätt, är mer produktiva och bidrar till samhället i stort. Elanders policy kring arbetsmiljö finns i koncernens uppförandekod där det bland annat framgår att arbetsplatsen ska vara fri från föroreningar, att temperatur, ventilation och belysning ska vara lämpligt anpassad till lokalen samt att arbetsplatsen ska hålla en hög hygienisk standard. För att säkerställa att detta följs är det sedan upp till ledningen i de lokala enheterna att formulera och kommunicera ytterligare riktlinjer och policies anpassat till deras specifika arbetsmiljö.

En viktig aspekt på arbetsklimatet är sjukfrånvaron. Låg sjukfrånvaro innebär stora vinster för både medarbetare och företag. Elanders mål är att ha en frisk personal och utöver att följa riktlinjerna i uppförandekoden arbetar koncernen även ständigt med förbättringsåtgärder för personalens arbetsmiljö, såsom exempelvis automatisering i produktionen, för att hålla sjukfrånvaron låg. Elanders har nollvision när det gäller skador på arbetsplatsen och arbetar ständigt med att minska riskerna för allvarliga skador. De flesta skadorna uppstår i produktionen och mest förekommande är mindre skär- eller fallskador. Under 2017 inträffade ett 20-tal allvarliga arbetsrelaterade skador inom koncernen.

Inom Elanders finns många goda exempel på hur arbetsmiljön prioriteras. Midland Information Resources i USA som ingår i Elanders Americas har för inte mindre än 17:e året i rad fått utmärkelsen *Bästa arbetsplats i den amerikanska grafiska industrin*. Juryn bedömer företagen utifrån kriterier som arbetsmiljö, hälsoprogram, säkerhetsföreskrifter och hur väl medarbetarna kan finna en bra balans mellan arbete och fritid.

I Tyskland, där största andelen anställda finns, har merparten av de anställda en bolagsgemensam medarbetarpolicy och medarbetarna erbjuds bland annat riskförsäkringar, Benefit Card med skattesubvention och årliga hälsokontroller.

I verksamheterna i Asien har Elanders valt att införa OHSAS 18001, ett ledningssystem för arbetsmiljö. Ett av flera mål med ledningssystemet är att minska sjukfrånvaron och därigenom förbättra kvalitet och lönsamhet. Det ingår även att kunna analysera och förebygga hälsoproblem, sjukdomar och olyckor.

Sjukfrånvaro, %	2017
Alla anställda	4,1

Detta är första året som siffror finns för detta nyckeltal, det vill säga 2017 är basår. Elanders kommer att arbeta aktivt med att analysera och följa utvecklingen samt finna ett relevant måltal för sjukfrånvaron.

Jämlikhet, jämställdhet och mångfald

Med anledning av den utveckling som Elanders genomgått de senaste åren, bland annat genom stora förvärv, har koncernens sammansättning förändrats och fått en betydligt mer omfattande geografisk spridning. Grundsynen är dock fortfarande att långsiktig konkurrenskraft endast kan uppnås om arbetsplatsen präglas av jämlikhet, jämställdhet och mångfald. Det innebär bland annat att alla medarbetare ska ha samma möjligheter till karriär. För närvarande pågår en översyn över väsentliga mål inom området och resultat och framsteg från denna översyn kommer att presenteras och följas upp i kommande hållbarhetsredovisningar.

Könsfördelning, %	2017 Män/ kvinnor	2016 Män/ kvinnor	2015 Män/ kvinnor
Alla anställda	64/36	60/40	53/47
Mellanchefer	72/28	68/32	64/36
Koncernledning	100/0	100/0	100/0
Styrelse	60/40	56/44	60/40

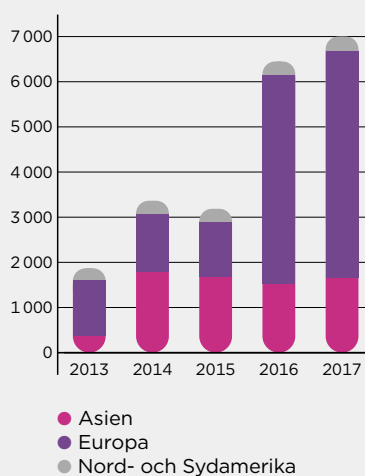
Åldersfördelning, %	2017	2016	2015
Under 30 år	24	22	28
30 - 39 år	31	30	34
40 - 49 år	22	24	21
50 - 59 år	19	19	13
Över 60 år	4	5	4

ANTAL ANSTÄLLDA

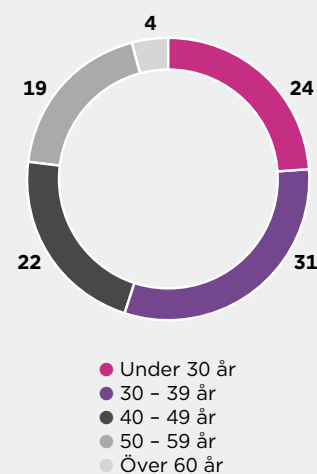

Elanders har 6 997 anställda i 19 länder.

ANTAL ANSTÄLLDA PER REGION

ÅLDERSFÖRDELNING 2017, %

Sociala förhållanden och mänskliga rättigheter

Socialt ansvar

Som en globalt aktiv koncern vill Elanders vara bland de bästa när det gäller socialt ansvar och företagsengagemang på alla områden där företaget är involverat och inom koncernen pågår en mängd olika projekt kring socialt ansvar och bistånd. Det är de lokala enheterna som själva styr vilka projekt de vill engagera sig i och stötta. Elanders stöder till exempel det unika projektet "AtelierResonanzRaum" ("Studio Resonance Space") på Rems-Murr Medical Center i Winnenden i Tyskland. Projektet syftar till att ge cancerpatienter förnyad vitalitet genom konst och musikerterapi. Elanders i Ungern bidrar till den lokala förskolan i Zalalövó där 95 barn går. Bland annat donerades en summa pengar istället för att skicka julklappar till kunderna.

I Polen stöttar Elanders bland annat ett barnhem, där man bidrar med julklappar till alla barn enligt deras önskelistor. Elanders i USA har under många år stöttat The United Way of the Quad Cities. Organisationen bistår medlemmar i samhället genom aktiviteter för att förbättra hälsan, öka den finansiella stabiliteten och genom utbildningsinsatser. Medarbetarna utför även volontärarbete i organisationens regi som att renovera, bygga lekplatser och städa upp områden. I Brasilien stöder Elanders programmet Beija-Flor som hjälper ungdomar från ekonomiskt utsatta områden. Organisationen bistås med donationer och tryckt material, och Elanders tar även emot ungdomar för studiebesök och lärlingsprogram.

Elanders har också prisats i flera länder. Bland annat vann LGI under året priset "Campus Mensch". 2017 var första året då priset delades ut och det syftar till att lyfta företag som arbetar för ett bra och hållbart samarbete mellan företag och välgörenhetsorganisationer. LGI vann priset för sitt fokus på människor och sitt engagemang för utbildning och utveckling av funktionshindrade personer genom innovativa projekt där funktionshindrade människor får chans att arbeta.

Pratham för bättre utbildning

Elanders har tillsammans med ett tiotal andra svenska bolag under året inlett ett samarbete med organisationen Pratham Education Foundation. Den innovativa utbildningsorganisationen startades 1995 för att förbättra kvaliteten på utbildning i Indien. Idag har Pratham vuxit till en av de största välgörenhetsorganisationerna i världen. Grundtanken är att hjälpa så många barn som möjligt till högre kunskapsnivåer genom utbildningsaktiviteter som tar hänsyn till klyftorna i det indiska utbildningssystemet.

Priser och professurer

Ett uppmärksammat initiativ i Sverige är Göteborgspriset för hållbar utveckling där Elanders är ett av tio företag som bidrar till prissumman. Till de mer namnkunniga pristagarna hör Gro Harlem Brundtland (2002), Al Gore (2008) och Kofi Annan (2011). 2017 års pris tilldelades den chilenske arkitekten Alejandro Aravena. Tillsammans med sina kollegor i tanke-smedjan Elemental arbetar han i socioekonomiskt utsatta områden. De tillämpar en designfilosofi som går ut på att engagera invånarna

som en del av lösningen för att skapa prisvärda bostäder på ett hållbart sätt.

Ytterligare ett initiativ värt att nämna är den gästprofessur som Elanders sponsrar på Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet. Visiting Professor Programme är en gästprofessur med målsättningen att stödja utbildning, forskning och social utveckling på en internationell nivå.

CSR-projekt i urval

- Pratham
- United Way of the Quad Cities i USA
- Julklappar till barnhem i Polen
- Läkare utan gränser
- Immigrantprojekt Wir Zusammen i Tyskland
- Beija-Flor för utsatta ungdomar i Brasilien
- Domestic Violence Sheltering Services
- Donation till lokala förskolan i Ungern
- Shepherd's Field Children's Village i Kina
- Blodgivarprojekt
- Gästprofessur på Handelshögskolan vid Göteborgs universitet
- Göteborgspriset för hållbar utveckling

Rättvisa villkor

Elanders värdegrund kring rättvisa villkor är fastställd i koncernens uppförandekod och fastslår att koncernens bolag ska verka för att skydda internationella mänskliga rättigheter. Koden innehåller ett strikt förbud mot alla typer av tvångsarbete och har ett specifikt avsnitt med policyn kring barnarbete. För Elanders är det en självklarhet att arbeta för barnets rätt att skyddas från ekonomiskt utnyttjande och från att utföra arbete som kan vara farligt, störa barnets utbildning eller vara skadligt för barnets fysiska, andliga, moraliska, sociala och psykiska utveckling. Elanders arbete tar grund i FN:s konvention om barnets rättigheter. För att säkerställa att inget barnarbete existerar hos varken Elanders eller dess leverantörer görs uppföljningar där koncernens enheter bekräftar att de följer uppförandekoden. Elanders uppförandekod är formulerad så att den även innefattar leverantörer. I nuläget är det de lokala enheternas ansvar att säkerställa att koden följs även av de leverantörer där man anser det vara relevant. Med anledning av att koncernen vuxit mycket de senaste åren pågår en översyn av uppförandekoden och en gemensam Supplier Code of Conduct är under uppförande. Planen är att denna ska tillämpas av samtliga dotterbolag och skickas till relevanta leverantörer.

På motsvarande sätt som Elanders kontrollerar sina leverantörer så blir Elanders och dess dotterbolag ofta reviderade av kunderna för att säkerställa att inget barnarbete existerar i produktionen.

I Elanders uppförandekod finns även förbud mot all typ av trakasserier och diskriminering av till exempel ras, kön, religion, civil status och etnisk bakgrund. Elanders kämpar för yttrandefrihet, fri rörlighet och religionsfrihet inom ramen för tillämplig lagstiftning och koncernen tolererar inte kränkningar av mänskliga rättigheter. I majoriteten av Elanders verksamhetsländer finns

Kamalpur, Kamrup. Prathams metod handlar mycket om att engagera barnen till att lära genom lek. På bilden syns en klass med barn i årskurs 1-2.

”

Utbildningsorganisationen Pratham fångar upp de barn i Indien som halkar efter i skolan och ser till att de får rätt undervisning och kan nå högre kunskapsnivåer.

Kamalpur, Kamrup. Flickorna på bilden går i årskurs 3-5. På bilden ville de visa meningar som de lärt sig skriva under Prathams Learning Camps.

Pub Nalbari, Nalbari. Barnet övar sig på att skriva tvåsiffriga tal. Barnen kallas upp till tavlan en och en för att öva skriva siffror på tavlan.

Kamalpur, Kamrup. Barn utanför skola.

en mycket god relation med fackförbund och en kontinuerlig dialog. Alla anställda har rätt att engagera sig i fackföreningar och kollektivförhandlingar och det är inte acceptabelt att straffa dem som väljer att lagligt organisera sig eller bli medlemmar i en union. Utöver detta tillhandahåller Elanders rättvisa arbetsmetoder, samtidigt som nationella och lokala lagar i de länder där verksamheten bedrivs respekteras. Alla Elanders anställda har rätt till ett skriftligt anställningsavtal.

Ett exempel som visar resultat av Elanders arbete för rättvisa villkor kommer från Kina. Under 2017 blev Elanders verksamhet i Beijing certifierade enligt SA8000, en standard som bygger på FN:s deklaration över mänskliga rättigheter, ILO:s konventioner, internationella människorättsnormer och nationella arbetslagar. Syftet med standarden är att stötta och skydda anställda, både inom den egna organisationen men även hos leverantörer. Certifieringen ger en garanti för att verksamheten följer mänskliga rättigheter inom alla led av sin verksamhet och produktion och därmed är en professionell partner som tar ansvar för mänskliga rättigheter och arbetarnas välfärd under hela processen.

I nuläget har Elanders inte funnit något relevant, kvantitativt nyckeltal för arbetet kring rättvisa villkor. Arbetet framöver kommer att fokusera på att uppdatera gemensamma policies och uppförandekoder och säkerställa att man fortsätter arbetet med att garantera rättvisa villkor i alla led.

Etik och antikorrupcion

Elanders anseende, etiska beteende och tillförlitlighet värderas högt av koncernen och av dess kunder. Eventuell korrupcion skulle kunna komma att påverka bilden av koncernen mycket negativt. Koncernens styrning kring antikorrupcion utgörs av en separat antikorrupcionspolicy. Där framgår att det råder absolut nolltolerans för alla typer av bedrägerier, mutor, eller andra typer av ageranden som skapar felaktiga fördelar och som strider mot Elanders policy, lokala lagar och förordningar, industristandarder och etiska koder i de länder där koncernen är verksam. Anställda

får inte acceptera, bli lovade, begära eller skaffa sig fördelar i samband med deras yrkesställning, oavsett typ. Värt att notera är att en muta faktiskt inte behöver realiseras – enbart ett löfte om en muta eller att acceptera en muta är förbjudet enligt lag, både när det gäller privatpersoner och företag inom den offentliga och privata sektorn. Även penningtvätt är förbjudet enligt lag och Elanders princip är därför att undvika generella kontanta transaktioner.

Policies och utbildning

Elanders följer samtliga tillämpliga lagar och regler lokalt och internationellt inom området korrupcion och etiskt beteende, liksom koncernens uppförandekod. Det är koncernens anti-korrupcionspolicy som styr arbetet kring etik och antikorrupcion. Policyn innehåller riktlinjer för hantering av korrupcion och bedrägerier. Syftet är att se till att alla Elanders anställda (inklusive tillfälligt anställda) samt alla oberoende tredje parter som arbetar å Elanders vägnar förstår och följer gällande lagar och Elanders policy mot korrupcion och bedrägeribekämpning. Uppföljning sker årligen för att säkerställa att samtliga bolag inom koncernen följer antikorrupcionspolicyn. Den verkställande direktören i respektive bolag ansvarar för kommunikation av policyn till samtliga anställda samt utbildning kring policyn och processer för att bekämpa och förebygga bedrägerier och korrupcion. Det framgår även i policyn att samtliga anställda har en skyldighet att agera med integritet och säkerställa att de förstår och följer koncernens riktlinjer.

Elanders har under 2017 inlett ett arbete för att uppdatera antikorrupcionspolicyn och en ny policy kommuniceras till hela koncernen under 2018.

Under 2017 har några av koncernens enheter rapporterat ett fåtal mindre stölder. De anställda som begått dessa stölder har i samtliga fall blivit avskedade omedelbart. Dock har inga väsentliga incidenter kopplade till bedrägerier, korrupcion, mutor eller penningtvätt rapporterats under året.

RESULTATRÄKNINGAR

Belopp i Mkr	Not	2017	2016
Nettoomsättning	2	9 342,0	6 285,3
Kostnad för sålda varor och tjänster		-8 008,0	-5 090,9
Bruttoresultat		1 334,0	1 194,4
Försäljningskostnader		-367,6	-314,9
Administrationskostnader		-699,3	-567,2
Övriga rörelseintäkter	3	78,7	99,5
Övriga rörelsekostnader	3	-37,6	-67,8
Rörelseresultat	4, 5, 6, 7, 25	308,2	344,0
Finansiella intäkter	8	13,2	48,5
Finansiella kostnader	8	-90,9	-92,0
Resultat efter finansiella poster		230,4	300,4
Skatter	9	-65,4	-83,1
Årets resultat		165,0	217,3
Årets resultat hänförligt till			
- moderbolagets aktieägare		164,5	217,3
- aktieägare utan bestämmande inflytande		0,5	-
Resultat per aktie, kr ¹⁾	10	4,65	7,35

¹⁾ Någon utspädningsseffekt förekommer ej.

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTATET

Belopp i Mkr	2017	2016
Årets resultat	165,0	217,3
<i>Poster som inte kommer omklassificeras till resultaträkningen</i>		
Aktuariella vinster/förluster på förmånsbestämda pensionsplaner	-1,6	6,9
Skatteeffekt på aktuariella vinster/förluster på förmånsbestämda pensionsplaner	0,5	-2,0
<i>Poster som kommer omklassificeras till resultaträkningen</i>		
Omräkningsdifferenser	-72,9	90,1
Värdeförändring på kassafördessäkringar, netto	1,0	-0,7
Skatteeffekt på värdeförändring på kassafördessäkringar, netto	-0,2	0,2
Värdeförändring på säkring av nettoinvestering i utlandet	47,0	-32,5
Skatteeffekt på värdeförändring på säkring av nettoinvestering i utlandet	-10,3	7,2
Summa övrigt totalresultat	-36,5	69,1
Årets totalresultat	128,5	286,4
Årets totalresultat hänförligt till		
- moderbolagets aktieägare	128,0	286,4
- aktieägare utan bestämmande inflytande	0,5	-

RAPPORT ÖVER KASSAFLÖDEN

Belopp i Mkr	Not	2017	2016
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		230,4	300,4
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	12	257,7	147,8
Betald skatt	9	-133,6	-104,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		354,5	343,7
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-)/minskning (+) av varulager		-108,6	-2,6
Ökning (-)/minskning (+) av rörelsefordringar		-441,0	56,7
Ökning (+)/minskning (-) av rörelseskulder		131,0	-67,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-64,0	330,6
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar	13, 14	-219,3	-137,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	14	23,4	24,2
Förvärv av verksamheter	26	-67,0	-1 795,7
Erhållna betalningar avseende långfristiga innehav		1,0	2,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-262,0	-1 906,5
Finansieringsverksamheten			
Amorteringar av lån	20	-105,5	-692,2
Upptagna lån	20	325,8	1 910,9
Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning	12, 20	242,6	-189,6
Nyemission		-	695,2
Utdelning till moderbolagets aktieägare		-91,9	-58,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		371,0	1 666,0
Årets kassaflöde		45,0	90,0
Likvida medel vid årets ingång		651,1	529,0
Kursdifferens i likvida medel		-16,7	32,1
Likvida medel vid årets utgång	17	679,4	651,1
Förändring av nettoskuld			
Nettoskuld vid årets ingång		2 223,7	737,7
Nettoskuld i förvärvade verksamheter		-12,9	462,4
Förändring av låneskulder och likvida medel		435,5	987,6
Förändring av avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		2,0	-4,4
Kursdifferenser		16,2	40,4
Nettoskuld vid årets utgång		2 664,6	2 223,7
Operativt kassaflöde			
Kassaflöde från den löpande verksamheten exkl. finansiella poster och betald skatt		147,3	478,6
Nettoinvesteringar		-262,0	-1 906,5
Operativt kassaflöde	11	-114,6	-1 427,9

RAPPORT ÖVER FINANSIELL STÄLLNING

Belopp i Mkr	Not	2017	2016
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	13	3 135,9	3 081,4
Materiella anläggningstillgångar	14, 24	828,3	805,8
Uppskjutna skattefordringar	9	245,0	237,8
Övriga finansiella tillgångar		2,0	3,0
Summa anläggningstillgångar		4 211,2	4 128,0
Omsättningstillgångar			
Varulager	15	389,7	295,0
Kundfordringar	18	1 795,2	1 395,8
Aktuella skattefordringar	9	52,6	62,6
Övriga fordringar		157,9	156,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16	122,9	93,2
Likvida medel	17	679,4	651,1
Summa omsättningstillgångar		3 197,7	2 654,2
Summa tillgångar		7 408,9	6 782,2
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	19	2 447,0	2 411,0
Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		6,2	-
Summa eget kapital		2 453,2	2 411,0
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Övriga räntebärande skulder	18, 20, 24	2 413,8	2 560,7
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	90,2	85,8
Övriga avsättningar	22	9,5	19,2
Uppskjutna skatteskulder	9	198,7	213,7
Summa långfristiga skulder		2 712,2	2 879,4
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	18, 20, 24	840,1	228,4
Leverantörsskulder	18	652,0	567,8
Aktuella skatteskulder	9	25,9	61,2
Övriga skulder		141,5	144,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	504,5	450,9
Övriga avsättningar	22	79,4	39,2
Summa kortfristiga skulder		2 243,4	1 491,8
Summa eget kapital och skulder		7 408,9	6 782,2

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Belopp i Mkr	Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare				Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Övriga reserver	Balanserat resultat			
Ingående balans per 1 jan 2016	265,2	669,0	100,9	452,9	1 488,0	-	1 488,0
Utdelning till moderbolagets aktieägare	-	-	-	-58,3	-58,3	-	-58,3
Nyemission	88,4	606,6	-	-	695,0	-	695,0
Årets resultat	-	-	-	217,3	217,3	-	217,3
Övrigt totalresultat	-	-	64,1	4,9	69,1	-	69,1
Utgående balans per 31 dec 2016	353,6	1 275,6	165,0	616,8	2 411,0	-	2 411,0
Utdelning till moderbolagets aktieägare	-	-	-	-91,9	-91,9	-	-91,9
Förändring av innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	5,7	5,7
Årets resultat	-	-	-	164,5	164,5	0,5	165,0
Övrigt totalresultat	-	-	-35,5	-1,1	-36,5	0,0	-36,5
Utgående balans per 31 dec 2017	353,6	1 275,6	129,5	688,3	2 447,0	6,2	2 453,2

NOT 1.

Redovisningsprinciper

Allmän information

Elanders AB (publ) med organisationsnummer 556008-1621 är ett aktiebolag registrerat i Sverige. Företagets säte är i Mölnlycke. Elanders är noterat på NASDAQ OMX Stockholm, Mid Cap (sedan 1 januari 2017). Företagets huvudsakliga verksamhet och dess dotterföretag beskrivs i förvaltningsberättelsen i denna årsredovisning. Koncernredovisningen för det verksamhetsår som slutade den 31 december 2017 har godkänts av styrelsen och kommer att föreläggas årsstämman den 27 april 2018 för fastställande.

Redovisningsprinciper

Redovisning

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen, de av EU godkända International Financial Reporting Standards (IFRS) samt tolkningar av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) per den 31 december 2017. Vidare tillämpar koncernen även Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1, Kompletterande redovisningsregler för koncerner, vilken specificerar de tillägg till IFRS-upplysningar som krävs enligt bestämmelserna i årsredovisningslagen. I koncernredovisningen har värdering av poster skett till anskaffningsvärde, såvida ej annat anges. Koncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor. Samtliga belopp är angivna i miljoner kronor om ej annat anges. Nedan beskrivs tillämpade redovisningsprinciper vilka bedömts vara väsentliga.

Konsolidering

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget, Elanders AB, och de företag i vilka Elanders AB direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande. Dotterföretag är alla företag (inklusive strukturerade företag) över vilka koncernen har bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör. Eget kapital i koncernen omfattar eget kapital i moderbolaget och den del av eget kapital i dotterföretagen som tillkommit efter förvärvet. Alla interna transaktioner mellan koncernföretag samt koncernmellanhavanden elimineras i koncernredovisningen.

Rörelseförvärv

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Förvärvade identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser värderas till verkligt värde på förvärvsdagen. Det överskott som utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet för de förvärvade andelarna och summan av verkliga värden på förvärvade identifierbara tillgångar och skulder redovisas som goodwill. Anskaffningsvärdet utgörs av verkligt värde på de tillgångar som lämnas som ersättning till säljaren samt övertagna skulder per överlåtelsedagen. Om anskaffningskostnaden understiger verkligt värde för det förvärvade dotterföretagets nettotillgångar, redovisas mellanskillnaden direkt i resultaträkningen. Tilläggsköpeskillningar redovisas som en finansiell skuld till de regleras. Samtliga förvärvsrelaterade kostnader kostnadsförs. Företag som förvärvats under löpande år ingår i koncernens redovisning från och med förvärvstidpunkten. Avyttrade företag ingår i koncernens redovisning till och med tidpunkten för avyttringen.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas vid leveranstillfället om äganderätten har övergått till köparen. Med nettoomsättning avses försäljningsvärdet med avdrag för mervärdesskatt, returer och rabatter. Vid pågående tjänsteuppdrag redovisas intäkter i normalfallet vid slutleverans, alternativt i takt med avtalsenliga delleveranser. Nettoomsättningen innehåller såväl varu- som tjänsteförsäljning. En uppdelning på dessa kategorier ter sig inte meningsfull eftersom varorna i all väsentlighet är integrerade delar av en tjänst som tillhandahålls till kunden. Vidare finns ej några väsentliga intäktsströmmar vare sig från räntor, royalty, hyror eller utdelningar.

Leasingavtal

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilket de ekonomiska riskerna och fördelarna som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetaagaren. De leasingavtal som inte är finansiella klassificeras som operationella leasingavtal. En tillgång som innehas enligt ett finansiellt leasingavtal redovisas som anläggningstillgång i balansräkningen och motsvarande finansiell skuld hänförs till räntebärande skulder. Det initiala värdet på båda dessa poster utgörs av det lägsta av tillgångens verkliga värde eller nuvärdet av minimileasingavgifterna. Leasingbetalningarna fördelas mellan amortering av skulden och ränta så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats på den under respektive period redovisade skulden. Leasingavgifter som erläggs under operationella leasingavtal kostnadsförs systematiskt över leasingperioden.

Utländsk valuta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är ursprungligen redovisade i den valuta som används i den primära ekonomiska miljön där respektive enhet huvudsakligen bedriver sin verksamhet (funktionell valuta). I koncernredovisningen omräknas samtliga belopp till svenska kronor vilket är moderbolagets funktionella valuta och rapportvaluta.

Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta redovisas i respektive enhet baserat på enhetens funktionella valuta enligt transaktionsdagens valutakurs. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs och uppkomna kursdifferenser inkluderas i periodens resultat. Kursdifferenser på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet, medan kursdifferenser på finansiella fordringar och skulder redovisas i finansnettot.

Omräkning av utländska dotterföretag

Vid upprättande av koncernredovisning omräknas utländska verksamheters balansräkningar till svenska kronor med balansdagens valutakurs medan resultaträkningar omräknas till periodens genomsnittskurs. De omräkningsdifferenser som uppstår redovisas i totalresultatet samt mot omräkningsreserven i eget kapital. Den ackumulerade omräkningsdifferensen omförs och redovisas som en del av realisationsresultatet i händelse att en utlandsverksamhet avyttras. Goodwill och justeringar till verkligt värde som är hänförliga till förvärv av verksamheter med annan funktionell valuta än svenska kronor behandlas som tillgångar och skulder i den förvärvade verksamhetens valuta och omräknas till balansdagens valutakurs.

NOT 1.

Redovisningsprinciper (forts.)

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro, bonus med mera samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Vad avser pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten då premier erläggs.

Förmånsbestämda planer

Den skuld som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner motsvaras av nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen på balansdagen minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna. Aktuariella förändringar redovisas inom övrigt totalresultat. Inom Elanderskoncernen finns medarbetare som har ITP-planer försäkrade i Alecta, vilka klassificeras som förmånsbestämda planer som omfattar flera arbetsgivare. Detta innebär att koncernen ska redovisa sin proportionella del av de förmånsbestämda förpliktelserna samt de förvaltningstillgångar och kostnader som är förknippade med planen. Enligt uppgift från Alecta kan de ej lämna dessa uppgifter varför planen redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 34 i IAS 19.

Skatt

Pärodens skattekostnad eller skatteintäkt består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt baseras på årets skattepliktiga resultat. Årets skattepliktiga resultat skiljer sig från årets redovisade resultat genom att det har justerats för ej skattepliktiga och ej avdragsgilla poster. Uppskjuten skatt är skatt som hänförs till skattepliktiga eller avdragsgilla temporära skillnader vilka medför eller reducerar skatt i framtiden. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Beloppen beräknas baserat på hur de temporära skillnaderna förväntas bli utjämnade och med tillämpning av de skattesatser och skatte-regler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar hänförliga till skattemässiga underskott och avdragsgilla temporära skillnader redovisas endast i den utsträckning det är sannolikt att framtida skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna och underskottsavdragen kan utnyttjas. Uppskjuten skatt redovisas som intäkt eller kostnad i resultaträkningen förutom i de fall den avser transaktioner vilka redovisats direkt mot övrigt totalresultat då även eventuell skatteeffekt redovisas direkt mot övrigt totalresultat. Uppskjutna skattefordringar och skattekulder kvittas då de hänförs till inkomstskatt som debiteras av samma skattemyndighet och då koncernen har för avsikt att reglera skatten med ett nettobelopp.

Resultat per aktie

Resultat per aktie beräknas genom att årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare divideras med det genomsnittliga antalet utestående aktier under perioden. Vid beräkning av resultat per aktie efter eventuell utspädning justeras det genomsnittliga antalet utestående aktier under perioden för samtliga potentiella utspädande stamaktier.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens värde skrivs av linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. Någon avskrivning på mark görs ej. Utgifter för reparation och underhåll redovisas som kostnader. För beräkning av avskrivningar tillämpas följande nyttjandeperioder:

• Byggnader	25-30 år
• Byggnadsinventarier	5-15 år
• Markanläggningar	20 år
• Tryckpressar, offset	7-10 år
• Tryckpressar, digitala	3-5 år
• Övrig mekanisk utrustning	7-10 år
• Datorutrustning/-system	3-5 år
• Fordon	5 år
• Övriga inventarier	5-10 år

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder utvärderas vid varje balansdag. Eventuella realisationsvinster/-förluster vid försäljning av tillgångarna redovisas under Övriga rörelseintäkter respektive Övriga rörelsekostnader.

Immateriella tillgångar**Goodwill**

Goodwill utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och koncernens andel av verkliga värdet på ett förvärvat dotterföretags, intresseföretags eller gemensamt styrda företags identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser på förvärvsdagen. Om det vid förvärvet visar sig att verkligt värde på förvärvade tillgångar, skulder och eventalförpliktelser överstiger anskaffningsvärdet redovisas överskottet omedelbart som en intäkt i resultaträkningen. Goodwill har en obestämbar nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade nedskrivningar. Vid försäljning av en verksamhet redovisas andel av goodwill hänförlig till denna verksamhet i beräkningen av realisationsresultatet.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar består av kundrelationer, varumärken, förmånliga avtal identifierade vid rörelseförvärv samt utgifter för inköp och utveckling av programvara. Internt upparbetade immateriella tillgångar redovisas endast som tillgång om en identifierbar tillgång har skapats, det är sannolikt att tillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar och utgifterna för att utveckla tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Om det inte är möjligt att redovisa någon internt upparbetad immateriell tillgång redovisas utgifter för utveckling som en kostnad i den period de uppkommer. Övriga immateriella tillgångar som tillkommit via rörelseförvärv redovisas till verkligt värde på förvärvsdagen och i efterföljande perioder redovisas övriga immateriella tillgångar med en bestämbar nyttjandeperiod till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar. Varumärken med en obestämbar nyttjandeperiod redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade nedskrivningar. Nyttjandeperioden för övriga immateriella tillgångar, förutom varumärken med en obestämbar nyttjandeperiod, är normalt sett 5-10 år.

NOT 1.

Redovisningsprinciper (forts.)

Nedskrivningar

Vid varje rapporttillfälle görs en bedömning av om det föreligger någon indikation på en värdeminskning avseende koncernens tillgångar. Eventuella nedskrivningsbehov avseende goodwill och immateriella tillgångar med obestämbart nyttjandeperiod prövas dock minst på årlig basis. När detta görs beräknas tillgångens återvinningsvärde. Goodwill och immateriella tillgångar med obestämbart livslängd har allokerats till minsta kassagenererande enheter, vilket sammanfaller med koncernens rörelsesegment. Återvinningsvärdet utgörs av det högsta av nyttjandevärdet av tillgången i verksamheten och nettoförsäljningsvärdet. Nyttjandevärdet utgörs av nuvärdet av samtliga in- och utbetalningar som är hänförliga till tillgången under den period den förväntas nyttjas i verksamheten med tillägg av nuvärdet av nettoförsäljningsvärdet vid nyttjandeperiodens slut. Om det beräknade återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet görs en nedskrivning till tillgångens återvinningsvärde. En tidigare nedskrivning återförs när det har inträffat en förändring i de antaganden som låg till grund för att fastställa tillgångens återvinningsvärde när den skrevs ned och som innebär att nedskrivningen ej längre bedöms som erforderlig. Återföringar av tidigare gjorda nedskrivningar prövas individuellt och redovisas i resultaträkningen. Nedskrivningar av goodwill och immateriella tillgångar med obestämbart nyttjandeperiod återförs inte i en efterföljande period.

Varulager

Varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde. Anskaffningsvärdet beräknas efter den så kallade först-in-först-ut-principen (FIFU) eller vägda genomsnittspriser. I anskaffningsvärdet inräknas kostnader för material, direkta lönekostnader samt pålägg för omkostnader för att bringa varorna till dess plats och skick. Nettoförsäljningsvärdet utgörs av beräknat försäljningsvärde efter avdrag för försäljningskostnader.

Finansiella instrument

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när Elanders blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Finansiella instrument redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen. Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången förutom i de fall bolaget förvärvar eller avyttrar noterade värdepapper då likviditetsredovisning tillämpas. Vid varje rapporttillfälle utvärderar Elanders om det finns objektiva indikationer på att en finansiell tillgång eller grupp av finansiella tillgångar är i behov av nedskrivning. Finansiella instrument redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde beroende på den initiala kategoriseringen.

Beräkning av verkligt värde för finansiella instrument

Vid fastställande av verkligt värde för långfristiga derivatinstrument används officiella marknadsnoteringar på bokslutsdagen. Vid marknadsvärdering av övriga finansiella tillgångar och finansiella skulder görs värdering genom allmänt vedertagna metoder såsom diskontering av framtida kassaflöden till noterad marknadsränta för respektive löptid.

Upplupet anskaffningsvärde

Upplupet anskaffningsvärde beräknas med hjälp av effektivräntemetoden, vilket innebär att eventuella över- eller underkurser samt direkt hänförliga kostnader eller intäkter periodiseras över kontraktets löptid med hjälp av den beräknade effektivräntan. Effektivräntan är den ränta som ger instrumentets anskaffningsvärde som resultat vid en nuvärdesberäkning av de framtida kassaflöden som är hänförliga till instrumentet.

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen när det finns legal rätt att kvitta och när avsikt finns att reglera posterna med ett nettobelopp eller att realisera tillgången och reglera skulden vid samma tidpunkt.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel hos finansinstitut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid understigande tre månader.

Kundfordringar

Kundfordringar kategoriseras som Låne- och kundfordringar vilket innebär redovisning till upplupet anskaffningsvärde och diskonteras ej. Nedskrivningar av kundfordringar redovisas i rörelsens kostnader.

Långfristiga fordringar, kortfristiga fordringar samt övriga fordringar

Ovanstående fordringar kategoriseras som Låne- och kundfordringar och redovisas till upplupet anskaffningsvärde. I de fall fordringarnas löptid är kort har redovisning skett till nominellt belopp utan diskontering enligt metoden för upplupet anskaffningsvärde.

Derivatinstrument

Samtliga derivatinstrument redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Vid kassaflödessäkring redovisas värdeförändringarna i särskilda kategorier inom övrigt totalresultat i avvaktan på att den säkrade posten redovisas i resultaträkningen. Eventuella vinster eller förluster på säkringsinstrumentet hänförligt till den effektiva delen av säkringen redovisas i det egna kapitalet under säkringsreserven. Eventuella vinster eller förluster hänförliga till ineffektiva delar av en säkring redovisas i resultaträkningen. Säkringar av nettoinvesteringar i utländska dotterföretag redovisas på motsvarande sätt som en kassaflödessäkring, men eventuella effekter redovisas i stället mot omräkningsreserven.

NOT 1.

Redovisningsprinciper (forts.)

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder kategoriseras som Övriga finansiella skulder vilket innebär redovisning till upplupet anskaffningsvärde. Leverantörsskulders korta förväntade löptid medför att de redovisas till nominellt belopp utan diskontering.

Övriga finansiella skulder

Skulder till kreditinstitut kategoriseras som Övriga finansiella skulder och värderas till upplupet anskaffningsvärde, varvid direkt hänförliga kostnader såsom uppläggningsavgifter periodiseras över lånets löptid med hjälp av effektivräntemetoden. Finansiella skulder klassificeras som kortfristiga om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalningen av skulden i åtminstone 12 månader efter rapportperiodens slut.

Avsättningar

Avsättningar redovisas i balansräkningen när företaget har ett formellt eller informellt åtagande som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar för omstrukturering utgifter redovisas när koncernen har en fastställd detaljerad omstruktureringssplan som har meddelats berörda parter och det finns en tydlig förväntan hos dessa att planen kommer att genomföras. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

Rapportering för segment

Koncernens tre affärsområden redovisas som rapporterbara segment då det är på detta sätt som koncernen styrs. Koncernchefen har identifierats som högste verkställande beslutsfattare och följer löpande segmentens utveckling utifrån omsättning och rörelseresultat, men ej tillgångar eller skulder fördelat på rapporterbara segment. Verksamheterna inom respektive rapporterbart segment har likartade ekonomiska egenskaper, liknar varandra med avseende på produkternas och tjänsternas karaktär, produktionsprocess och kundkategorier. Prissättning vid försäljning mellan segmenten sker på marknadsmässiga villkor.

Vid presentation av geografisk försäljning har kundens lokalisering varit avgörande för vilket geografiskt område som försäljningen allokerats till.

Standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder som trätt i kraft under 2017

Under året har inga standarder, tolkningar eller ändringar av befintliga standarder trätt i kraft som haft någon väsentlig påverkan på Elanders finansiella rapporter.

Standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder där ändringen inte ännu har trätt i kraft

International Accounting Standards Boards (IASB) har givit ut nya och ändrade standarder, till exempel IFRS 9, IFRS 15 samt IFRS 16.

IFRS 9 "Financial Instruments" hanterar klassificering, värdering och redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Den ersätter de delar av IAS 39 som hanterar klassificering och värdering av finansiella instrument. IFRS 9 introducerar en ny nedskrivningsmodell som bygger på förväntade kreditförluster

och som tar hänsyn till framåtriktad information. Koncernen har därför utvärderat sin modell för att beräkna reserven för förväntade kundförluster, som även inkluderar kundfordringar där ingen förlusthändelse inträffat. Användandet av den nya modellen har inte bedömts innebära någon väsentlig effekt för koncernen. Vidare bedöms standardens nya regler kring säkringsredovisning inte ha någon väsentlig effekt för koncernen. IFRS 9 träder i kraft 1 januari 2018 och koncernen kommer, i enlighet med standardens övergångsregler, inte att räkna om jämförelsetal för räkenskapsåret 2017. Ett projekt pågår avseende att analysera vilken ytterligare information som kan krävas för att uppfylla upplysningskraven i reviderade IFRS 7 "Financial Instruments: Disclosures".

IFRS 15 "Revenue from Contracts with Customers" träder i kraft 1 januari 2018 och ersätter IAS 18 "Intäkter" samt IAS 11 "Entreprenadavtal". De principer som IFRS 15 bygger på ska ge användare av finansiella rapporter mer användbar information om företagets intäkter. Den utökade upplysningskyldigheten innebär att information om intäktslag, tidpunkt för reglering, osäkerheter kopplade till intäktsredovisning samt kassaflöde hänförligt till företagets kundkontrakt ska lämnas. En intäkt ska enligt IFRS 15 redovisas när kunden erhåller kontroll över den försålda varan eller tjänsten och har möjlighet att använda och erhålla nyttan från varan eller tjänsten. Företagsledningens bedömning är att standarden inte kommer att ha någon väsentlig påverkan på nettoomsättning eller kostnad sålda varor och tjänster. Vidare visar företagsledningens analyser av standardens påverkan på de finansiella rapporterna att det finns kostnader kopplade till att fullgöra kontrakt som i framtiden kan komma att kapitaliseras istället för att, som enligt nuvarande principer, dessa kostnadsförs löpande. Bedömningen är dock att det endast i undantagsfall som kostnader för fullgörande av kontrakt kan få någon väsentlig påverkan, vid väldigt stora projekt, och att några övergångseffekter ej kommer att finnas. I övrigt är företagsledningens bedömning att standarden främst kommer att ha påverkan på de upplysningar som presenteras i de finansiella rapporterna. Ett projekt pågår avseende att analysera vilken ytterligare information som kan krävas för att uppfylla upplysningskraven i IFRS 15. Övergången till IFRS 15 kommer att ske enligt "Modified retrospective approach".

IFRS 16 "Leases" träder i kraft den 1 januari 2019 och ersätter IAS 17 "Leasingavtal". Standarden kräver att tillgångar och skulder hänförliga till alla leasingavtal, med några undantag, redovisas i balansräkningen. Denna redovisning baseras på synsättet att leasetagaren har en rättighet att använda en tillgång under en specifik tidsperiod och samtidigt en skyldighet att betala för denna rättighet. Den nya standarden kommer främst att påverka redovisningen av koncernens operationella leasingavtal där betydande åtaganden finns i form av hyresavtal för lokaler samt leasing av produktionsutrustning. Båda dessa typer av avtal har oftast en avtalsperiod om 3-10 år. Företagsledningens nuvarande bedömning är att standarden kommer ha en väsentlig påverkan på koncernens balansräkning, men i dagsläget finns ingen exakt beräkning. För att ge en uppfattning om storleksordningen uppgick framtida åtaganden avseende operationell leasing per 31 december 2017 till närmare 1,4 miljarder kronor, inklusive hyresavtal för lokaler. För ytterligare information se not 7.

NOT 1. Redovisningsprinciper (forts.)

Viktiga uppskattningar och bedömningar

Vid upprättandet av de finansiella rapporterna görs uppskattningar och antaganden om framtiden som påverkar de i bokslutet redovisade balans- och resultatposterna. Dessa bedömningar baseras på historiska erfarenheter och de olika antaganden som ledningen och styrelsen anser vara rimliga under rådande omständigheter. I de fall då det ej är möjligt att fastställa det redovisade värdet på tillgångar och skulder genom information från andra källor ligger sådana uppskattningar och antaganden till grund för värderingen. Om andra antaganden görs eller andra förutsättningar är för handen kan faktiskt utfall skilja sig från dessa bedömningar. Det är särskilt inom områdena nedskrivningsprövning av goodwill, värdering av underskottsavdrag, avsättningar och redovisning av bokmoms som skilda bedömningar kan få en betydande påverkan på Elanders resultat och ställning.

Goodwill samt varumärken

För goodwill samt varumärken med obestämbar nyttjandeperiod sker nedskrivningsprövning årligen samt om det finns någon indikation på att något nedskrivningsbehov föreligger. Nedskrivningsprövningen görs på den lägsta nivå där separerbara kassaflöden identifierats, vilket för Elanders utgör rörelsesegmentsnivå. Nedskrivningsprövningen innehåller ett antal antaganden som vid olika bedömningar kan få väsentlig påverkan på beräkningen av återvinningsvärde, såsom till exempel:

- rörelsemarginaler/-resultat
- diskonteringsränta
- tillväxt/inflation

I not 13 återfinns en redogörelse för gjorda väsentliga antaganden vid prövningen av nedskrivningsbehov samt en beskrivning av effekten av rimligt möjliga förändringar i de antaganden som ligger till grund för beräkningarna.

Värdering av underskottsavdrag

I koncernen redovisade uppskjutna skattefordringar avseende underskottsavdrag uppgår till 181 (193) Mkr per den 31 december 2017. Det redovisade värdet på dessa skattefordringar har prövats på bokslutsdagen och det har bedömts som sannolikt att avdragen kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning. Skattefordringarna avser i huvudsak svenska underskottsavdrag vilka kan utnyttjas under obegränsad tid. Koncernens svenska verksamhet, har historiskt sett varit lönsam och förväntas att ge betydande överskott i framtiden. Elanders anser därför att det finns faktorer som övertygande talar för att de underskottsavdrag som skattefordringarna är hänförliga till kommer att kunna utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Alternativa nyckeltal

I årsredovisningen förekommer alternativa nyckeltal för uppföljning av koncernens verksamhet. Alternativa nyckeltal är nyckeltal som ej definierats enligt IFRS. För avstämning av de primära alternativa nyckeltalen samt definitioner, se sidorna 108–110.

NOT 2. Segmentsredovisning

RAPPORTERING PER SEGMENT

Belopp i Mkr	Supply Chain Solutions		Print & Packaging Solutions		e-Commerce Solutions	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Nettoomsättning	7 006,7	3 998,0	2 219,8	2 145,9	208,5	227,1
Rörelsens kostnader	-6 753,4	-3 740,3	-2 127,4	-2 018,7	-213,7	-208,0
Rörelseresultat	253,3	257,7	92,4	127,2	-5,2	19,1
Finansnetto	-	-	-	-	-	-
Resultat före skatt	253,3	257,7	92,4	127,2	-5,2	19,1
Investeringar	172,7	1 815,9	113,0	114,5	0,5	1,9
Avskrivningar	-175,1	-83,7	-72,4	-76,9	-7,5	-10,4
Goodwill	1 125,8	1 075,0	1 051,8	1 042,8	159,2	154,7
Varumärken med obestämbart nyttjandeperiod	377,0	366,2	-	-	-	-

Belopp i Mkr	Koncerngemensamma funktioner		Elimineringar		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Nettoomsättning	34,8	26,8	-127,8	-112,5	9 342,0	6 285,3
Rörelsens kostnader	-67,1	-86,9	127,8	112,5	-9 033,8	-5 941,4
Rörelseresultat	-32,3	-60,1	-	-	308,2	344,0
Finansnetto	-77,8	-43,5	-	-	-77,8	-43,5
Resultat före skatt	-110,1	-103,6	-	-	230,4	300,4
Investeringar	0,1	0,6	-	-	286,4	1 932,9
Avskrivningar	-0,1	-0,2	-	-	-255,1	-171,2
Goodwill	-	-	-	-	2 336,8	2 272,5
Varumärken med obestämbart nyttjandeperiod	-	-	-	-	377,0	366,2

Försäljning hänförlig till affärsområdena Supply Chain Solutions samt Print & Packaging avser tjänster medan försäljning hänförlig till affärsområdet e-Commerce Solutions avser produkter.

Finansiella intäkter och kostnader fördelas inte på de respektive affärsområdena då koncernens finansiering styrs av moderbolaget ekonomi- och finansfunktion.

I Investeringar ingår verksamhetsförvärv om 45 (1 762) Mkr inom Supply Chain Solutions samt 22 (34) Mkr inom Print & Packaging Solutions.

NOT 2. Segmentsredovisning (forts.)**FÖRSÄLJNING PER GEOGRAFISKT OMRÅDE**

Belopp i Mkr	2017	2016
Tyskland	3 789,9	1 976,6
Singapore	1 324,2	1 254,6
Kina	724,6	666,8
USA	677,5	423,1
Schweiz	586,0	188,1
Sverige	474,4	448,2
Storbritannien	381,5	351,5
Ungern	283,4	137,9
Polen	211,9	119,5
Nederländerna	108,6	58,7
Övriga länder	780,0	660,2
Summa	9 342,0	6 285,3

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR PER GEOGRAFISKT OMRÅDE

Belopp i Mkr	2017	2016
Tyskland	834,2	847,6
Polen	68,3	65,3
Tjeckien	62,0	60,4
USA	59,9	74,6
Storbritannien	59,6	35,9
Kina	46,7	34,8
Ungern	42,0	50,2
Singapore	30,3	28,4
Indien	30,0	32,7
Sverige	7,2	9,7
Övriga länder	10,2	8,8
Summa	1 250,4	1 248,5

Anläggningstillgångarna ovan inkluderar övriga immateriella tillgångar samt materiella anläggningstillgångar. Goodwill samt varumärken med obestämd nyttjandeperiod om 2 714 (2 639) Mkr har ej fördelats geografiskt då dessa är fördelade per segment.

Information avseende koncernens största kunder

Under 2017 uppgick försäljningen till koncernens största kund till 15 (16) procent av den totala omsättningen. Försäljningen till denna kund sker till flera av dess divisioner, på tre världsdelar och baseras på ett flertal fristående avtal. Ytterligare två kunder stod för 10 procent eller mer av koncernens omsättning. De tre största kunderna är huvudsakligen hänförliga till segmentet Supply Chain Solutions. Koncernens tio största kunder utgjorde tillsammans 56 (56) procent av den totala omsättningen.

NOT 3. Övriga rörelseintäkter och övriga rörelsekostnader**ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER**

Belopp i Mkr	2017	2016
Valutakursvinster	14,0	20,2
Realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar	17,5	5,9
Försäkringsersättningar	7,1	4,4
Intäkter från kupongförsäljning	4,1	5,0
Övrigt	36,0	64,0
Summa	78,7	99,5

I posten Övrigt ingår bland annat intäkter hänförliga till återbetald bokmoms samt försäljning av spillpapper och använda tryckplåtar.

ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

Belopp i Mkr	2017	2016
Valutakursförluster	-25,2	-11,1
Realisationsförluster vid försäljning av anläggningstillgångar	-1,3	-1,1
Övrigt	-11,1	-55,6
Summa	-37,6	-67,8

I posten Övrigt för år 2016 ingår bland annat avsättning för förlikningskostnader avseende tvist i USA.

NOT 4. Personal

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

	Kvinnor		Män		Totalt	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Moderbolag						
Sverige	4	3	7	6	11	9
Dotterföretag						
Tyskland	910	415	2 435	1 112	3 345	1 527
Kina	566	607	242	264	808	871
Singapore	229	223	276	265	505	488
Tjeckien	134	68	178	93	312	161
Polen	58	54	241	160	299	214
Ungern	117	105	165	142	282	247
USA	113	101	139	137	252	238
Sverige	72	83	159	178	231	261
Storbritannien	60	52	166	152	226	204
Indien	28	30	177	166	205	196
Nederländerna	3	4	50	19	53	23
Brasilien	20	20	22	20	42	40
Österrike	11	4	26	10	37	14
Italien	14	15	7	7	21	22
Mexiko	11	7	8	7	19	14
Taiwan	4	4	1	1	5	5
Ryssland	1	-	2	1	3	1
Frankrike	-	-	1	-	1	-
Japan	-	-	1	1	1	1
Koncernen totalt	2 355	1 795	4 303	2 741	6 658	4 536

LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

Belopp i Mkr	Styrelse och vd					
	Grundlön inkl. förmåner		Rörlig ersättning		Övriga anställda	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Moderbolag	12,2	10,0	0,0	3,9	10,0	12,0
Dotterföretag	43,9	29,4	13,2	9,9	1 922,7	1 206,3
Koncernen totalt	56,1	39,4	13,2	13,8	1 932,7	1 218,3

Belopp i Mkr	Löner och ersättningar		Sociala avgifter		Pensionskostnader	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Moderbolag	22,2	25,8	8,5	9,7	5,5	4,5
Dotterföretag	1 979,8	1 245,7	345,1	209,2	31,5	33,8
Koncernen totalt	2 002,0	1 271,5	353,6	218,9	37,0	38,3

NOT 4. Personal (forts.)**FÖRDELNING MELLAN KVINNOR OCH MÄN PÅ LEDANDE BEFATTNINGAR**

	Kvinnor		Män		Totalt	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Styrelse	4	4	6	5	10	9
Koncernledning	-	-	8	7	8	7
Mellanchefer	94	81	236	169	330	250

I styrelsen ingår även två arbetstagarrepresentanter.

ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSE, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR OCH ANDRA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE 2017

Belopp i kkr	Grundlön/ styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- premier	Totalt
Styrelsens ordförande	740	-	-	-	740
Styrelseledamöter (8 personer)	3 190	-	-	-	3 190
Verkställande direktören	8 153	0	90	2 847	11 090
Andra ledande befattningshavare (7 personer)	32 029	8 916	1 809	1 593	44 346
Summa ersättningar till styrelse, vd och ledande befattningshavare	44 112	8 916	1 899	4 440	59 366

I grundlönen och den rörliga ersättningen för andra ledande befattningshavare ingår uppsägningslön om cirka 5 Mkr för en person i koncernledningen.

ERSÄTTNINGAR TILL STYRELSE, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR OCH ANDRA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE 2016

Belopp i kkr	Grundlön/ styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- premier	Totalt
Styrelsens ordförande	708	-	-	-	708
Styrelseledamöter (7 personer)	2 701	-	-	-	2 701
Verkställande direktören	6 500	3 900	78	2 311	12 789
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	22 291	9 311	1 681	1 479	34 763
Summa ersättningar till styrelse, vd och ledande befattningshavare	32 200	13 211	1 759	3 790	50 961

För upplysning om styrelsearvode för respektive ledamot hänvisas till sidan 44.

NOT 4. Personal (forts.)

Grundlön/styrelsearvode

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode och ersättning för utskottsarbete inom ramen för den sammanlagda ersättning till styrelsen som bolagsstämman beslutat. Vissa av styrelsens ledamöter har valt att fakturera sitt arvode via eget bolag. De har tillåtit detta under 2017 med förbehåll för att det är kostnadsneutralt för Elanders. Styrelseledamöter och suppleanter som är anställda i koncernen har inte erhållit ersättningar eller förmåner utöver dem som är förenade med anställningen. Styrelsens ordförande har ej erhållit någon ersättning utöver styrelsearvode och ersättning för utskottsarbete. Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pension. Med ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgjorde koncernledningen under 2017.

Rörlig ersättning

Fördelningen mellan grundlön och rörlig ersättning ska stå i proportion till befattningshavarens ansvar och befogenhet. För verkställande direktören och ekonomidirektören är den rörliga ersättningen maximerad till 60 respektive 50 procent av årslönen. För andra ledande befattningshavare är den rörliga ersättningen maximerad till 40 procent av årslönen. Den rörliga ersättningen baseras på utfallet i förhållande till individuellt uppsatta mål.

Pensionsförmåner och förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgår som del av den totala ersättningen. Rörlig ersättning avser för verksamhetsåret 2017 kostnadsförd ersättning, vilken normalt sett utbetalas under 2018.

För verkställande direktören baserades bonus på mål uppsatta av styrelsen. För andra ledande befattningshavare baserades den rörliga ersättningen på mål uppsatta av koncernchefen i samråd med ersättningsutskottet. Några rörliga eller andra ersättningar med utspädningseffekt förekommer ej.

Övriga förmåner

Övriga förmåner avser bostadsförmån, tjänstebil med mera.

Pension

Koncernen har både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner. Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat. En tidigare anställd person som var medlem i koncernledningen hade både avgiftsbestämd och förmånsbestämd pensionsplan. Nuvärdet av den förmånsbestämda pensionsplanen uppgick per 31 december 2017 till 2,2 (2,2) Mkr. Samtliga pensioner är oantastbara, det vill säga ej villkorade av framtida anställning.

Den nuvarande verkställande direktören har enbart avgiftsbestämd pensionsplan och denna skall motsvara 35 procent av pensionsgrundande lön. Med pensionsgrundande lön avses grundlönen. Pensionsåldern är 65 år.

För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Pensionsavsättningar motsvarar högst 35 procent av den pensionsgrundande lönen eller, i förekommande fall, högst ITP-kostnaden med tillägg för allmän pensionsavgift enligt lag eller motsvarande.

Finansiella instrument

Ersättningar och förmåner i form av finansiella instrument har ej utgått eller förekommit.

Övrig ersättning

Några övriga ersättningar har ej utgått eller förekommit.

Avgångsvederlag m m

Mellan bolaget och verkställande direktören gäller en uppsägningstid om 18 månader vid uppsägning från bolagets sida. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida gäller en uppsägningstid om 6 månader. Uppsägningstider från bolagets sida för andra ledande befattningshavare är normalt sett 12 månader. Oavsett vilken part som står för uppsägningen utgår i normalfallet inget avgångsvederlag. Under uppsägningstiden utgår normal lön.

Frågående av riktlinjerna

Styrelsen har rätt att frångå ovanstående riktlinjer om styrelsen bedömer att det i ett enskilt fall finns särskilda skäl som motiverar detta. Styrelsen har under året frångått riktlinjerna för en av de ledande befattningshavarna och det gällde den rörliga ersättningen som var maximerad till 40 procent av grundlönen.

Berednings- och beslutsprocess

Ersättningsutskottet har under året givit styrelsen rekommendationer gällande principer för ersättning till ledande befattningshavare. Rekommendationerna har innefattat proportionerna mellan fast och rörlig ersättning samt storleken på eventuella löneökningar. Ersättningsutskottet har vidare föreslagit kriterier för bedömning av rörlig ersättning samt pensionsvillkor och avgångsvederlag. Styrelsen har diskuterat ersättningsutskottets förslag och fattat beslut med ledning av utskottets rekommendationer.

Ersättningar till verkställande direktören för verksamhetsåret 2017 har beslutats av styrelsen utifrån ersättningsutskottets rekommendation. Ersättningar till andra ledande befattningshavare har beslutats av verkställande direktören efter samråd med ersättningsutskottets ordförande.

Ersättningsutskottet har under året bestått av Carl Bennet, ordförande, Pam Fredman, Dan Frohm, Erik Gabrielson, Linus Karlsson och Johan Stern. Utskottet sammanträder vid behov, dock minst en gång per år för att utarbeta förslag till ersättning för verkställande direktören samt till- eller avstyrka dennes förslag till ersättningar och villkor för de ledande befattningshavare som rapporterar direkt till honom. Vidare upprättar utskottet principer för lönesättning och anställningsvillkor för koncernens ledande befattningshavare. Ersättningsutskottet framlägger förslag till ersättningar, villkor och principer för styrelsen som sedan beslutar i dessa frågor. Utskottet har under 2017 sammanträtt vid ett tillfälle. Utskottets arbete har utförts med stöd av extern expertis i frågor rörande ersättningsnivåer och ersättningsstrukturer.

NOT 5. Revisionsarvoden

Belopp i Mkr	2017	2016
PwC		
Revisionsuppdraget	5,7	6,3
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0,0	0,9
Skatterådgivning	0,1	0,2
Övriga tjänster	0,3	4,1
Övriga		
Revisionsuppdraget	1,5	1,4
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0,0	0,0
Skatterådgivning	3,1	2,8
Övriga tjänster	0,0	0,9
Summa	10,8	16,6

Med revisionsuppdraget avses arvode för den lagstadgade revisionen, dvs sådant arbete som varit nödvändigt för att avge revisionsberättelsen, samt så kallad revisionsrådgivning som lämnas i samband med revisionsuppdraget.

Posten PwC - Övriga tjänster under år 2016 utgjordes huvudsakligen av konsultationer i samband med förvärv.

NOT 6. Kostnader fördelade på kostnadsslag

Belopp i Mkr	2017	2016
Personalkostnader	2 450,6	1 530,3
Transportkostnader	1 743,5	739,7
Handelsvaror	1 716,9	1 497,5
Övriga produktionskostnader	1 495,2	647,5
Papperskostnader	431,5	401,8
Kostnader för legoarbete	362,0	412,9
Av- och nedskrivningar	255,1	171,3
Övrigt produktionsmaterial	243,6	231,9
Kostnader för försäljning och marknadsföring	116,8	112,9
Övriga kostnader	259,6	227,2
Summa	9 074,9	5 973,0

Tabellen visar totala kostnader för sålda varor och tjänster, försäljningskostnader och administrationskostnader fördelade på kostnadsslag.

NOT 7. Operationell leasing

Belopp i Mkr	Årskostnad		Framtida leasingavgifter och hyreskostnader		
	2017	2016	2018	2019-2022	2023-
Datorutrustning	10,8	4,1	2,6	1,1	-
Maskiner och inventarier	138,9	89,3	95,7	189,8	0,2
Hyresavtal, lokaler	372,1	237,7	385,7	687,8	26,2
Summa	521,8	331,1	484,0	878,7	26,4

Avtalad leasingperiod är normalt 3-10 år.

NOT 8. Finansiella intäkter och kostnader

FINANSIELLA INTÄKTER

Belopp i Mkr	2017	2016
Ränteintäkter	1,2	1,0
Kursvinster	11,9	47,4
Summa	13,2	48,5

FINANSIELLA KOSTNADER

Belopp i Mkr	2017	2016
Räntekostnader	-76,0	-44,5
Kursförluster	-6,3	-35,7
Övrigt	-8,6	-11,8
Summa	-90,9	-92,0

NOT 9. Skatter

REDOVISAD SKATT

Belopp i Mkr	2017	2016
Aktuell skatt på årets resultat	-83,7	-60,3
Stämpelskatt på utdelning samt övriga skatter	-22,9	-14,0
Korrigerig av tidigare års aktuella skattekostnad	0,1	1,3
Uppskjuten skatt	41,1	-10,2
Redovisad skatt	-65,4	-83,1

AVSTÄMNING AV REDOVISAD SKATT

Belopp i Mkr	2017	2016
Resultat före skatt	230,4	300,4
Skatt enligt i Sverige gällande skattesats om 22 %	-50,7	-66,1
Skatteeffekt av:		
Andra skattesatser för utländska bolag	12,2	2,1
Effekt av förändrade skattesatser	-3,0	-
Ej avdragsgilla kostnader	-9,6	-12,1
Förändring av ej bokförda uppskjutna skattefordringar	9,5	8,6
Ej värderade underskottsavdrag	-2,5	-2,0
Korrigerig av tidigare års skattekostnad	-0,7	1,3
Stämpelskatt på utdelning samt övriga skatter	-22,9	-14,0
Övrigt	2,4	-0,9
Redovisad skatt	-65,4	-83,1

UPPSKJUTNA SKATTER PER SLAG, NETTO

Belopp i Mkr	2017	2016
Underskottsavdrag	180,9	193,1
Anläggningstillgångar	-160,2	-157,7
Övriga poster	38,7	4,3
	59,4	39,7
Avgår:		
Ej värderade underskottsavdrag	-13,1	-15,6
Utgående värde, netto	46,3	24,1

Ej bokförda uppskjutna skattefordringar avser ej värderade underskottsavdrag. För upplysningar avseende värdering av underskottsavdrag se not 1, avsnittet Viktiga uppskattningar och bedömningar, sid 66.

FÖRDELNING AV UPPSKJUTNA SKATTER I BALANSRÄKNINGEN

Belopp i Mkr	2017	2016
Uppskjutna skattefordringar	245,0	237,8
Uppskjutna skatteskulder	-198,7	-213,7
Utgående värde, netto	46,3	24,1

FÖRÄNDRING AV UPPSKJUTEN SKATT

Belopp i Mkr	2017	2016
Ingående värde, netto	24,1	113,9
Förvärv av dotterföretag	-5,7	-82,4
Redovisad uppskjuten skatt på årets resultat	41,1	-10,2
Skatteposter som redovisas direkt mot övrigt totalresultat	-10,0	5,4
Omräkningsdifferens	-3,2	-2,6
Utgående värde, netto	46,3	24,1

Skatteposter som redovisas direkt mot övrigt totalresultat avser koncernens säkringsreserv samt säkring av nettoinvestering i utlandet.

FÖRFALLOSTRUKTUR - UPPSKJUTNA SKATTEFORDRINGAR AVSEENDE UNDERSKOTTSAVDRAG

Belopp i Mkr	2017	2016
Förfaller inom ett år	1,4	0,5
Förfaller inom 2-5 år	4,7	3,9
Inget förfalldatum	174,9	188,7
Utgående värde	180,9	193,1

NOT 10. Resultat per aktie

Resultat per aktie beräknas genom att det resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare divideras med genomsnittligt antal utestående aktier under perioden.

	2017	2016
Årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare, Mkr	164,5	217,3
Genomsnittligt antal utestående aktier, tusental	35 358	29 555
Resultat per aktie, kr¹⁾	4,65	7,35

¹⁾ Resultat per aktie före och efter utspädning.

NOT 11. Operativt kassaflöde

Med operativt kassaflöde menas kassaflödet från den löpande verksamheten, exklusive finansiella poster och betalda skatter, samt kassaflöde från investeringsverksamheten.

Belopp i Mkr	2017	2016
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-64,0	330,6
Finansiella poster	77,8	43,5
Betald skatt	133,6	104,4
Förvärv av verksamheter	-67,0	-1 795,7
Övriga poster inkluderade i kassaflöde från investeringsverksamheten	-195,0	-110,8
Operativt kassaflöde	-114,6	-1 427,9

NOT 12. Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalyser**Likvida medel**

Likvida medel består framför allt av kassa- samt banktillgodohavanden. Kortfristiga placeringar klassificeras som likvida medel när:

- risken för förändring av verkligt värde är obetydlig
- de lätt kan omsättas
- förfallodagen ligger närmare än tre månader från tidpunkten för förvärvet.

Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning

Posten Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning består till största delen av förändringar avseende utnyttjande av revolverande krediter.

JUSTERING FÖR POSTER SOM INTE INGÅR I KASSAFLÖDET

Belopp i Mkr	2017	2016
Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar	255,1	171,2
Kassaflödespåverkande förändring i avsättningar	28,4	-10,6
Orealiserade kursvinster och kursförluster	-19,3	-8,1
Resultat vid avyttring av materiella anläggningstillgångar	-6,6	-4,7
Summa	257,7	147,8

BETALDA OCH ERHÅLLNA RÄNTOR

Belopp i Mkr	2017	2016
Betald ränta	-75,7	-44,5
Erhållen ränta	1,2	1,0
Summa	-74,5	-43,5

NOT 13. Immateriella tillgångar

Belopp i Mkr	Goodwill		Varumärken ¹⁾	
	2017	2016	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	2 273,2	1 200,3	366,2	-
Inköp	-	-	-	-
Förvärvade verksamheter	43,6	1 031,1	-	363,8
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-	-
Omklassificering	-	-	-	-
Omräkningsdifferens	20,7	41,8	10,8	2,4
Utgående anskaffningsvärden	2 337,5	2 273,2	377,0	366,2
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-0,7	-0,7	-	-
Ackumulerade avskrivningar i förvärvade verksamheter	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-	-	-	-
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-	-
Omklassificering	-	-	-	-
Omräkningsdifferens	-	-	-	-
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-0,7	-0,7	-	-
Utgående restvärde	2 336,8	2 272,5	377,0	366,2

Belopp i Mkr	Övriga immateriella tillgångar ²⁾		Totalt	
	2017	2016	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	672,6	195,2	3 311,9	1 395,5
Inköp	18,1	5,4	18,1	5,4
Förvärvade verksamheter	25,9	486,4	69,5	1 881,3
Försäljningar/utrangeringar	-1,1	-26,6	-1,1	-26,6
Omklassificering	-1,2	-	-1,2	-
Omräkningsdifferens	10,2	12,1	41,8	56,3
Utgående anskaffningsvärden	724,5	672,6	3 439,0	3 311,9
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-229,7	-126,0	-230,4	-126,7
Ackumulerade avskrivningar i förvärvade verksamheter	-0,1	-75,8	-0,1	-75,8
Årets avskrivningar	-74,6	-48,2	-74,6	-48,2
Försäljningar/utrangeringar	1,2	26,3	1,2	26,3
Omklassificering	0,9	-	0,9	-
Omräkningsdifferens	-0,1	-6,0	-0,1	-6,0
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-302,5	-229,7	-303,1	-230,4
Utgående restvärde	422,1	442,8	3 135,9	3 081,5

¹⁾ Varumärken med obestämbart nyttjandeperiod.

²⁾ Kundrelationer, varumärken med bestämbar nyttjandeperiod, programvara och hyresrätter.

NOT 13. Immateriella tillgångar (forts.)**FÖRDELNING AV AVSKRIVNINGAR
PER FUNKTION I RESULTATRÄKNINGEN**

Belopp i Mkr	2017	2016
Kostnad för sålda varor och tjänster	-44,1	-19,9
Försäljningskostnader	-24,6	-23,8
Administrationskostnader	-5,8	-4,5
Summa	-74,6	-48,2

Prövning av nedskrivningsbehov

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill och varumärken med obestämbar nyttjandeperiod sker årligen samt när indikatorer finns på att nedskrivningsbehov kan föreligga. Prövningen görs vanligen på den kassagenererande enhet som tillgången tillhör, men kan även göras för en enskild tillgång.

Återvinningsvärdet för varje kassagenererande enhet fastställs baserat på beräkningen av nyttjandevärde. Vad gäller nedskrivningstest har detta gjorts på den lägsta nivå där separerbara kassaflöden identifierats, vilket för Elanders utgör segmentsnivå.

Nyttjandevärdet för koncernens kassagenererande enheter har beräknats baserat på diskonterade eviga kassaflöden. Kassaflöden för de första tre åren baseras på budget och strategiska planer. Väsentliga variabler i testerna är exempelvis tillväxttakt, rörelsemarginal samt investeringsnivå. För perioden därefter har kassaflöden antagits ha en tillväxttakt motsvarande inflation om 2,0 (2,0) procent för affärsområdena Supply Chain Solutions och e-Commerce Solutions, vilket understiger bolagets förväntningar. För affärsområdet Print & Packaging Solutions har kassaflöden antagits ha en nolltillväxttakt efter den inledande treårsperioden. För nedskriv-

**IMMATERIELLA TILLGÅNGAR MED OBESTÄMBAR NYTTJANDE-
PERIOD FÖRDELAT PER KASSAGENERERANDE ENHET**

Belopp i Mkr	2017	2016
Supply Chain Solutions	1 502,8	1 441,2
Print & Packaging Solutions	1 051,8	1 042,8
e-Commerce Solutions	159,2	154,7
Summa	2 713,8	2 638,7

ningsprövningen har diskonteringsränta efter skatt beräknats utifrån vägd genomsnittlig kapitalkostnad (WACC) och uppgick under året till 8,9 (8,9) procent.

Med de antaganden som redovisas ovan överstiger nyttjandevärdet redovisat värde för samtliga kassagenererande enheter.

Känslighetsanalys

Ett antal känslighetsanalyser har gjorts för att utvärdera om rimliga ogynnsamma förändringar skulle kunna leda till nedskrivning. Om den genomsnittliga tillväxttakten eller rörelsemarginalen minskas med en procentenhet eller diskonteringsräntan ökas med en procentenhet visar detta på ett eventuellt nedskrivningsbehov för affärsområdet Print & Packaging Solutions. En ökning av diskonteringsräntan med en procentenhet indikerar ett nedskrivningsbehov om 123 Mkr. Om rörelsemarginalen minskas med en procentenhet visar detta också på ett nedskrivningsbehov om 149 Mkr. Om dessa båda faktorer kombineras visar det på ett totalt nedskrivningsbehov om 301 Mkr. För de övriga affärsområdena finns det en god marginal mellan nyttjandevärde och bokfört värde.

NOT 14. Materiella anläggningstillgångar**AVSKRIVNINGAR FÖRDELADE PER FUNKTION**

Belopp i Mkr	2017	2016
Kostnad för sålda varor och tjänster	-154,7	-107,2
Försäljningskostnader	-1,1	-1,0
Administrationskostnader	-24,8	-14,7
Summa	-180,6	-122,9

Finansiella leasingavtal

Bokfört värde på materiella anläggningstillgångar som innehas med finansiella leasingkontrakt uppgår till 189,7 (211,2) Mkr, varav 186,2 (206,3) Mkr redovisas inom Inventarier, verktyg och installationer samt 3,5 (4,7) Mkr inom Maskiner och andra tekniska anläggningar. De finansiella leasingavtalen avser huvudsakligen delar av lastbilsflottan samt installationer i annans byggnad.

**FRAMTIDA MINIMILEASEAVGIFTER
AVSEENDE FINANSIELL LEASING**

Belopp i Mkr	2017	2016
Inom ett år	45,9	44,6
Mellan 1 och 5 år	139,8	159,4
Senare än 5 år	15,0	29,2
Summa	200,7	233,2
Framtida räntekostnader avseende finansiell leasing	-13,7	-18,2
Nuvärde finansiella leasingsskulder	187,0	215,0

NOT 14. Materiella anläggningstillgångar (forts.)

Belopp i Mkr	Byggnader och mark ¹⁾		Maskiner och andra tekniska anläggningar		Inventarier, verktyg och installationer	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	313,5	154,4	1 013,6	950,5	982,7	233,1
Inköp	11,9	1,2	78,6	27,4	104,2	60,0
Förvärvade verksamheter	-	163,1	11,1	165,0	1,9	714,0
Försäljningar/utrangeringar	-0,2	-15,2	-125,3	-163,0	-67,4	-42,1
Omklassificering	-2,7	-	40,2	7,2	6,3	0,6
Omräkningsdifferens	6,5	10,0	-10,5	26,5	11,1	17,1
Utgående anskaffningsvärde	329,0	313,5	1 007,8	1 013,6	1 038,7	982,7
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-144,3	-49,0	-834,7	-768,6	-572,9	-197,8
Akkumulerade avskrivningar i förvärvade verksamheter	-	-92,9	-7,8	-129,0	-1,1	-352,0
Årets avskrivningar	-12,0	-7,8	-61,7	-63,4	-106,9	-51,7
Försäljningar/utrangeringar	-0,2	10,3	114,4	149,9	63,8	40,6
Omklassificering	0,0	-	-0,1	-	-0,8	-
Omräkningsdifferens	-3,1	-4,8	12,5	-23,6	-3,4	-12,1
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-159,5	-144,3	-777,4	-834,7	-621,4	-572,9
Utgående restvärde	169,5	169,2	230,4	179,0	417,3	409,8

Belopp i Mkr	Pågående nyanläggningar ²⁾		Totalt	
	2017	2016	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	47,8	11,3	2 357,7	1 349,3
Inköp	6,7	43,2	201,4	131,8
Förvärvade verksamheter	-	0,9	13,0	1 043,0
Försäljningar/utrangeringar	-1,9	-	-194,8	-220,2
Omklassificering	-42,5	-7,8	1,2	-
Omräkningsdifferens	1,1	0,2	8,3	53,8
Utgående anskaffningsvärde	11,2	47,8	2 386,6	2 357,7
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-	-	-1 551,9	-1 015,4
Akkumulerade avskrivningar i förvärvade verksamheter	-	-	-8,9	-573,8
Årets avskrivningar	-	-	-180,6	-122,9
Försäljningar/utrangeringar	-	-	178,0	200,8
Omklassificering	-	-	-0,9	-
Omräkningsdifferens	-	-	5,9	-40,5
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-	-	-1 558,3	-1 551,9
Utgående restvärde	11,2	47,8	828,3	805,8

¹⁾ I byggnader och mark ingår mark till ett bokfört värde av 16,3 (17,1) Mkr.

²⁾ I pågående nyanläggningar ingår förskott avseende materiella anläggningstillgångar om 10,5 (43,9) Mkr.

Några väsentliga investeringsåtaganden fanns ej per 31 december 2017 respektive 2016.

NOT 15. Varulager

Belopp i Mkr	2017	2016
Råvaror och förnödenheter	176,3	134,2
Produkter i arbete	39,0	35,4
Färdiga produkter	174,4	125,5
Summa	389,7	295,0

Under året kostnadsförda utgifter avseende inkurans uppgår till 8,1 (8,8) Mkr och vid årsskiftet uppgick inkuransreserven till 13,5 (12,6) Mkr.

NOT 17. Likvida medel

Belopp i Mkr	2017	2016
Kassa och bank	679,4	651,1
Likvida medel	679,4	651,1

Årets kursdifferenser i likvida medel uppgår till -16,7 (32,1) Mkr.

NOT 16. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Belopp i Mkr	2017	2016
Förskottsbetalda hyror avseende maskiner	5,8	6,4
Förskottsbetalda lokalhyror	6,8	7,7
Övriga förutbetalda kostnader	38,4	38,5
Upplupna intäkter	71,9	40,6
Summa	122,9	93,2

NOT 18.

Finansiella instrument och finansiell riskhantering

Finansiella mål avseende kapitalstruktur

Det övergripande finansiella målet för Elanders är att skapa värde bolagets ägare. De uppsatta målen avseende koncernens kapitalstruktur syftar till att trygga förmågan att fortsätta verksamheten och kunna generera avkastning till aktieägarna och skapa nytta för andra intressenter. Genom att uppnå en lämplig balans mellan eget kapital och lånefinansiering säkerställs en flexibilitet för koncernen som möjliggör investeringar i verksamheten samt bibehålla en kontrollerad kostnad för kapitalet. Utdelning till aktieägarna, inlösen av aktier, utfärdande av nya aktier eller försäljning av tillgångar är exempel på åtgärder som koncernen kan använda sig av för att justera kapitalstrukturen.

Det är Elanders målsättning att avkastningen på sysselsatt kapital ska uppgå till ca 10 procent. Under 2017 uppgick denna till 6,2 (10,0) procent. Vidare har Elanders som mål att nettoskulden i förhållande till EBITDA skall som högst uppgå till 3 gånger. Under 2017 uppgick denna kvot till 4,3 (4,7) gånger.

Finansiell riskhantering

Det övergripande syftet med Elanders finansiella riskhantering är att identifiera, kontrollera och minimera koncernens finansiella risker. Riskhanteringen är centraliserad till moderbolagets ekonomi- och finansfunktion som hanterar finansiella risker som finns eller uppstår i koncernens dotterbolag och som även agerar som en internbank. Undantaget är den kommersiella kreditrisken som bedöms av respektive dotterföretag. Den av styrelsen fastställda finanspolicyn styr vilka valutarisker som skall säkras samt hur ränte-, finansierings- och likviditetsrisken skall hanteras. De väsentligaste finansiella riskerna som koncernen exponeras för är valutarisk, ränterisk, finansieringsrisk och kreditrisk.

Valutarisk

Koncernens valutaexponering uppstår genom transaktioner i annan valuta än bolagets lokala valuta (transaktionsrisk) samt vid konvertering av nettoresultat och nettotillgångar från de utländska dotterföretagen (translationsrisk).

Transaktionsexponering

Faktiska fordringar och skulder samt kontrakterade inköps- och försäljningsorder där flödestidpunkten är inom den närmaste tolv månadersperioden säkras till viss del. Förväntade eller budgeterade flöden säkras inte.

Koncernen använder sig av valutaterminskontrakt vid hantering av valutariskexponering och tillämpar säkringsredovisning avseende kontrakterade framtida betalningsflöden samt omräkning av finansiella tillgångar och skulder. Säkringsreserven per 31 december 2017 för terminskontrakt uppgick till 0 (-1) Mkr och kommer att återföras till resultaträkningen under 2018.

Kursdifferenser på rörelsefordringar och rörelseskulder samt på kontrakt som innehåller för säkringsändamål av dessa redovisas som övriga rörelseintäkter eller övriga rörelsekostnader. Kursdifferenser på finansiella skulder och fordringar samt tillhörande säkringsinstrument redovisas i finansnettot.

Translationsexponering

Finansiella tillgångar och skulder i annan än bolagets lokala valuta säkras, medan exponering hänförliga till omräkning av nettoresultat i utländska dotterföretag inte valutakurssäkras. Elanders resultat från utländska dotterföretag i utländska valutor utgörs främst av EUR och USD och koncernens totala resultat är känsligt för kursförändringar i dessa valutor. Nedan har vi i en känslighetsanalys försökt att åskådliggöra hur en positiv eller negativ förändring med 10 procent på genomsnittskursen på dessa valutor skulle ha påverkat koncernens nettoomsättning respektive rörelseresultat under 2017:

Belopp i Mkr	Uppskattad effekt på nettoomsättningen	Uppskattad effekt på rörelseresultatet
EUR	+/- 577	+/- 11
USD	+/- 281	+/- 16
EUR & USD	+/- 857	+/- 27

Vad beträffar nettotillgångar i utländska dotterföretag så hänförs denna exponering till främst EUR, USD och CNY. Valutasäkring av nettoinvesteringar gjorda i utländska dotterföretag har delvis skett avseende verksamheterna i Tyskland, Singapore samt USA genom upptagande av lån i EUR respektive USD. Vid en valutakursförändring i EUR, USD och CNY med 10 procent skulle det egna kapitalet påverkas med 115 (93) Mkr inkluderat effekt av ovan beskrivna valutasäkring.

Valutasäkring

Tabellen nedan visar en sammanställning över utestående valutaterminskontrakt uppdelat på valutor per 31 december 2017. Samtliga kontrakt har förfall inom ett år.

Valutor	Nominellt belopp, Mkr	Genomsnittlig säkringskurs
SEK/GBP	19,4	11,08
SEK/USD	78,4	8,17
EUR/SEK	293,3	9,84
EUR/PLN	22,1	4,27
USD/PLN	3,8	3,58
GBP/PLN	10,0	4,72

NOT 18.

Finansiella instrument och finansiell riskhantering (forts.)

Ränterisk

Ränterisken definieras som risken för en resultatförsämring orsakad av en förändring i marknadsräntorna. Koncernen eftersträvar en avvägning mellan kostnadseffektiv upplåning och riskexponeringen mot en negativ påverkan på resultatet och kassaflöde vid en plötslig större ränteförändring. En förändring av marknadsräntan på en procentenhet påverkar koncernens resultat efter skatt med 19 (16) Mkr. I tabellen nedan presenteras en fördelning av räntebärande och icke räntebärande finansiella tillgångar och skulder. Avsättningar för pensioner har inkluderats i räntebärande skulder. I tabellen avseende indelning i kategorier av finansiella instrument längre ned i denna not är dessa inkluderade i ickefinansiella skulder.

Belopp i Mkr	Rörlig ränta	Ej räntebärande
Kortfristiga fordringar	-	1 879,4
Kassa och bank	679,4	-
Långfristiga skulder	-2 504,0	-
Kortfristiga skulder	-840,1	-740,4
Summa	-2 664,7	1 139,0

Finansierings/likviditetsrisk

Finansierings/likviditetsrisken definieras som risken för att ej kunna uppfylla betalningsåtaganden som en följd av otillräcklig likviditet eller svårigheter att erhålla finansiering. För närvarande har koncernen ett kreditavtal med två svenska banker avseende rörelsefinansieringen som löper ut i juli 2019. Knutna till koncernens räntebärande skulder finns finansiella villkor avseende skuldsättningsgrad, nettoskuld i förhållande till EBITDA samt kassaflöde i förhållande till räntor och amorteringar. Per 31 december 2017 var samtliga villkor uppfyllda. Avseende förfallostruktur för skulder till kreditinstitut hänvisas till sid 83.

Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken för förluster om motparten till ett finansiellt instrument inte fullföljer sina åtaganden. Kreditrisken kan delas in i finansiell kreditrisk samt kommersiell kreditrisk.

Finansiell kreditrisk

De för koncernen mest väsentliga finansiella kreditriskerna uppstår vid handel med valutaderivat samt vid placering av överskottslikviditet. I enlighet med finanspolicyn begränsas den finansiella kreditrisken genom att finansiella transaktioner endast får ske med motparter som godkänts av moderbolagets ekonomi- och finansfunktion. Per den 31 december 2017 uppgick den totala exponeringen avseende den finansiella kreditrisken till 586 (768) Mkr. Exponeringen är baserad på bokfört värde avseende de finansiella tillgångarna med undantag för aktieinnehav och kundfordringar.

Kommersiell kreditrisk

Den kommersiella kreditrisken omfattar kundernas betalningsförmåga och hanteras av respektive dotterföretag genom bevakning av betalningsförmåga, uppföljning av kundernas finansiella rapporter samt genom löpande kommunikation. Koncernens totala kreditrisk är fördelad på ett stort antal företag. Emellertid finns samtidigt en koncentration på ett fåtal kunder som står för en förhållandevis stor andel av koncernens kundfordringar. Detta fåtal bolag är till övervägande del stora, börsnoterade och väl genomlysta. Den totala kommersiella kreditexponeringen motsvaras av det bokförda värdet på kundfordringarna och uppgick per 31 december 2017 till 1 795 (1 396) Mkr.

Under 2017 uppgick kreditförlusterna till 3 (5) Mkr varav 1 (1) Mkr var reserverade sedan tidigare.

Säkringsredovisning

Finansiella instrument som används för säkring av valuta- samt ränterisk i avtalade kassaflöden samt nettoinvesteringar i utlandet har i enlighet med IAS 39 redovisats till marknadsvärde i balansräkningen.

Verksamhetsrisker

Förutom de finansiella riskerna ovan så är Elanders utsatt för risker förknippade med den dagliga verksamheten. Arbetet med att hantera verksamhetsriskerna sker löpande i det dagliga arbetet i respektive dotterföretag samt av koncernledningen. Koncernens samtliga verksamheter är ansvarsmässigt representerade i koncernledningen som träffas och kommunicerar regelbundet.

Känslighetsanalys

I uppställningen nedan framgår det hur resultatet efter skatt skulle påverkas vid en förändring uppgående till en procentenhet avseende variablerna kopplade till Elanders olika verksamhetsrisker. Varje variabel har behandlats för sig under förutsättning att de andra förblir oförändrade. En omsättningsförändring antas påverka förädlingsvärdet på marginalen som därefter antas falla rakt igenom resultaträkningen. En förändring av personalkostnaderna multipliceras med totala personalkostnader. En förändring av transportkostnader multipliceras med totala kostnader för transporter och antas inte kunna tas ut gentemot kund. Analysen gör inget anspråk på att vara exakt utan är endast indikativ och syftar till att visa storheterna i sammanhangen. Belopp är angivna i Mkr.

- Nettoomsättning +/- 35
- Personalkostnader +/- 18
- Transportkostnader +/- 13

NOT 18.

Finansiella instrument och finansiell riskhantering (forts.)

Finansiella instrument – initial värdering

Finansiella instrument redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas första gången till verkligt värde, medan hänförliga transaktionskostnader redovisas i resultaträkningen.

FÖRFALLNA, MEN INTE NEDSKRIVNA FORDRINGAR

Belopp i Mkr	2017	2016
1-30 dagar förfallna	142,5	137,1
31-60 dagar förfallna	72,5	65,5
61-90 dagar förfallna	22,5	25,7
91-120 dagar förfallna	10,4	11,8
Mer än 120 dagar förfallna	20,2	48,6
Summa	268,1	288,7

I tabellen ovan ingår enbart kundfordringar. Några väsentliga övriga förfallna fordringar finns vare sig per den 31 december 2017 eller 2016. Kundfordringar uppgående till 30 (60) Mkr är förfallna mer än 90 dagar utan att något nedskrivningsbehov anses föreligga. De förfallna fordringarna avser kunder vilka tidigare inte haft några betalningssvårigheter.

FÖRÄNDRING AV RESERV FÖR OSÄKRA FORDRINGAR

Belopp i Mkr	2017	2016
Ingående reserv för osäkra fordringar	-20,8	-8,8
Reserver i förvärvade verksamheter	-	-10,1
Återföring av tidigare gjorda reserveringar	0,6	1,3
Konstaterade förluster	0,4	0,8
Årets gjorda reserveringar	-2,6	-4,7
Omräkningsdifferens	0,2	0,7
Utgående reserv för osäkra fordringar	-22,2	-20,8

RÄNTEINTÄKTER OCH RÄNTEKOSTNADER AVSEENDE FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH FINANSIELLA SKULDER

Belopp i Mkr	2017	2016
Ränteintäkter på finansiella tillgångar	1,2	1,0
Räntekostnader på finansiella skulder	-74,3	-43,9
Summa	-73,1	-42,9

Orsaken till att räntekostnaderna ovan avviker från redovisade räntekostnader i resultaträkningen beror på att finansiella poster hänförliga till pensionskulder här har exkluderats.

Vinster och förluster för finansiella instrument som redovisats i resultaträkningen, netto

Nedanstående tabell visar följande poster som redovisats i resultaträkningen:

- Vinster och förluster avseende kursdifferenser, inklusive vinster och förluster hänförliga till säkringsredovisning.
- Vinster och förluster avseende finansiella instrument där säkringsredovisning tillämpas.
- Vinster och förluster avseende derivat där säkringsredovisning inte tillämpas.

Belopp i Mkr	2017	2016
Lånefordringar och kundfordringar	28,0	56,1
Övriga finansiella skulder	-33,6	-35,3
Summa	-5,6	20,8

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde

De finansiella instrument som redovisas till verkligt värde i koncernens rapport över finansiell ställning utgörs av derivat identifierade som säkringsinstrument. Derivatet består av valutaterminer och används för säkringsändamål. Värderingen till verkligt värde för valutaterminerna baseras på publicerade terminkurser på en aktiv marknad. Samtliga derivat ingår i nivå 2 i verkligt värdehierarkin. Då samtliga finansiella instrument som redovisas till verkligt värde ingår i nivå 2 har det inte skett någon överföring mellan värderingsnivåerna. Tabellen på nästa sida visar verkligt värde respektive redovisat värde per klass av finansiella tillgångar och skulder, vilka redovisas brutto.

Belopp i Mkr	2017	2016
Övriga omsättningstillgångar		
- Derivat för säkringsändamål	0,3	-
Ej räntebärande kortfristiga skulder		
- Derivat för säkringsändamål	-	0,7

För övriga finansiella tillgångar och skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde uppskattas det verkliga värdet vara lika med det bokförda värdet.

Ineffektivitet i säkringsredovisning

Alla säkringsrelationer avseende kassaflödessäkringar och säkringar av nettoinvesteringar har varit effektiva inom ett spann mellan 80 procent och 125 procent. Se uppställningen avseende Övrigt totalresultat på sidan 58 för ytterligare information.

NOT 18. Finansiella instrument och finansiell riskhantering (forts.)

KATEGORISERING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

I nedanstående tabeller framgår det hur de bokförda värdena avseende finansiella instrumenten fördelade sig i balansräkningen för åren 2017 respektive 2016. För information avseende finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde hänvisas till föregående sida. För övriga tillgångar och skulder nedan uppskattas det verkliga värdet vara lika med det bokförda värdet.

TILLGÅNGAR

Belopp i Mkr	Derivat identifierat som säkringsinstrument		Låne- och kundfordringar		Icke-finansiella tillgångar		Summa	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Immateriella tillgångar	-	-	-	-	3 135,9	3 081,4	3 135,9	3 081,4
Materiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	828,3	805,8	828,3	805,8
Finansiella anläggningstillgångar	-	-	-	1,0	247,0	239,8	247,0	240,8
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR								
Varulager	-	-	-	-	389,7	295,0	389,7	295,0
Kundfordringar	-	-	1 795,2	1 395,8	-	-	1 795,2	1 395,8
Aktuella skattefordringar	-	-	-	-	52,6	62,6	52,6	62,6
Övriga fordringar	0,3	-	84,2	103,0	73,4	53,5	157,9	156,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	-	-	122,9	93,2	122,9	93,2
Likvida medel	-	-	679,4	651,1	-	-	679,4	651,1
Summa omsättningstillgångar	0,3	-	2 558,8	2 149,9	638,6	504,3	3 197,7	2 654,2
Summa tillgångar	0,3	-	2 558,8	2 150,9	4 849,8	4 631,3	7 408,9	6 782,2

SKULDER

Belopp i Mkr	Derivat identifierat som säkringsinstrument		Övriga finansiella skulder		Icke-finansiella skulder		Summa	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Långfristiga skulder och avsättningar	-	-	2 413,8	2 560,7	298,4	318,7	2 712,2	2 879,4
KORTFRISTIGA SKULDER OCH AVSÄTTNINGAR								
Räntebärande skulder	-	-	840,1	228,4	-	-	840,1	228,4
Leverantörsskulder	-	-	652,0	567,8	-	-	652,0	567,8
Aktuella skatteskulder	-	-	-	-	25,9	61,2	25,9	61,2
Övriga skulder	-	0,7	88,4	87,1	53,1	56,5	141,5	144,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	-	-	504,5	450,9	504,5	450,9
Avsättningar	-	-	-	-	79,4	39,2	79,4	39,2
Summa kortfristiga skulder och avsättningar	-	0,7	1 580,5	883,3	662,9	607,8	2 243,4	1 491,8
Summa skulder och avsättningar	-	0,7	3 994,3	3 444,0	961,3	926,5	4 955,6	4 371,2

NOT 18. Finansiella instrument och finansiell riskhantering (forts.)**FÖRFALLOSTRUKTUR AVSEENDE FINANSIELLA SKULDER**

Förfallostrukturen för finansiella skulder inklusive räntekostnader, exklusive utnyttjade checkräkningskrediter, redovisas i tabellen nedan. Beloppen avser framtida odiskonterade kassaflöden. Kreditavtalet med koncernens huvudbanker löper ut i juli 2019.

Belopp i Mkr	Jan-mar 2018	Apr-dec 2018	2019- 2020	2021- 2022	2023 och senare
Låneskulder	695,0	90,5	2 273,0	-	-
Leasingskulder	10,8	43,8	89,3	33,6	17,9
Leverantörsskulder	652,0	-	-	-	-
Övriga finansiella skulder	87,1	1,3	-	-	-
Räntor	18,8	43,5	35,3	2,6	0,4
Summa	1 463,7	179,1	2 397,6	36,2	18

NOT 19. Aktiekapital

Antal registrerade aktier i moderbolaget			2017		
	2017	2016	Antal aktier	Antal röster	Aktie- kapital, kr
Emitterade per 1 januari	35 357 751	26 518 314	A-aktier 1 814 813	18 148 130	18 148 130
Nyemission	-	8 839 437	B-aktier 33 542 938	33 542 938	335 429 380
Emitterade per 31 december	35 357 751	35 357 751	35 357 751	51 691 068	353 577 510

Samtliga aktier är fullt betalda. Inga aktier är reserverade för överlåtelse enligt optionsavtal eller andra avtal. Kvotvärdet (nominellt värde) uppgår till 10 kr per aktie.

NOT 20. Räntebärande skulder

Koncernens totala kreditramar uppgick till 3 369 (3 870) Mkr per 31 december 2017, varav 137 (1 081) Mkr var outnyttjade.

Finansieringskostnaden baseras på fastställd räntebindningstid samt avtalad marginal. Koncernens genomsnittliga effektiva räntesats har under året uppgått till 2,4 (2,2) procent.

LÅNGFRISTIGA SKULDER

Belopp i Mkr	2017	2016
Leasingskulder	140,8	175,9
Låneskulder	2 273,0	2 384,8
Summa	2 413,8	2 560,7

KORTFRISTIGA SKULDER

Belopp i Mkr	2017	2016
Leasingskulder	54,6	39,1
Låneskulder	785,5	189,3
Summa	840,1	228,4

FÖRÄNDRING AV LÅNG- OCH KORTFRISTIG UPPLÅNING

Belopp i Mkr	2017	2016
Ingående skulder	2 789,1	1 252,2
Skulder i förvärvade verksamheter	2,7	438,0
Upptagna lån	325,8	1 910,9
Amorteringar av lån	-105,5	-692,2
Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning	242,6	-189,6
Omräkningsdifferens	-0,8	69,8
Utgående skulder	3 253,9	2 789,1

CHECKRÄKNINGSKREDITER

Utnyttjat belopp samt tillgänglig kredit för koncernens checkräkningskrediter framgår nedan.

Belopp i Mkr	2017	2016
Checkräkningskrediter, utnyttjat belopp	2,6	-
Checkräkningskrediter, beviljat belopp	50,0	341,8
Outnyttjat belopp	47,4	341,8

Ställda säkerheter

Se not 24 för upplysningar om ställda säkerheter.

NOT 21. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser**Förmånsbestämda pensionsplaner**

Förmånsbestämda planer omfattar i huvudsak ålderspension och änkepension där arbetsgivaren har ett åtagande att betala livsvarig pension motsvarande en viss garanterad procentuell andel av lönen eller ett visst årligt belopp. Intjänandet avseende ålderspension bygger på antalet anställningsår. Den anställde måste vara ansluten till planen ett visst antal år för att uppnå rätt till full ålderspension. Under varje år tjänar den anställde in ökad rätt till pension, vilken redovisas som pension intjänad under perioden samt ökning av pensionsåtagandet. Finansieringen av dessa planer sker genom löpande inbetalningar från arbetsgivaren.

Värdet på Elanders förvaltningstillgångar avseende de förmånsbestämda pensionsplanerna uppgick per 31 december 2017 till 23,1 (22,6) Mkr och nuvärdet avseende pensionsförpliktelserna till 113,3 (108,4) Mkr. De förmånsbestämda planerna är främst hänförliga till verksamheterna i Tyskland.

Den försäkringstekniska beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader för förmånsbestämda planer baseras sig på följande väsentliga aktuariella antaganden:

Procent	2017	2016
Diskonteringsränta ¹⁾	1,60	1,70
Förväntad inflation	0,50	0,50
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångarna	1,70	1,35

¹⁾ Diskonteringsräntan har baserats på förväntad avkastning från typiska högkvalitativa företagsobligationer i euro.

NOT 21.

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (forts.)

AVSATT FÖR PENSIONER

Belopp i Mkr	Fonderade pensionsplaner	Ofonderade pensionsplaner	Summa
Nuvärdet av pensionsförpliktelser	95,5	17,8	113,3
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	-23,1	-	-23,1
Avsatt för pensioner enligt balansräkningen	72,4	17,8	90,2

FÖRÄNDRING I NUVÄRDET AV FÖRPLIKTELSEN

Belopp i Mkr	2017	2016
Ingående balans	108,4	17,1
Övertaget vid förvärv	-	95,0
Räntekostnader	1,7	0,6
Aktuariella vinster(-)/förluster(+) netto som redovisats under året	1,7	-5,2
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	0,8	1,0
Utbetalda ersättningar	-2,2	-1,0
Omräkningsdifferens	2,9	0,9
Utgående balans	113,3	108,4

FÖRÄNDRING I FÖRVALTNINGSTILLGÅNGARS VERKLIGA VÄRDE

Belopp i Mkr	2017	2016
Ingående balans	22,6	2,6
Övertaget vid förvärv	-	20,0
Ränteintäkt	0,3	0,1
Aktuariella vinster(-)/förluster(+) netto som redovisats under året	-0,3	-0,3
Omräkningsdifferens	0,5	0,2
Utgående balans	23,1	22,6

NETTOKOSTNAD REDOVISAD I RESULTATRÄKNINGEN AVSEENDE FÖRMÅNSBESTÄMDA PLANER

Belopp i Mkr	2017	2016
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	0,8	1,0
Räntekostnader	1,7	0,6
Ränteintäkter	-0,3	-0,1
Pensionskostnader för förmånsbestämda planer	2,2	1,5

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Planerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension. Premierna betalas löpande under året av respektive koncernföretag till olika försäkringsföretag. Storleken på premierna baseras på lönen. Pensionskostnaderna för perioden ingår i resultaträkningen och uppgår till 33,2 (24,7) Mkr.

För ett flertal av de svenska koncernföretagen tryggas åtaganden för ålderspension och sjukpension för tjänstemän genom försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2017 har koncernen inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa dessa planer som en förmånsbestämd plan, då Alecta för närvarande inte kan tillhandahålla specifika förmånsbestämda belopp för de som ingår i planerna. Pensionsplaner som tryggas genom försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 3,2 (2,9) Mkr. För 2018 förväntas inga väsentliga förändringar avseende de totala kostnaderna för pensionsförsäkringarna tecknade i Alecta.

NOT 22.

Övriga avsättningar

Belopp i Mkr	2017	Omräknings-effekter	Årets avsättningar	lanspråk-taget under året	Återföring outnyttjade belopp	2016
Omstruktureringsåtgärder	24,8	0,2	20,6	-6,9	-	10,9
Garantiåtaganden	22,5	0,8	12,4	-5,0	-	14,3
Återställningsåtaganden	12,4	0,2	1,4	-	-	10,8
Tilläggsköpeskillingar	4,6	0,1	4,5	-	-	-
Övrigt	24,6	0,4	18,0	-12,0	-4,2	22,4
Summa	88,9	1,7	56,9	-23,9	-4,2	58,4
varav kortfristiga	79,4					39,2

NOT 23. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Belopp i Mkr	2017	2016
Semesterlöneskuld	51,2	48,9
Sociala avgifter	36,8	32,2
Övriga upplupna löner och ersättningar	115,2	117,2
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	301,2	252,6
Summa	504,5	450,9

NOT 24. Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

STÄLLDA SÄKERHETER

Belopp i Mkr	2017	2016
Företagsinteckningar	194,9	194,9
Övriga ställda säkerheter	423,1	480,7
Summa	617,9	675,6
Varav utgivits till:		
Kreditinstitut	617,9	675,6
Summa	617,9	675,6

Övriga ställda säkerheter avser främst säkerheter i form av aktier i dotterföretag. Vidare består posten av tillgångar belastade med äganderättsförbehåll, såsom till exempel finansiell leasing. Se not 14 för ytterligare information.

EVENTALFÖRPLIKTELSE

Belopp i Mkr	2017	2016
Övriga eventalförpliktelser	0,1	0,1
Summa	0,1	0,1

NOT 25. Transaktioner med närstående

Transaktioner mellan koncernbolag har ägt rum på normala affärsmässiga villkor och till marknadspriser. Under året uppgick den koncerninterna försäljningen av varor och tjänster till 3 976 (1 999) Mkr. Koncerninterna transaktioner och mellanhavanden har eliminerats i koncernredovisningen och är därför inte inkluderade i uppgifterna nedan.

Försäljning av varor och tjänster

Under 2017 och 2016 har ingen försäljning av varor och tjänster skett till närstående.

Inköp av varor och tjänster

Under året har inköp från Carl Bennet AB skett om 0,6 (0,6) Mkr. Transaktionerna rör framför allt omkostnader för Carl Bennet i hans roll som styrelseordförande i Elanders AB. Per 31 december 2017 fanns skulder till Carl Bennet AB om 0 (0,2) Mkr.

Närstående till Peter Sommer, som ingår i koncernledningen och är verkställande direktör i Elanders GmbH, äger delar av en fastighet i vilken Elanders GmbH bedriver större delen av sin verksamhet. Elanders GmbH har under året erlagt hyra för denna fastighet om 12,3 (12,0) Mkr, vilken bedöms vara marknadsmässig.

Utöver ovanstående så är en av styrelsens ledamöter, Erik Gabrielson, delägare i advokatfirman Vinge som under året erhållit 1,6 (4,4) Mkr för löpande juridisk rådgivning.

Ingen styrelseledamot eller ledande befattningshavare har eller har haft någon direkt eller indirekt delaktighet i några affärstransaktioner, mellan sig och bolaget, som är eller var ovanliga till sin karaktär med avseende på villkoren.

Ersättningar till styrelseledamöter och ledande befattningshavare redovisas i not 4. Vissa i styrelsen har under året valt att fakturera sitt styrelsearvode från eget bolag. Detta gjordes med villkoret av att det skulle vara kostnadsneutralt för Elanders.

NOT 26. Förvärv av verksamheter

FÖRVÄRV AV VERKSAMHETER UNDER 2017

Bolag	Förvärvsdatum	Land	Antal anställda
Spreckley Limited	Augusti 2017	Storbritannien	20
Asiapack Limited	Oktober 2017	Kina	220

Spreckley Limited

I juli tecknade Elanders avtal om att förvärva verksamheten i Spreckley Limited, ett nischat förpackningsföretag i Storbritannien. Verksamheten konsolideras i Elanderskoncernen från och med augusti 2017. Spreckley har en årlig omsättning om cirka 2 MGBP. Bolaget har cirka 20 anställda och konsolideras i affärsområdet Print & Packaging Solutions. Köpeskillingen uppgick till 2 MGBP, där 85 % utbetalas vid förvärvet och 15 % 18 månader efter förvärvet, om vissa villkor uppfyllts. Goodwill i samband med förvärvet uppgick till 2 MGBP och övriga identifierade avskrivningsbara immateriella tillgångar uppgick till 1 MGBP. Förvärvets effekt på koncernens likvida medel var -22 Mkr.

Asiapack Limited

I oktober tecknade Elanders avtal avseende förvärv av 80 % av aktierna i Hongkongbaserade bolaget Asiapack Limited. Verksamheten konsolideras i Elanderskoncernen från och med oktober 2017. Asiapack har en årlig omsättning om cirka 70 MHKD och cirka 220 anställda. Asiapack ingår i affärsområdet Supply Chain Solutions och beräknas bidra positivt till resultatet per aktie från och med 1 januari 2018. Köpeskillingen för aktierna uppgår till cirka 45 MHKD på skuldfri basis och förvärvet finansieras genom likvida medel och lån. Elanders har även option om att förvärva återstående aktier år 2020. Goodwill i samband med förvärvet uppgick till 24 MHKD och övriga identifierade avskrivningsbara immateriella tillgångar uppgick till 14 MHKD. Förvärvets effekt på koncernens likvida medel var -45 Mkr.

TILLGÅNGAR OCH SKULDER I FÖRVÄRVADE VERKSAMHETER

Belopp i Mkr	Redovisat värde i förvärvade verksamheter	Justeringar till verkligt värde	Redovisat värde i koncernen
Immateriella tillgångar	-	26,0	26,0
Materiella anläggningstillgångar	3,5	-	3,5
Varulager	2,6	-	2,6
Kundfordringar	18,4	-	18,4
Övriga omsättningstillgångar	4,6	-	4,6
Likvida medel	15,6	-	15,6
Eget kapital hänförlig till aktieägare utan bestämmande inflytande	-5,7	-	-5,7
Leverantörsskulder	-5,5	-	-5,5
Övriga ej räntebärande skulder	-8,5	-5,0	-13,5
Räntebärande skulder	-2,5	-	-2,5
Identifierbara nettotillgångar	22,5	21,0	43,5
Goodwill			43,6
Totalt			87,1
Avgår:			
Ej utbetalda köpeskillingar			-4,5
Likvida medel i förvärvade verksamheter			-15,6
Negativ effekt på koncernens likvida medel			67,0

Sedan förvärvstidpunkten har de förvärvade bolagen bidragit med cirka 25 Mkr i omsättning samt 2 Mkr i rörelseresultat innan förvärvskostnader. Om förvärven hade konsoliderats från och med årets början hade de bidragit med ytterligare cirka 65-70 Mkr i omsättning. Förvärvskostnaderna uppgår till cirka 2 Mkr och har belastat 2017 års resultat. Ingen del av goodwill från förvärven förväntas vara skattemässigt avdragsgill.

NOT 26. Förvärv av verksamheter (forts.)**FÖRVÄRV AV VERKSAMHETER UNDER 2016**

Bolag	Förvärvsdatum	Land	Antal anställda
LGI Logistics Group International GmbH med dotterföretag	Juli 2016	Tyskland	ca 3 400
Schmid Druck & Medien GmbH	Januari 2016	Tyskland	75

LGI Logistics Group International GmbH

I juni 2016 tecknade Elanders avtal om att förvärva samtliga aktier i det tyska företaget LGI Logistics Group International GmbH, som är en av Tysklands ledande aktörer inom Industrial Contract Logistics. Köpeskillingen uppgick till cirka 257 MEUR på skuldfri basis. Någon tilläggsköpeskillning finns ej. LGI har

konsoliderats i Elanderskoncernen sedan 26 juli 2016. Förvärvs- och engångskostnader hänförliga till LGI-förvärvet uppgick till cirka 27 Mkr under 2016 och belastade resultatet. Förvärvsanalysen nedan är slutlig.

TILLGÅNGAR OCH SKULDER I FÖRVÄRVAD VERKSAMHET

Belopp i Mkr	Redovisat värde i förvärvad verksamhet	Justeringar till verkligt värde	Redovisat värde i koncernen
Immateriella tillgångar	19,9	750,1	770,0
Materiella anläggningstillgångar	455,2	-	455,2
Finansiella tillgångar	43,4	-	43,4
Varulager	8,0	-	8,0
Kundfordringar	566,6	-	566,6
Övriga omsättningstillgångar	135,4	-	135,4
Likvida medel	47,8	-	47,8
Leverantörsskulder	-161,7	-	-161,7
Övriga ej räntebärande skulder	-431,8	-124,3	-556,1
Räntebärande skulder	-513,3	-	-513,3
Identifierbara nettotillgångar	169,5	625,8	795,3
Goodwill			1 014,5
Totalt			1 809,8
Avgår:			
Likvida medel i förvärvad verksamhet			-47,8
Negativ effekt på koncernens likvida medel			1 762,0

NOT 26. Förvärv av verksamheter (forts.)**Schmid Druck & Medien GmbH**

I december 2015 tecknade Elanders avtal om att förvärva verksamheten i Schmid Druck, ett nischat förpackningsföretag i Tyskland. Verksamheten konsolideras i Elanderskoncernen

från och med 1 januari 2016. Köpeskillingen uppgick till 4,5 MEUR på skuldfri basis. Förvärvskostnaderna uppgick till cirka 2 Mkr och belastade 2015 års resultat.

TILLGÅNGAR OCH SKULDER I FÖRVÄRVAD VERKSAMHET

Belopp i Mkr	Redovisat värde i förvärvad verksamhet	Justeringar till verkligt värde	Redovisat värde i koncernen
Anläggningstillgångar	9,8	8,5	18,3
Varulager	4,9	-	4,9
Kundfordringar	6,3	-	6,3
Likvida medel	3,1	-	3,1
Leverantörsskulder	-2,3	-	-2,3
Övriga skulder	-4,7	-1,1	-5,8
Identifierbara nettotillgångar	17,1	7,4	24,5
Goodwill			16,9
Totalt			41,4
Avgår:			
Ej utbetald köpeskillning			-4,5
Likvida medel i förvärvad verksamhet			-3,1
Negativ effekt på koncernens likvida medel			33,8

NOT 27. Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter balansdagen fram till dagen för denna årsredovisnings undertecknande.

RESULTATRÄKNINGAR

Belopp i Mkr	Not	2017	2016
Nettoomsättning		34,8	28,1
Administrationskostnader	2, 11, 12	-70,0	-76,2
Övriga rörelseintäkter	3	3,4	8,7
Övriga rörelsekostnader	3	-0,5	-0,6
Rörelseresultat	4, 7	-32,3	-40,0
Resultat från andelar i koncernföretag		147,3	151,3
Ränteintäkter		123,2	63,2
Övriga finansiella intäkter		71,9	77,7
Räntekostnader		-65,7	-35,9
Övriga finansiella kostnader		-27,3	-121,7
Resultat efter finansiella poster	5	217,1	94,6
Skatter	6	-17,7	6,9
Årets resultat		199,4	101,5

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTATET

Belopp i Mkr	2017	2016
Årets resultat	199,4	101,5
Övrigt totalresultat	-	-
Årets totalresultat	199,4	101,5

KASSAFLÖDESANALYSER

Belopp i kMkr	Not	2017	2016
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		217,1	94,6
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet från den löpande verksamheten	16	-138,2	-68,4
Betald skatt		-1,1	-0,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		77,8	26,0
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-)/minskning (+) av rörelsefordringar		14,1	-19,6
Ökning (+)/minskning (-) av rörelseskulder		-7,2	5,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten		84,8	12,3
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella och immateriella tillgångar	11, 12	-0,1	-0,6
Investeringar i dotterföretag	9	1,0	-5,7
Lämnade aktieägartillskott		-	-386,2
Erhållna utdelningar från dotterföretag	16	147,3	151,3
Erhållna betalningar avseende långfristiga innehav		1,0	1,2
In- och utlåning till dotterföretag		-668,0	-1 670,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-518,9	-1 910,2
Finansieringsverksamheten			
Amortering av lån	14	-103,7	-670,1
Upptagna lån	14	325,8	1 910,9
Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning	14	264,9	28,0
Nyemission		-	694,8
Utdelning		-91,9	-58,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		395,0	1 905,2
Årets kassaflöde		-39,1	7,3
Likvida medel vid årets ingång		179,9	172,6
Likvida medel vid årets utgång		140,9	179,9

BALANSRÄKNINGAR

Belopp i Mkr	Not	2017	2016
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	11	1,2	1,2
Materiella anläggningstillgångar	12	0,3	0,3
Aktier i dotterföretag	9	1 530,5	1 632,6
Fordringar på koncernföretag		2 806,7	2 272,0
Uppskjutna skattefordringar	6	122,6	139,1
Övriga finansiella tillgångar		-	1,0
Summa anläggningstillgångar		4 461,4	4 046,3
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		-	0,0
Fordringar på koncernföretag		315,9	211,4
Övriga fordringar		2,8	12,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		11,5	16,4
Kassa och bank		140,9	179,9
Summa omsättningstillgångar		471,1	420,5
Summa tillgångar		4 932,5	4 466,8

BALANSRÄKNINGAR (FORTS.)

Belopp i Mkr	Not	2017	2016
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		353,6	353,6
Reservfond		332,4	332,4
Summa bundet eget kapital		686,0	686,0
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		862,0	852,5
Årets resultat		199,4	101,5
Summa fritt eget kapital	8	1 061,5	953,9
Summa eget kapital		1 747,4	1 639,9
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		1,4	1,4
Övriga avsättningar	10	1,5	1,5
Summa avsättningar		2,9	2,9
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	14, 15	2 117,8	2 225,3
Skulder till koncernföretag		66,1	136,5
Övriga skulder		0,1	0,1
Summa långfristiga skulder		2 184,0	2 361,9
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	14, 15	770,8	167,8
Leverantörsskulder		2,5	8,7
Skulder till koncernföretag		197,4	256,9
Aktuella skatteskulder		0,1	0,1
Övriga skulder		2,1	3,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	25,2	25,5
Summa kortfristiga skulder		998,1	462,0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		4 932,5	4 466,8

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Belopp i Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
Ingående balans per 1 jan 2016	265,2	332,4	304,5	902,0
Utdelning	-	-	-58,3	-58,3
Nyemission	88,4	-	606,6	695,0
Årets totalresultat	-	-	101,5	101,5
Utgående balans per 31 dec 2016	353,6	332,4	953,9	1 639,9
Utdelning	-	-	-91,9	-91,9
Nyemission	-	-	-	-
Årets totalresultat	-	-	199,4	199,4
Utgående balans per 31 dec 2017	353,6	332,4	1 061,5	1 747,4

NOT 1. Redovisningsprinciper

En redogörelse för Elanders redovisningsprinciper återfinns i not 1 till koncernens finansiella rapporter. Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporteringens rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt tillämpliga uttalanden från Rådet för finansiell rapportering. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen tillämpar samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för Årsredovisningslagen och Tryggandelagen med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Moderbolaget tillämpar i huvudsak de principer som beskrivs avseende koncernen. Skillnaderna mot koncernens redovisningsprinciper framgår nedan.

Skatter

Skattelagstiftningen medger avsättning till särskilda reserver och fonder vilka redovisas separat i moderbolaget. Härigenom kan företagen inom vissa gränser disponera och kvarhålla redovisade vinster i rörelsen utan att de omedelbart beskattas. De obeskattade reserverna blir föremål för beskattning först då de upplöses. För den händelse att verksamheten skulle gå med förlust kan dock de obeskattade reserverna tas i anspråk för att täcka förlusten utan att någon beskattning blir aktuell.

Immateriella anläggningstillgångar

I moderbolaget tillämpas avskrivning enligt plan på goodwill vilket inte är tillåtet i koncernen. Avskrivning sker linjärt över 20 år eftersom goodwill är hänförligt till förvärv av strategisk karaktär.

Aktier i intresseföretag, gemensamt styrda företag och dotterföretag

Andelar i intresseföretag, gemensamt styrda företag och dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Förvärvsrelaterade kostnader för dotterföretag, som kostnadsförs i koncernredovisningen, ingår som en del i anskaffningsvärdet för andelar i dotterföretag. Redovisade värden prövas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov.

Pensioner

Moderbolagets pensionsåtaganden har beräknats och redovisats baserat på Tryggandelagen. Tillämpning av Tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt.

Finansiella garantiavtal

Moderbolagets finansiella garantiavtal består främst av borgensförbindelser till förmån för dotterföretagen. Finansiella garantier innebär att bolaget har ett åtagande mot tredje part att ersätta dennes innehav av skuldinstrument för de förluster som denne ådrar sig på grund av att en angiven gäldenär inte fullgör betalning vid förfall enligt avtalsvillkoren. För redovisning av finansiella garantiavtal till förmån för dotterföretag tillämpar moderbolaget RFR 2 p. 71 som innebär en lättad jämfört med reglerna i IAS 39 med anledning av sambandet mellan redovisning och beskattning. Moderbolaget redovisar finansiella garantiavtal som avsättning i balansräkningen när bolaget har ett åtagande för vilket betalning sannolikt erfordras för att reglera åtagandet.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag och aktieägartillskott redovisas i enlighet med Alternativregeln i Rådet för finansiell rapporteringens rekommendation RFR 2. Detta innebär att såväl erhållna som lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition. Aktieägartillskott aktiveras i aktier och andelar, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Finansiella instrument och säkringsredovisning

Med anledning av sambandet mellan redovisning och beskattning, tillämpas inte reglerna om finansiella instrument och säkringsredovisning i IAS 39 i moderbolaget som juridisk person.

I moderbolaget värderas finansiella anläggningstillgångar till anskaffningsvärde minus eventuell nedskrivning och finansiella omsättningstillgångar enligt lägsta värdets princip.

Standarder, ändringar och tolkningar

av befintliga standarder som trätt i kraft under 2017

Under 2016 har inga nya standarder införts eller ändrats som haft någon väsentlig effekt på bolagets finansiella rapporter.

NOT 2. Revisionsarvoden

Belopp i Mkr	2017	2016
PwC		
Revisionsuppdraget	1,1	2,5
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	0,3
Skatterådgivning	-	0,0
Övriga tjänster	-	4,1
Summa	1,1	6,8

Något arvode till andra revisionsbyråer har inte utgått.

Med revisionsuppdraget avses arvode för den lagstadgade revisionen, dvs sådant arbete som varit nödvändigt för att avge revisionsberättelsen, samt så kallad revisionsrådgivning som lämnas i samband med revisionsuppdraget.

NOT 3. Övriga rörelseintäkter och övriga rörelsekostnader

ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Belopp i Mkr	2017	2016
Kursvinster	0,1	0,6
Övrigt	3,3	8,0
Summa	3,4	8,7

ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

Belopp i Mkr	2017	2016
Kursförluster	-0,5	-0,6
Summa	-0,5	-0,6

NOT 4. Personal

För personalrelaterad information – se not 4 till koncernens finansiella rapporter.

NOT 5. Resultat från finansiella poster

RESULTAT FRÅN ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Belopp i Mkr	2017	2016
Utdelningar från dotterföretag	147,3	151,3
Summa	147,3	151,3

RÄNTEINTÄKTER

Belopp i Mkr	2017	2016
Ränteintäkter, externa	0,2	-
Ränteintäkter, dotterföretag	123,0	63,2
Summa	123,2	63,2

ÖVRIGA FINANSIELLA INTÄKTER

Belopp i Mkr	2017	2016
Kursvinster	71,9	77,7
Summa	71,9	77,7

RÄNTEKOSTNADER

Belopp i Mkr	2017	2016
Räntekostnader, externa	-65,7	-35,7
Räntekostnader, dotterföretag	-	-0,2
Summa	-65,7	-35,9

ÖVRIGA FINANSIELLA KOSTNADER

Belopp i Mkr	2017	2016
Kursförluster	-18,9	-104,5
Övriga finansiella kostnader	-8,4	-17,2
Summa	-27,3	-121,7

NOT 6. Skatter**SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT**

Belopp i Mkr	2017	2016
Stämpelskatt på intäkter från utländska dotterföretag	-1,2	-0,2
Uppskjuten skatt	-16,5	7,1
Summa	-17,7	6,9

AVSTÄMNING AV REDOVISAD SKATT

Belopp i Mkr	2017	2016
Resultat före skatt	217,1	94,6
Skatt enligt i Sverige gällande skattesats om 22 %	-47,8	-20,8
Skatteeffekt av:		
Stämpelskatt på intäkter från utländska dotterföretag	-1,2	-0,2
Korrigerig av tidigare års skattekostnad	-	-
Ej skattepliktiga utdelningar från dotterföretag	32,4	33,3
Bidrag, representation och föreningskostnader	-0,4	-0,3
Ej avdragsgilla kostnader i samband med företagsförvärv	-0,6	-3,8
Övrigt	-0,1	-1,4
Summa	-17,7	6,9

UPPSKJUTNA SKATTEFORDRINGAR

Belopp i Mkr	2017	2016
Underskottsavdrag	116,1	134,1
Övriga poster	6,5	5,0
Summa	122,6	139,1

NOT 7. Transaktioner med närstående**Försäljning av varor och tjänster**

Moderbolaget fakturerar dotterföretagen för gjorda utlägg avseende koncerngemensamma tjänster för marknadsföring, IT, revision, försäkringar etc. Utöver detta har ingen försäljning av varor eller tjänster skett till närstående.

INKÖP AV VAROR OCH TJÄNSTER

Belopp i Mkr	2017	2016
Dotterföretag	3,6	5,1
Carl Bennet AB	0,6	0,6
Summa	4,2	5,7

Transaktionerna mellan Carl Bennet AB samt Elanders rör framför allt omkostnader för Carl Bennet i hans roll som styrelseordförande i Elanders AB. Per 31 december 2017 fanns skulder till Carl Bennet AB om 0,0 (0,2) Mkr. Utöver ovanstående så är en av styrelsens ledamöter, Erik Gabrielson, delägare i advokatfirman Vinge som under året erhållit 1,6 (4,4) Mkr för löpande juridisk rådgivning.

Ingen styrelseledamot eller ledande befattningshavare har eller har haft någon direkt eller indirekt delaktighet i några affärs- transaktioner, mellan sig och bolaget, som är eller var ovanliga till sin karaktär med avseende på villkoren.

Ersättningar till styrelseledamöter och ledande befattningshavare redovisas i not 4 till koncernen.

NOT 8. Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Belopp i Mkr	2017	2016
Balanserat resultat	862,0	852,5
Årets resultat	199,4	101,5
Summa	1 061,5	953,9

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att:

Belopp i Mkr	2017	2016
till aktieägarna utdelas 2,60 kronor per aktie	91,9	91,9
i ny räkning överförs	969,5	862,0
Summa	1 061,5	953,9

NOT 9.

Aktier i dotterföretag

Belopp i Mkr	2017	2016
Ingående bokfört värde	1 632,6	1 246,5
Investering	0,0	5,7
Försäljning	-64,1	-
Lämnade aktieägartillskott	-	386,1
Återbetalning av köpeskilling	-1,0	-
Återbetalning av aktiekapital	-37,0	-5,9
Utgående bokfört värde	1 530,5	1 632,6

SPECIFIKATION AV AKTIER I DOTTERFÖRETAG

	Organisationsnr	Säte	Antal aktier	Innehavets bokförda värde, Mkr
d o m Deutsche Online Medien GmbH	HRB265124	Waiblingen, Tyskland	-	23,0
myphotobook GmbH	HRB94377	Berlin, Tyskland	-	-
Elanders (Beijing) Printing Company Ltd	77765103X	Beijing, Kina	-	149,5
Elanders (Beijing) Digital Development Ltd	110000450078296	Beijing, Kina	-	2,8
Elanders do Brasil Ltda	08.789.936/0001-55	São Paulo, Brasilien	-	12,2
Elanders Reprodução de Imagens Ltda	08.849.405/0001-00	São Paulo, Brasilien	-	9,4
Elanders France SARL	828035394	Paris, Frankrike	-	0,0
Elanders GmbH	HRB722349	Waiblingen, Tyskland	-	108,6
Elanders International AB	556058-0622	Kungsbacka, Sverige	-	-
Mentor Media Ltd	199302450H	Singapore	-	-
Asiapack Limited	626139	Chengdu, Kina	-	-
Asia Pack Packing (Shenzhen) Company Limited	91440300734155669E	Shenzhen, Kina	-	-
Chengdu Mentor Media Co., Ltd	510100400032987A	Chengdu, Kina	-	-
Mentor Internet Solution Pte Ltd	199508226M	Singapore	-	-
Mentor Media (Chongqing) Co., Ltd	91500006939331000	Chongqing, Kina	-	-
Mentor Media (Kunshan) Co., Ltd	913205837584821000	Kunshan, Kina	-	-
Mentor Media (Shenzhen) Co., Ltd	91440300726187433D	Shenzhen, Kina	-	-
Mentor Media (Songjiang) Co., Ltd	91310000763042057J	Songjiang, Kina	-	-
Mentor Media (Suzhou) Co., Ltd	91320508773759422B	Suzhou, Kina	-	-
Mentor Media (USA) Supply Chain Management Inc	C3095841	Ontario, USA	-	-
Mentor Media (Xiamen) Co., Ltd	91350200612051108M	Xiamen, Kina	-	-
Mentor Media CBZ (Chongqing) Co., Ltd	91500005814642000	Chongqing, Kina	-	-
Mentor Media Czech s.r.o.	CZ27742270	Brno, Tjeckien	-	-
Mentor Media Japan Godogaisha	0100-03-017482	Tokyo, Japan	-	-
Mentor Media Juárez S.A. de C.V.	MMJ0810145N1	Juárez, Mexiko	-	-
Mentor Media (Shenzhen) Logistics Ltd	91440300793899377C	Shenzhen, Kina	-	-
Mentor Printing and Logistics Private Limited	U72900TN2006PTC061596	Chennai, Indien	-	-
Mentor Shanghai Trading Co., Ltd	91310115329537946A	Shanghai, Kina	-	-
Shanghai Mentor Media Co., Ltd	91310115703003515D	Shanghai, Kina	-	-
Tristellar Graphic Sdn. Bhd.	64775T	Johor, Malaysia	-	-

NOT 9. Aktier i dotterföretag (forts.)

SPECIFIKATION AV AKTIER I DOTTERFÖRETAG (FORTS.)

	Organisationsnr	Säte	Antal aktier	Innehavets bokförda värde, Mkr
Elanders Holding GmbH	HRB105591	Herrenberg, Tyskland	-	380,5
LGI Logistics Group International GmbH	HRB243806	Herrenberg, Tyskland	-	-
Helix Software + Support GmbH	HRB226056	Herrenberg, Tyskland	-	-
ITG GmbH Internationale Spedition und Logistik	HRB66157	München, Tyskland	-	-
ITG Global Logistics BV	34083373	Amsterdam, Nederländerna	-	-
ITG Internationale Spedition Ges.mBH.	FN 139388h	Wien, Österrike	-	-
ITG International Transports Inc.	43240627	Boston, USA	-	-
OOO ITG International Transports + Logistics	1127746350720 INN/ KPP 7731426502/773101001	Moskva, Ryssland	-	-
LGI Austria GmbH	FN 349601 w	Laxenburg, Österrike	-	-
LGI Espana s.l.	Tomo: 45598 Folio: 42 Hoja: 493152 Inscription: 6	Cabanillas del Campo, Spanien	-	-
LGI Hungaria Logisztikai Kft	13-09-140503	Páty, Ungern	-	-
LGI Logistics Group International AB	556727-7990	Arlöv, Sverige	-	-
LGI Logistics Group International Ltd	GB 7251732	Milton Keynes, Storbritannien	-	-
LGI Polska Sp. z o.o.	KRS 0000246814	Wroclaw, Polen	-	-
LGI Czechia s.r.o.	CZ25204581	Zákupy, Tjeckien	-	-
LGI Deutschland GmbH	HRB354685	Herrenberg, Tyskland	-	-
LGI FreightLog GmbH	HRB761526	Freiberg am Neckar, Tyskland	-	-
LGI TechLog GmbH	HRB513968	Herrenberg, Tyskland	-	-
Logistik Lernzentrum GmbH	HRB246072	Böblingen, Tyskland	-	-
LOGworks GmbH	HRB246165	Böblingen, Tyskland	-	-
Elanders Hungary Kft	20-09-065122	Zalalövő, Ungern	-	146,1
Elanders Infologistics AB	556121-8891	Göteborg, Sverige	314 330	286,8
Elanders Sverige AB	556262-1689	Härryda, Sverige	-	-
Elanders Italy S.r.l.	5686620963	Ponzano Veneto, Italien	-	2,7
Elanders Ltd	GB 3788582	Newcastle, Storbritannien	-	31,4
Elanders McNaughtan's Ltd	SC 135425	Glasgow, Storbritannien	-	-
Spreckley Ltd	4179929	Nottingham, Storbritannien	-	-
Elanders Polska Sp. z o.o.	KRS 0000101815	Płońsk, Polen	-	89,9
Elanders Taiwan Co. Ltd	53729508	Taipei, Taiwan	200 000	0,5
Elanders UK Ltd	GB 2209256	Harrogate, Storbritannien	-	0,9
fotokasten GmbH	HRB24050	Waiblingen, Tyskland	-	57,6
Midland Information Resources Company	42-1468885	Davenport, USA	10 000	223,0
ElandersUSA, LLC	58-1448183	Atlanta, USA	-	-
Schmid Druck + Medien GmbH	HRB18350	Kaisheim, Tyskland	-	5,5
Summa				1 530,5

Moderbolagets ägarandel uppgår för samtliga koncernbolag till 100 %, förutom Asiapack Limited som ägs till 80 %. För de bolag som ej ägs direkt av moderbolaget anges inget bokfört värde.

NOT 10. Övriga avsättningar

Belopp i Mkr	2017	2016
Miljöåtaganden	1,5	1,5
Övrigt	0,0	0,0
Summa	1,5	1,5

Avsättningar för miljöåtaganden baserar sig på eventuella framtida åtaganden som vid balansdagens slut inte är avslutade.

Övriga avsättningar avser huvudsakligen kostnader för eventuella framtida finansiella åtaganden.

NOT 11. Immateriella anläggningstillgångar

Belopp i Mkr	Goodwill		Övriga immateriella anläggningstillgångar		Summa	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	2,0	2,0	11,9	11,4	13,9	13,3
Inköp	-	-	0,1	0,5	0,1	0,5
Försäljningar/utrangeringar	-	-	-1,0	-	-1,0	-
Utgående anskaffningsvärden	2,0	2,0	11,0	11,9	13,0	13,9
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-1,3	-1,2	-11,4	-11,1	-12,7	-12,3
Årets avskrivningar	-0,1	-0,1	-	-0,3	-0,1	-0,4
Försäljningar/utrangeringar	-	-	1,0	-	1,0	-
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-1,4	-1,3	-10,4	-11,4	-11,8	-12,7
Utgående planenligt restvärde	0,6	0,7	0,6	0,5	1,2	1,2

Avskrivningar har i sin helhet belastat administrationskostnader.

Övriga immateriella anläggningstillgångar avser programvaror.

NOT 12. Materiella anläggningstillgångar

Belopp i Mkr	Inventarier, verktyg och installationer	
	2017	2016
Ingående anskaffningsvärde	2,0	2,0
Inköp	-	0,0
Utgående anskaffningsvärde	2,0	2,0
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1,7	-1,7
Årets avskrivningar	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1,7	-1,7
Utgående planenligt restvärde	0,3	0,3

Avskrivningar har i sin helhet belastat administrationskostnader.

Någon finansiell leasing förekommer ej.

NOT 13. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Belopp i Mkr	2017	2016
Löner samt semesterlöneskuld	3,8	8,5
Sociala avgifter	6,5	7,4
Räntor	0,4	0,2
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14,6	9,4
Summa	25,2	25,5

NOT 14. Skulder till kreditinstitut

Samtliga skulder till kreditinstitut avser låneskulder. Lån från Elanders huvudbanker följer löptiden för kreditavtalet och förfaller i juli 2019. Elanders AB har lån i USD, EUR, PLN och GBP. Per 31 december 2017 låg räntorna för dessa lån i intervallet 2,00–3,99 (2,00–3,73) procent.

För upplysningar avseende finansiell riskhantering – se not 18 till koncernens finansiella rapporter.

FÖRÄNDRING AV LÅNG- OCH KORTFRISTIG UPPLÅNING

Belopp i Mkr	2017	2016
Ingående skulder	2 393,1	1 048,9
Upptagna lån	325,8	1 910,9
Amorteringar av lån	-103,7	-670,1
Övriga förändringar i lång- och kortfristig upplåning	264,9	28,0
Omräkningsdifferens	8,5	75,4
Utgående skulder	2 888,6	2 393,1

CHECKRÄKNINGSKREDITER

Utnyttjat belopp samt tillgänglig kredit för checkräkningskrediter framgår nedan.

Belopp i Mkr	2017	2016
Checkräkningskrediter, utnyttjat belopp	2,6	-
Checkräkningskrediter, beviljat belopp	50,0	50,0
Outnyttjad kredit	47,4	50,0

NOT 15. Ställda säkerheter och eventalförpliktelser**STÄLLDA SÄKERHETER**

Belopp i Mkr	2017	2016
Företagsinteckningar	3,3	3,3
Övriga ställda säkerheter	286,8	286,8
Summa	290,1	290,1
Varav utgivits till:		
Kreditinstitut	290,1	290,1
Summa	290,1	290,1

Övriga ställda säkerheter avser främst säkerheter i form av aktier i dotterföretag.

EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Belopp i Mkr	2017	2016
Borgens- och ansvarsförbindelser avseende dotterföretag	244,0	217,7
Summa	244,0	217,7

Undantagsregler för dotterföretag

Moderbolagsgaranti har utfärdats i enlighet med section 479(C) av Storbritanniens Companies Act 2006 avseende räkenskapsåret 2017 för dotterföretagen Elanders UK Ltd, Elanders McNaughtan's Ltd samt Spreckely Ltd registrerade i Storbritannien och beskrivna i not 9. Moderbolagsgarantin gäller samtliga utestående skulder för dotterföretagen per balansdagen till dess att åtaganden är fullgjorda. De beskrivna dotterföretagen har applicerat undantaget av lagstadgad revision i enlighet med sektion 479(A) av Storbritanniens Companies Act 2006.

Moderbolagsgaranti har utfärdats till dotterföretaget Elanders Holding GmbH, registrerat i Tyskland. Moderbolaget garanterar alla Elanders Holding GmbH's existerande förpliktelser från och med 31 december 2017 till slutet av nästa räkenskapsår. Till följd av detta tillämpar Elanders Holding GmbH och dess tyska dotterföretag LGI Logistics Group International GmbH, Helix Software + Support GmbH, LGI Deutschland GmbH, LGI FreightLOG GmbH, ITG GmbH Internationale Spedition und Logistik, Logistik Lernzentrum GmbH och LOGworks GmbH, beskrivna i not 9, undantaget som anges i sec. 264 (3) i Tysklands Commercial Code (HGB). Dessa regler undantar bolagen från lagstadgad revision samt innebär lättnader kring upprättande och publicering av finansiella rapporter. Enligt sec. 291 (1) och (2) i Tysklands Commercial Code (HGB) är dessutom Elanders Holding GmbH, LGI Logistics Group International GmbH, ITG GmbH Internationale Spedition und Logistik and Elanders GmbH undantagna från kravet att upprätta konsoliderade finansiella rapporter eftersom de är inkluderade i Elanders AB:s koncernredovisning.

NOT 16. Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalyser

Likvida medel

Likvida medel består framför allt av kassa- samt banktillgodohavanden. Kortfristiga placeringar klassificeras som likvida medel när:

- risken för förändring av verkligt värde är obetydlig
- de lätt kan omsättas
- förfallodagen ligger närmare än tre månader från tidpunkten för förvärvet.

JUSTERINGAR FÖR POSTER SOM INTE INGÅR I KASSAFLÖDET FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

Belopp i Mkr	2017	2016
Avskrivningar på immateriella och materiella anläggningstillgångar	0,1	0,4
Utdelningar från dotterföretag	-147,3	-151,3
Orealiserade kursvinster och kursförluster	8,5	75,2
Övriga poster	0,5	7,4
Summa	-138,2	-68,4

BETALDA OCH ERHÅLLNA RÄNTOR

Belopp i Mkr	2017	2016
Betald ränta	-65,3	-35,8
Erhållen ränta	38,2	28,1
Summa	-27,1	-7,7

ERHÅLLNA UTDELNINGAR FRÅN DOTTERFÖRETAG

Belopp i Mkr	2017	2016
Elanders (Beijing) Printing Company Ltd	20,4	-
Elanders GmbH	81,8	109,6
Elanders Hungary Kft	14,4	32,1
Elanders Ltd	-	5,9
Elanders Polska Sp.z o.o.	7,1	3,8
d o m Deutsche Online Medien GmbH	16,5	-
fotokasten GmbH	7,1	-
Summa	147,3	151,4

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören försäkras härmed att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisnings- sed i Sverige, respektive koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, och ger en rättvisande bild av företagets respektive koncernens ställning och resultat och att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av företagets respektive koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som företaget respektive de företag som ingår i koncernen står inför.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att till årsstämman förfogande stående vinstmedel och andra fria fonder

i moderbolaget uppgående till 1 061 455 472 kronor, disponeras enligt följande:

- 2,60 kronor per aktie totalt 91 930 153 kronor utdelas till aktieägarna och
- kvarstående vinstmedel om 969 525 319 kronor balanseras i ny räkning.

Styrelsen anser att föreslagen utdelning är försvarlig i relation till de krav som koncernverksamhetens art, omfattning och risker ställer på koncernens eget kapital som koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Denna årsredovisning kommer att framläggas på årsstämman den 27 april 2018 för fastställande.

Mölnlycke den 5 mars 2018

Carl Bennet
Ordförande

Johan Stern
Vice ordförande

Pam Fredman

Dan Frohm

Erik Gabrielson

Linus Karlsson

Cecilia Lager

Anne Lenerius

Caroline Sundewall

Marcus Olsson

Magnus Nilsson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 5 mars 2018
PricewaterhouseCoopers AB

Magnus Willfors
Auktoriserad revisor

REVISIONS- BERÄTTELSE

Till bolagsstämman i Elanders AB (publ), org.nr. 556008-1621

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Elanders AB (publ) för år 2017 med undantag för bolagsstyrningsrapporten och hållbarhetsrapporten på sidorna 42–47 respektive 48–57. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 37–103 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten och hållbarhetsrapporten på sidorna 42–47 respektive 48–57. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och resultaträkningen och rapport över finansiell ställning för koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets och koncernens revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Vår revisionsansats

Revisionens inriktning och omfattning

Vi utformade vår revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Vi beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort subjektiva bedömningar, till exempel viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom vid alla revisioner har vi också beaktat risken för att styrelsen och verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Vi anpassade vår revision för att utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala oss om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt den bransch i vilken koncernen verkar.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av vår bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till följd av oegentligheter eller fel. De betraktas som väsentliga om enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde vi vissa kvantitativa väsentlighetstal, däribland för den finansiella rapportering som helhet. Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens inriktning och omfattning och våra granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Särskilt betydelsefullt område

NEDSKRIVNINGSPRÖVNING AV IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Hänvisning till not 1 Viktiga uppskattningar och bedömningar samt not 13 Immateriella tillgångar.

Värdet av Goodwill och Varumärken med obestämbar nyttjandeperiod uppgår per 31 december 2017 till 2 713,8 Mkr. I enlighet med IFRS skall ledningen årligen genomföra en nedskrivningsprövning.

Inget nedskrivningsbehov har i samband med detta identifierats av ledningen per bokslutsdagen. Vi har i vår revision fokuserat på risken att Goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod är för högt värderade och att ett nedskrivningsbehov kan föreligga.

Av de 2 713,8 Mkr, är motsvarande 1 051,8 Mkr hänförliga till rörelsesegmentet Print & Packaging Solutions. Marknadsförutsättningar inom detta segmentet är utmanande med en delvis krympande efterfrågan och stark prispress. Elanders verksamhet inom segmentet har under senare år visat stabil lönsamhet, men endast en svag tillväxt. Risken vi därför har fokuserat på i vår revision är hurvida det föreligger nedskrivningsbehov på immateriella tillgångar hänförliga till den mer traditionella tryckverksamheten inom Print & Packaging Solutions.

Vissa av de antaganden och bedömningar ledningen gör avseende framtida kassaflöden och förhållanden är komplexa och får stor påverkan på beräkningen av nyttjandevärdet. Detta gäller i synnerhet bedömningen av den framtida tillväxttakten, rörelsemarginalen och diskonteringsräntan, där små avvikelser medför stor påverkan på beräkningen av nyttjandevärdet. Om den genomsnittliga tillväxttakten eller rörelsemarginalen skulle minska med en procentenhet eller om diskonteringsräntan ökas med en procentenhet visar detta på ett eventuellt nedskrivningsbehov för segmentet Print & Packaging Solutions, vilket framgår av not 13.

VÄRDERING AV UPPSKJUTNA SKATTEFORDRINGAR

Hänvisning till not 1 om Viktiga uppskattningar och bedömningar samt not 9 Skatter.

Vid utgången av året redovisade koncernen uppskjutna skattefordringar om 245,0 Mkr varav 180,9 Mkr är hänförliga till skattemässiga underskottsavdrag. Redovisning av uppskjutna skattefordringar relaterade till skattemässiga underskottsavdrag är endast tillåtet i den utsträckning det är sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas mot skattemässiga överskott. De skattemässiga underskottsavdragen som utgör grunden för den redovisade uppskjutna skattefordran är främst hänförliga till den svenska verksamheten.

Bedömningen att framtida skattemässiga överskott sannolikt kommer att uppstå i den svenska verksamheten och att de skattemässiga underskotten därmed kommer att kunna utnyttjas, baseras i hög grad på ledningens antaganden och bedömningar kring framtida budgets och prognoser.

Vi har i vår revision fokuserat på risken att uppskjutna skattefordringar är för högt värderade och att ett nedskrivningsbehov kan föreligga.

Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området

I vår revision har vi bedömt den beräkningsmodell som ledningen använder och konstaterat att de viktigaste antagandena i modellen överensstämmer med bolagets budget och strategiska plan.

Vi har även tagit ställning till rimligheten i företagsledningens antaganden och bedömningar, utan någon avvikande uppfattning. Detta har skett genom analys av hur väl tidigare års antaganden har uppnåtts samt av eventuella justeringar som har skett av antaganden från tidigare år, som en följd av utvecklingen av verksamheten samt externa faktorer.

Vi har även genomfört egna känslighetsanalyser för att testa säkerhetsmarginalen i rörelsesegmentet, för att konstatera hur stora förändringar som krävs i nyckelvariablerna innan ett nedskrivningsbehov uppstår.

Vi har även bedömt riktigheten i de upplysningar som framgår i årsredovisningen.

Vi har utmanat företagsledningens bedömningar och granskat de underlag som ligger till grund för bedömningen. Analys har skett av de skattemässiga överskott som genererats under året och vi har jämfört dessa med de framtida överskott som kommer krävas för att aktiverade underskott skall kunna utnyttjas. I enlighet med svenska skatteregler finns i dagsläget ingen bestämd nyttjandeperiod för underskottsavdragen. Vi har involverat våra skattespecialister i dessa bedömningar. Därutöver har vi bedömt fullständigheten och riktigheten i de upplysningar som finns i not 1 och 9. Baserat på utförd granskning har vi inte noterat några väsentliga avvikelser från företagsledningens slutsatser för bedömning av värdering av uppskjutna skattefordringar.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–36 samt 108–118. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Elanders AB (publ) för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisorsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 42–47 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen. Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsred i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

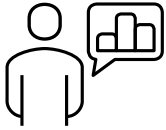
Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 48–57 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen. Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsred i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande. En hållbarhetsrapport har upprättats.

PricewaterhouseCoopers AB utsågs till Elanders AB (publ)s revisor av bolagsstämman den 26 april 2017 och har varit bolagets revisor sedan 21 april 2008.

Mölnlycke den 5 mars 2018

PricewaterhouseCoopers AB

Magnus Willfors
Auktoriserad revisor

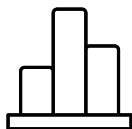
AVSTÄMNING ALTERNATIVA NYCKELTAL

Belopp i Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Genomsnitt totala tillgångar	7 154	5 132	3 559	3 017	2 363
Genomsnitt likvida medel	-639	-573	-418	-336	-192
Genomsnitt ej räntebärande skulder	-1 532	-1 131	-816	-671	-461
Genomsnittligt sysselsatt kapital	4 983	3 428	2 325	2 010	1 710
Rörelseresultat	308	344	292	175	131
Avkastning på sysselsatt kapital, %	6,2	10,0	12,6	8,7	7,7
Räntebärande långfristiga skulder	2 504	2 647	20	25	432
Räntebärande kortfristiga skulder	840	228	1 247	1 327	522
Likvida medel	-679	-651	-529	-457	-215
Nettoskuld	2 665	2 224	738	895	739
Rörelseresultat	308	344	292	175	131
Av- och nedskrivningar	255	172	136	117	98
EBITDA	563	516	428	292	229
Nettoskuld/EBITDA, ggr	4,7	4,3	1,7	3,1	3,2
Rörelseresultat	308	344	292	175	131
Avskrivningar på tillgångar identifierade vid förvärv	63	40	21	19	8
EBITA	371	384	313	194	139
Nettoomsättning	9 342	6 284	4 236	3 730	2 096
EBITA-marginal, %	4,0	6,1	7,4	5,2	6,6

Belopp i Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Börskurs vid årets utgång, kr ¹⁾	82	106,25	64,36	36,27	23,11
Antal aktier vid årets utgång, tusental ¹⁾	35 358	35 358	28 224	28 224	24 192
Nettoskuld	2 665	2 224	738	895	739
Eget kapital hänförligt till aktieägare utan bestämmande inflytande	6	-	-	-	-
Rörelsens värde (Enterprise Value), Mkr	5 570	5 981	2 555	1 919	1 298
Totala tillgångar	7 409	6 782	3 560	3 570	2 464
Likvida medel	-679	-651	-529	-457	-215
Ej räntebärande skulder	-1 612	-1 496	-805	-870	-471
Sysselsatt kapital, Mkr	5 118	4 635	2 226	2 243	1 777
Genomsnittlig börskurs ¹⁾	98,82	82,78	45,79	35,78	20,25
Utdelning per aktie, kr ¹⁾	2,60 ²⁾	2,60	2,07	1,03	0,73
Direktavkastning, %	2,6	3,1	4,5	2,9	3,6
Eget Kapital	2 447	2 411	1 488	1 348	1 039
Eget kapital per aktie, kr ¹⁾	69,21	68,19	52,72	47,75	42,93
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-64	331	269	162	128
Finansiella poster, netto	78	44	32	36	29
Betald skatt	134	104	85	61	57
Nettoinvesteringar	-262	-1 907	-42	-296	-164
Operativt kassaflöde	-115	-1 428	344	-38	50
Genomsnittligt antal aktier, tusental ¹⁾	35 358	29 555	28 224	26 825	24 900
Operativt kassaflöde per aktie, kr ¹⁾	-3,24	-48,32	12,19	-1,42	2,01
Volym på börsen ¹⁾	8 592	13 025	5 714	7 306	2 557
Omsättningshastighet	0,24	0,44	0,20	0,27	0,11

¹⁾ Historiskt antal aktier samt historiska nyckeltal har räknats om med hänsyn till fondemissionselementen i nyemissionerna 2014 och 2016.

²⁾ Förslag från styrelsen.

EKONOMISKA DEFINITIONER

Andel riskbärande kapital

Riskbärande kapital i förhållande till balansomslutningen.

Avkastning på eget kapital

Årets resultat i förhållande till genomsnittligt eget kapital.

Avkastning på sysselsatt kapital (ROCE)

Rörelseresultat i förhållande till genomsnittligt sysselsatt kapital.

Avkastning på totalt kapital

Rörelseresultat plus finansiella intäkter i förhållande till genomsnittligt totala tillgångar.

Direktavkastning

Utdelning i förhållande till genomsnittlig börskurs.

EBIT

Earnings before interest and taxes; rörelseresultat.

EBITA

Earnings before interest, taxes and amortization; rörelseresultat ökat med avskrivningar på tillgångar identifierade vid förvärv.

EBITDA

Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization; rörelseresultat ökat med avskrivningar och nedskrivningar av immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar.

Eget Kapital per aktie

Eget Kapital dividerat med antal utestående aktier per bokslutsdagen.

Förädlingsgrad

Förädlingsvärdet i förhållande till nettoomsättningen.

Förädlingsvärde

Nettoomsättningen minus materialkostnader samt vidarefakturerade utlägg för köpta tjänster.

Genomsnittligt antal aktier

Vägt genomsnitt under perioden utestående aktier.

Kapitalomsättnings-hastighet

Nettoomsättningen i förhållande till genomsnittlig balansomslutning.

Kassaflöde per aktie

Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Medelantal anställda

Antalet anställda vid varje månads utgång dividerat med antal månader.

Nettoskuld

Räntebärande skulder minus likvida medel.

Omsättningshastighet

Volym på börsen dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Operativt kassaflöde

Kassaflöde från den löpande verksamheten samt investeringsverksamheten, justerat för betald skatt och finansiella poster.

Operativt kassaflöde per aktie

Operativt kassaflöde dividerat med genomsnittligt antal aktier.

P/E-tal

Börskursen vid årets utgång i förhållande till vinst per aktie.

P/S-tal

Börskursen vid årets utgång i förhållande till nettoomsättning per aktie.

Resultat per aktie

Årets resultat dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Riskbärande kapital

Eget kapital plus uppskjuten skatteskuld.

Räntetäckningsgrad

Rörelseresultat plus räntintäkter dividerat med räntekostnader.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i förhållande till nettoomsättning.

Rörelseresultat

Resultat före finansiella poster; EBIT.

Rörelsens värde (Enterprise value)

Börsvärdet ökat med nettoskuld och eget kapital hänförligt till aktieägare utan bestämmande inflytande.

Skuldsättningsgrad

Nettoskuld i förhållande till redovisat eget kapital inklusive eget kapital hänförligt till aktieägare utan bestämmande inflytande.

Soliditet

Eget kapital inklusive eget kapital hänförligt till aktieägare utan bestämmande inflytande i förhållande till balansomslutningen.

Sysselsatt kapital

Totala tillgångar minskade med likvida medel och icke räntebärande skulder.

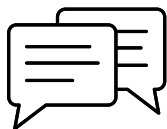
Vinstmarginal

Resultat efter finansiella poster i förhållande till nettoomsättningen.

Avkastning på sysselsatt kapital (ROCE) – Rörelseresultat i förhållande till genomsnittligt sysselsatt kapital.

SPECIFIKA TERMER

After sales

Tillhandahållande av tjänster, support och reservdelar efter att ha gjort en första försäljning. Detta sker till exempel i tillhandahållandet av produkter som kräver uppradering etc.

Business-to-business (B2B)

Omsättning av varor och tjänster mellan företag, till exempel mellan en tillverkare och en grossist, eller mellan en grossist och en detaljist.

Cross-docking

Avlastning av material från inkommande transporter och lastning av dessa direkt i utgående transporter, med liten eller ingen lagring däremellan. Detta kan göras för att ändra typ av förpackning, för att sortera material som är avsett för olika destinationer, eller för att kombinera material från olika ursprung till transporter med samma eller liknande destinationer.

Digitaltryck

Överföring av information till papper sker via en digital fil som skrivs ut i hög hastighet med hjälp av en skrivare (printer). Denna teknik är en förutsättning för Print-on-demand och möjliggör snabba leveranser i små upplagor. För större upplagor är fortfarande offsettekniken mer effektiv.

e-commerce

När beställning görs via e-handelsplattformar direkt av slutkunden. Det omfattar både de fall där Elanders säljer direkt till konsument samt som underleverantör till e-handelsföretag.

End-to-end-lösning

Med en end-to-end-lösning avses en komplett lösning från en enda leverantör, där samtliga mellanhänder tas bort i en process för att optimera produktivitet och effektivitet.

Fulfillment

Direkt översatt från engelskan: fullbordad. Termen används för processen mellan produktion och distribution och kan innefatta, plockning från lager, konfigurering, streckkods-märkning samt packning för slutanvändarändamål.

Just-in-sequence (JIS)

Just-in-sequence (sekvensleveranser) är en modell för materialflöde som liknar just-in-time (JIT) och som innebär att komponenter och delar levereras i rätt tid, i rätt ordning och i rätt variant, direkt till monteringen på det löpande bandet.

Just-in-time (JIT)

Fritt översatt "exakt i tid". Leveransprecision – att leverera exakt när behovet uppstår. Begreppet innebär även att kunden inte behöver lagra sina produkter.

Kontraktologistik

Kontraktologistik är en affärsmodell inom ramen för supply chain management, och bygger på ett långsiktigt samarbete mellan en tillverkare eller återförsäljare av varor och en logistikleverantör. Modellen regleras oftast av ett tjänsteavtal, innefattande en avsevärd affärsvolym och individuellt anpassad.

Offsettryck

Tryckmetod som innebär att färg och fuktvatten fördelas på tryckplåtar som sedan går emot en gummiduk. Denna tar upp färgen och överför den till papperet. Uttrycket offset kommer av att tryckplåten aldrig är i kontakt med papperet.

Omnikanaler

Ett integrerat sätt att hantera människors relationer med organisationer. Snarare än att arbeta parallellt, är kommunikationskanaler utformade för att samarbeta och bygga en sammanhängande, utvecklande upplevelse på olika kanaler. Tillvägagångssättet inkluderar kanaler som fysiska platser, vanliga webbsidor, sociala medier, mobilapplikationer och telefonkommunikation. Företag som använder omnikanaler ger sina kunder möjlighet att vara i kontakt med dem via flera avenyer samtidigt.

Outsourcing

Företag eller organisationer väljer att lägga ut en aktivitet eller en process på extern part. Denna aktivitet eller process sägs då vara föremål för outsourcing.

Packaging

En produkt som är tillverkad för att skydda, hantera, leverera och presentera en vara.

Print-on-demand

Fritt översatt "tryck vid behov". Med hjälp av höghastighetskrivare (printrar) kan trycksaker produceras efter behov och i mycket små upplagor.

Return logistics

Logistik innefattar normalt aktiviteter som för produkten till kunden. Reverse logistics innebär att produkten i stället rör sig bakåt i leveranskedjan. Exempelvis produkter som går tillbaka från kunden till distributören eller producenten. Reverse logistics innefattar hantering av överskottsprodukter, returer samt defekta produkter inklusive testning, demontering, reparation, återvinning eller avyttrande av produkten.

Supply chain

Flödet och hantering av varor och eller information från tillverkare till den slutliga kunden. Supply chain management kan beskrivas som planering, genomförande, kontroll och övervakning av aktiviteter med syftet att skapa värde, bygga en konkurrenskraftig infrastruktur med hjälp av globala logistiklösningar, synkronisering av utbud med efterfrågan och att mäta utförandet.

White-labeling

Detta är ett begrepp som kan likställas med private labeling där detaljhandeln säljer produkter under eget varumärke (t ex Coop, ICA, Tesco m fl), men inte tillverkar produkterna själva, utan låter en leverantör tillverka dessa i stället. White-labeling är utifrån leverantörens perspektiv, där denna tillhandahåller en motsvarande tjänst.

STYRELSE

CARL BENNET

Styrelsens ordförande.

Född: 1951.

Civilekonom, tekn. dr. hc.

Invald år: 1997.

Uppdrag i Elanders styrelse:

Ordförande valberedningen och ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Verkställande direktör Carl Bennet AB. Styrelseordförande Getinge AB och Lifco AB. Styrelseledamot Arjo AB, Holmen AB och L E Lundbergföretagen AB.

Tidigare uppdrag: Verkställande direktör och koncernchef Getinge AB.

Aktieinnehav via bolag: 1814 813 A-aktier och 15 903 596 B-aktier.

JOHAN STERN

Styrelsens vice ordförande.

Född: 1951.

Civilekonom.

Invald år: 1998.

Uppdrag i Elanders styrelse:

Ordförande i revisionsutskottet och ledamot i ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Styrelseordförande HealthInvest Partners AB, Fädriften Invest AB, Rolling Optics AB, Stiftelsen Harry Cullbergs Fond och Skanör Falsterbo Kallbadhus AB. Styrelseledamot Carl Bennet AB, Getinge AB, Lifco AB, RP Ventures AB, Swedish-American Chamber of Commerce, Inc. och Estea AB.

Tidigare uppdrag: Verksam inom SEB i Sverige och USA.

Aktieinnehav: 107 000 B-aktier.

PAM FREDMAN

Styrelseledamot.

Född: 1950.

Civilingenjör.

Invald år: 2016.

Uppdrag i Elanders styrelse:

Ledamot ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Styrelseledamot Sahlgrenska Science Park AB och för projektet "Attraktionskraft för hållbar tillväxt" inom Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA).

Tidigare uppdrag: Rektor Göteborgs Universitet.

Aktieinnehav: 1609 B-aktier.

DAN FROHM

Styrelseledamot.

Född: 1981.

Civilingenjör, Industriell Ekonomi.

Invald år: 2017.

Uppdrag i Elanders styrelse:

Ledamot ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Styrelseledamot Carl Bennet AB och Getinge AB.

Tidigare uppdrag: Managementkonsult på Applied Value LLC i New York.

Aktieinnehav (eget och närståendes): 23 676 B-aktier.

ERIK GABRIELSON

Styrelseledamot.

Född: 1962.

Jur. kand.

Invald år: 2012.

Uppdrag i Elanders styrelse:

Ledamot ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Advokat och delägare Advokatfirman Vinge. Styrelseordförande Eldan Recycling A/S. Styrelseledamot Carl Bennet AB, Generic Sweden AB och Lifco AB.

Aktieinnehav: Inget.

LINUS KARLSSON

Styrelseledamot.

Född: 1968.

Berghs School of Communication.

Invald år: 2014.

Uppdrag i Elanders styrelse:

Ledamot ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Global Chief Creative Officer CP+B. Styrelseledamot World Childhood Foundation USA.

Tidigare uppdrag: Creative Chairman i McCann Global Brand.

Aktieinnehav: Inget.

CECILIA LAGER

Styrelseledamot.

Född: 1963.

Ekonom.

Invald år: 2009.

Uppdrag i Elanders styrelse:
Ledamot revisionsutskottet.

Andra uppdrag: Styrelseordförande Navigera AB. Styrelseledamot Altor Fund Manager AB, Capacent Holding AB, Cinnober Financial Technology AB, Clemondo Group AB, Collector AB, Collector Bank AB samt Evolution Gaming AB.

Tidigare uppdrag: Verkställande direktör SEB Fonder. Marknadsdirektör Alecta. Styrelseledamot Eniro AB, Intellecta AB, Knowit AB, Oniva Online Group AB samt Vardia Insurance Group ASA.

Aktieinnehav: 37 521 B-aktier.

ANNE LENERIUS

Styrelseledamot.

Född: 1956.

Ekonom.

Invald år: 2014.

Uppdrag i Elanders styrelse:
Ledamot revisionsutskottet.

Andra uppdrag: Ekonomidirektör i Carl Bennet AB.

Tidigare uppdrag: Koncerncontroller på Ernström Holding AB. Ekonomichef på JMS/Q Systemhydraulik AB. Styrelseordförande för Entercircle Konfektion AB.

Aktieinnehav: 6 221 B-aktier.

MAGNUS NILSSON

Styrelseledamot.

Verkställande direktör och koncernchef i Elanders AB. t f President e-Commerce Solutions.

Född: 1966.

Utbildningar i grafisk teknik, design, företagsekonomi och marknadsföring.

Invald år: 2010.

Anställd i Elanders sedan 1999.

Aktieinnehav: 73 577 B-aktier.

CAROLINE SUNDEWALL

Styrelseledamot.

Född: 1958.

Civilekonomexamen, Handelshögskolan i Stockholm.

Invald år: 2015.

Uppdrag i Elanders styrelse:
Ledamot revisionsutskottet.

Andra uppdrag: Styrelseordförande stiftelsen Streber Cup. Styrelseledamot och vd Caroline Sundewall AB. Styrelseledamot Cramo (Finland), Hemfosa, Mertzig Asset Management och Sintercast.

Tidigare uppdrag: Styrelseordförande Cloetta och Svolder. Styrelseuppdrag i TeliaSonera, Electrolux, Lifco, Haldex, Pågen, Ahlsell och Södra Skogsägarna.

Aktieinnehav: 6 666 B-aktier.

MARCUS OLSSON

Arbetstagarrepresentant.

Född: 1971.

Gymnasial utbildning.

Invald år: 2014.

Arbete: Arbetsledare.

Aktieinnehav: Inget.

MARTIN SCHUBACH

Arbetstagarrepresentant (suppleant).

Född: 1974.

Gymnasial utbildning.

Invald år: 2015.

Arbete: Prepare/Automation.

Aktieinnehav: 267 B-aktier.

KONCERNLEDNING

MAGNUS NILSSON

Verkställande direktör och koncernchef i Elanders AB. t f President e-Commerce Solutions.

Född: 1966.

Anställd sedan 1999. Utbildning i grafisk teknik, design, företags ekonomi och marknadsföring. Verksam inom den grafiska industrin sedan 1987. Produktionschef Elanders i Ungern 2002. Verkställande direktör Elanders Berlings Skogs 2003–2005 och Elanders i Kina 2005–2009.

Aktieinnehav: 73 577 B-aktier.

ANDRÉAS WIKNER

Ekonomidirektör.

Född: 1971.

Anställd sedan 2007. Magisterexamen i företagsekonomi. Revisor under åren 1997–2007. Godkänd revisor 2004. Auktoriserad revisor 2005.

Aktieinnehav: 4 664 B-aktier.

DR. ANDREAS BUNZ

Supply Chain Solutions (LGI), President.

Född: 1958.

Anställd sedan 2016. Diploma i Business Management (tekniskt orienterad), Ph.D. från Stuttgart University. 30 års erfarenhet inom Supply Chain Management och Transportation Logistics, varav 22 år som koncernchef för LGI Logistics Group International. Kom till Elanders i samband med förvärvet av LGI Logistics Group International 2016.

Aktieinnehav: Inget.

ECKHARD BUSCH

Supply Chain Solutions (LGI), Senior Vice President.

Född: 1960.

Anställd sedan 2016. Diploma i Industrial Engineering från Karlsruhe Institute of Technology. 30 års erfarenhet inom Supply Chain Management och Contract Logistics som medlem av LGI:s Executive Committee och Managing Director (COO). Kom till Elanders i samband med förvärvet av LGI Logistics Group International 2016.

Aktieinnehav: Inget.

KOK KHOON LIM

Supply Chain Solutions (Mentor Media), President.

Född: 1955.

Anställd sedan 2014. Bachelor degree i Electrical & Electronics Engineering samt Master of Science i Industrial Engineering. Mer än 30 års erfarenhet från världsledande globala företag och innehaft positioner såsom General Manager för Hewlett Packards Handheld Mobile Products Division, Vice President och Chief Technology Officer för Philips Consumer Electronics Home Entertainment Business Group samt Managing Directors för Technology Solutions Business and Innovation Centres hos Wearnes Group. Kom till Elanders via förvärvet av Mentor Media 2014 där han var koncernchef.

Aktieinnehav: Inget.

REVISORER OCH VALBEREDNING

REVISORER

PricewaterhouseCoopers AB
med auktoriserade revisorn:

Magnus Willfors

Född: 1963.

Revisor i bolaget sedan 2015.

Övriga uppdrag:

Carl Bennet AB, Lifco AB,
Midway Holding AB, Arise AB
och E.ON Sverige AB.

VALBEREDNING

Carl Bennet

Ordförande och kontaktperson,
representant för Carl Bennet AB.

Hans Hedström

Carnegie Fonder.

Göran Espelund

Lannebo Fonder.

Carl Gustafsson

Didner & Gerge Fonder.

Sophie Nachemson-Ekwall,

Representant för de mindre
aktieägarna.

Valberedningen kan nås via
e-post eller brev:

valberedning@elanders.com

Elanders AB

Att: Valberedningen

Box 137

435 23 Mölnlycke

PETER SOMMER

Print & Packaging Solutions,
President.

Född: 1957.

Anställd sedan 2007. Grafisk
ingenjör. Ensam grundare av
Sommer Corporate Media.
Kom till Elanders via förvärvet
av Sommer Corporate Media
2007 där han var verkställande
direktör.

Aktieinnehav: 170 666 B-aktier.

KEVIN ROGERS

Print & Packaging Solutions,
Senior Vice President.

Född: 1969.

Anställd sedan 1999. Utbildningar
inom matematik, engelska, IT,
produktionsplanering och med-
lem av Chartered Institute of
Marketing. Mer än 25 års erfaren-
het av digitaltryck, försäljnings-
och marknadsföringsstrategi,
optimering av arbetsflöde och
ledarskap. Kom till Elanders via
förvärvet av Hindson Print 1999
där han var manager på digital-
trycksavdelningen.

Aktieinnehav: Inget.

KONTAKTA ELANDERS

HEAD OFFICE

Elanders AB

Designvägen 2
Box 137
435 23 Mölnlycke, Sweden
Web: www.elanders.com
E-mail: info@elanders.com
Tel: +46 31 750 00 00
President & CEO: Magnus Nilsson

SUPPLY CHAIN SOLUTIONS

LGI

Web: www.lgi.de
E-mail: info@lgi.de
President: Dr. Andreas Bunz
Senior Vice President: Eckhard Busch

LGI Logistics Group International GmbH Corporate HQ

Hewlett-Packard-Straße 1/1
71083 Herrenberg, Germany
Tel: +49 7032 2291 0
Fax: +49 7032 2291 625

GERMANY

AREA STUTTGART-KARLSRUHE

Böblingen

Hewlett-Packard-Straße 2
71034 Böblingen
Tel: +49 7031 3060 402
Fax: +49 7031 3060 420
Schickardstr. 27
71034 Böblingen
Tel: +49 7031 3060 205
Fax: +49 7031 3060 420
Hans-Klemm-Str. 27
71034 Böblingen
Tel: +49 7031 3060 400
Fax: +49 7031 3060 465

Bondorf

Am Römerfeld 4+6
71149 Bondorf
Tel: +49 7457 955 605
Fax: +49 7457 955 6309

Ehningen

Mercedesstraße 10
71139 Ehningen
Tel: +49 7031 3060 400
Fax: +49 7031 3060 465

Esslingen

Fritz-Müller-Strasse 116
73730 Esslingen
Tel: +49 711 45984 130
Fax: +49 711 45984 140

Freiberg am Neckar

Murrerstraße 1
71691 Freiberg am Neckar
Tel: +49 173 628 57 88

Großbottwar

Schleifwiesenstraße 25-27
71723 Großbottwar
Tel: +49 173 628 57 88

Herrenberg

Heisenbergstr. 2
71083 Herrenberg
Tel: +49 7032 2291 0
Fax: +49 7032 2291 111

Heilbronn

c/o AUDI AG
Gebäude K10 / Tor 26
Alexander Baumann Straße 43
74078 Heilbronn
Tel: +49 172 734 93 81

Neckarsulm

NSU Straße Tor 12
74148 Neckarsulm
Tel: +49 172 734 93 81

Reutlingen

Max-Planck-Straße 77-83
72766 Reutlingen
Tel: +49 7032 8939 343
Fax: +49 7032 8939 310

Markwiesenstraße 51
72766 Reutlingen
Tel: +49 7032 2291 742

Heubergstraße 6
72766 Reutlingen
Tel: +49 7032 2291 742

Sindelfingen

c/o Daimler AG
Gebäude 38
71063 Sindelfingen
Tel: +49 162 106 3317

Gebäude 46/48
71063 Sindelfingen
Tel: +49 172 8307245

Stuttgart

c/o Daimler AG
Am Nordkai 3
70327 Stuttgart
Tel: +49 162 259 4782

Stuttgart Airport

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Gottlieb-Manz-Str. 12
70794 Filderstadt-Bernhausen
Tel: +49 711 797 309-0
Fax: +49 711 797 309-15

Waghäusel

Hambürcker Landstraße 8
68753 Waghäusel
Tel: +49 7254 9580 110
Fax: +49 7254 9580 199

Winnenden

Max-Eyth-Straße 14
71364 Winnenden
Tel: +49 162 259 45 09

AREA HAMBURG-BREMEN

Bremen

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Pieperstr. 1-3
28195 Bremen
Tel: +49 421 175 69-0
Fax: +49 421 175 69 19

Hamburg

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Weg beim Jäger 218-222
22335 Hamburg
Tel: +49 40 500 62-0
Fax: +49 40 598 033

Hamburg-Altenwerder

Altenwerder Hauptstraße 17-23
21129 Hamburg
Tel: +49 4033 3966 160
Fax: +49 4033 3966 190

Hamburg-Billbrook

Werner-Siemens-Straße 39
22113 Hamburg
Tel: +49 40 19 735 22
Fax: +49 40 81973 520

AREA FRANKFURT-HEIDELBERG

Mörfelden-Walldorf

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Hessenring 13
64546 Mörfelden-Walldorf
Tel: +49 6105 968 52-0
Fax: +49 6105 968 52-80

Wiesloch

c/o Heidelberger
Druckmaschinen AG
Gutenbergring 19, Halle 2+11
69168 Wiesloch
Tel: +49 6222 8221 36
Fax: +49 6222 8265 812

Wetzlar

Dillfeld 2
35576 Wetzlar
Tel: +49 6441 8707 100
Fax: +49 6441 8707 190

AREA MUNICH-NUREMBERG

Kösching

Einsteinstraße 6
85092 Kösching
Tel: +49 8456-9167147

Manching

Königsau 2
85077 Manching
Tel: +49 8459 3334 150
Fax: +49 8459 3334 190

Nuremberg

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Andernacher Str. 53
90411 Nürnberg
Tel: +49 911 350 187-0
Fax: +49 911 350 187-19

Schwaig (Munich Airport)

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Eichenstr. 2
85445 Schwaig (Oberding)
Tel: +49 8122 567-0
Fax: +49 8122 567-1101

AREA BERLIN-DRESDEN

Neustadt in Sachsen

Kirschallee 6
01844 Neustadt in Sachsen
Tel: +49 3596 586 0
Fax: +49 3596 586 699

Werder

OT Plötzin, Am Magna Park 4
14542 Werder (Havel)
Tel: +49 33 275749 110
Fax: +49 33 275749 190

AREA DÜSSELDORF

Düsseldorf Airport

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Frachtstraße 26
Air Cargo Center,
Block B, 5. Stock
40474 Düsseldorf
Tel: +49 211 47203-0
Fax: +49 211 47203-30

Herten

Friedrich-Bergius-Straße 1-3
45699 Herten
Tel: +49 2366 5011 110
Fax: +49 2366 5011 190

Hünxe

Werner-Heisenberg-Str. 1
46569 Hünxe
Tel: +49 281 16400 102
Fax: +49 281 16400 109

Neuss

c/o ITG GmbH Internationale
Spedition + Logistik
Graf-Landsberg-Str. 3-5
41460 Neuss
Tel: +49 2131 1282-0
Fax: +49 2131 1282-242

AUSTRIA

LGI Austria GmbH

Vienna
Frankstahlstraße 1
2361 Laxenburg
Tel: +43 2236 860 936 110
Fax: +43 2236 860 936 111

CZECH REPUBLIC

LGI Czechia s. r. o.

Jirny (Prague)

Poděbradská 601
CZ 25090 Jirny
Tel: +420 281 049 080
Fax: +420 281 049 099

Zákupy

Nadrazní 295
CZ 47123 Zákupy
Tel: +420 281 049 080
Fax: +420 281 049 099

HUNGARY

LGI Hungária Logisztikai Kft.

Budapest

M1 Üzleti Park B/6 épület
H 2071 Páty
Tel: +36 23 312 978
Fax: +36 23 312 983

NETHERLANDS

Amsterdam

c/o ITG Global Logistics BV
Kaaipstadweg 34A
1047 HG Amsterdam
Tel: +31 20 8515-740
Fax: +31 20 8515-701

Nieuw-Venep

c/o ITG Global Logistics BV
Lirweg 5 F
2153 PH Nieuw-Venep
Tel: +31 20 8515-700
Fax: +31 20 8515-701

Rotterdam

c/o ITG Global Logistics BV
Van Weerden Poelmanweg 10
3088 EB Rotterdam
Tel: +31 10 8511-600
Fax: +31 10 8511-601

POLAND

LGI Polska Sp. z. o. o.

Wrocław

ul. Magazynowa 2
Bielany Wrocławskie
55-075 Kobierzyce
Tel: +48 71 38 22 525
Fax: +48 71 72 24 142

RUSSIA

Moscow

c/o OOO ITG International
Transport + Logistics
Ostrovnyaya Ulitsa 2
121552 Moscow
Tel: +7 495 234 69 84
Fax: +7 495 234 69 84

SWEDEN

LGI Logistics Group International AB

Malmö

Lommavägen 39
S 232 35 Arlöv
Tel: +46 40 430 610
Fax: +46 40 430 644

UNITED KINGDOM

LGI Logistics Group International UK

Milton Keynes

6 Deans Road, Old Wolverton,
Milton Keynes, MK12 5NA, England
Tel: +44 19 08311 496

USA

Boston

c/o ITG International Transports, Inc.
6 Kimball Lane, Suite 230
Lynnfield, MA 01940
Tel: +1 617 455 60 20
Fax: +1 617 455 60 15

MENTOR MEDIA

Web: www.mentormedia.com
E-mail: sales@mentormedia.com
President: Kok Khoun Lim

**Mentor Media Ltd
Corporate HQ**

47 Jalan Buroh, #08-02
Singapore 619491, Singapore
Tel: +65-6631 3333 / +65-6896 3773
Fax: +65-6896 3777 / +65-6896 3826

BRAZIL**Mentor Media**

Avenida Ferraz Alvim 832 - Serraria
09980-025 - Diadema - SP
Tel: +55 11 3195 3430

CHINA**Asiapack Limited**

Shenzhen Export Processing Zone
3rd floor, Nb.2 Jinsheng 4th Rd,
Lanzhou Rd North side.
Pingshan, Shenzhen 518118
Web: asiapack.com
E-mail: info@asiapack.com
Tel: +86 755 3321 0315

Mentor Media (Chengdu) Co., Ltd

High-tech Comprehensive Bonded Zone
Chengdu Shuangliu Park, Gongxing
Town Chengdu City 610213
Tel: +86-28 6708 2288
Fax: +86-28 6708 2285

Mentor Media (Chongqing) Co., Ltd

No.22, Xi Yuan Yi Lu, Shapingba District,
HP PC Factory, Level 3, nit 4, 5, 6
Chongqing City 401332
Tel: +86-23 8652 9808
Fax: +86-23 8652 9828

Mentor Media CBZ (Chongqing) Co., Ltd

2-2 Workshop, Zone B Xi Yong CBZ,
No. 60 Xi Qu Er Lu, Shapingba District,
Taoyuan County 401331
Tel: +86-23 6562 0388
Fax: +86-23 6566 0985

Mentor Media (Kunshan) Co., Ltd

No.48, Factory Building, Central Avenue,
Kunshan Export Processing Zone,
Kunshan City, Jiangsu Province 301
Tel: +86-512 5772 0005
Fax: +86-512 5772 0228

Mentor Media (Shenzhen) Co., Ltd

Unit 302-304, No.6 Hongmian Dao,
Futian Free Trade Zone,
Shenzhen, 518038
Tel: +86-755 8348 0418
Fax: +86-755 8359 5154

Mentor Media (Xiamen) Co., Ltd

No. 56 HuLi Dadao, 3rd Floor,
Unit S1 & S2, HuLi District, Xiamen,
Fujian, 361006
Tel: +86-592 570 3399 /
+86-592 570 3377
Fax: +86-592 570 3377

Shanghai Mentor Media Co., Ltd

Floor 2, Unit 4 East Side, Land 71#,
No. 211 Qingqiao Road, Pudong,
Shanghai, 201206
Tel: +86-21 5834 1893/5834
2368/5834 1699
Fax: +86-21 5032 1778

CZECH REPUBLIC**Mentor Media Czech s.r.o.**

Škrobárenská 6, 617 00 Brno
Tel: +420 515 577 401
Fax: +420 515 577 402

HONG KONG**Asiapack Limited**

Unit F, 25/F, Seabright Plaza
9-23 Shell Street, North Point
Web: asiapack.com
E-mail: info@asiapack.com
Tel: +852 2735 1163

INDIA**Mentor Printing and Logistics Pvt. Ltd**

**Registered Office and Print Operations
(EOU Unit) - (Export Orientated Unit)**
B-50, SIPCOT Industrial Park,
Irukkattukottai - 602 117,
Sriperumbudur Taluk, Tamilnadu.
Tel: +91 44 7110 3600
Fax: +91 44 7110 3902

**SCM Operations - DTA Unit.
(Domestic Tariff Area)**

B-51, SIPCOT Industrial Park,
Irukkattukottai - 602 117,
Sriperumbudur Taluk, Tamilnadu.
Tel: +91 44 7110 3600
Fax: +91 44 7110 3902

**SCM Operations - SEZ Unit -
(Special Economic Zone)**

Plot No. DV-2,
SIPCOT HI-TECH SEZ,
Sriperumbudur, Kancheepuram (Dist.)
Tamilnadu.

MEXICO**Mentor Media Juárez S.A. de C.V.**

Avenida Libre Comercio No. 2164,
Parque Industrial las Américas Cd.
Juárez, Chihuahua, C.P. 32596
Tel: +656 257 1600
Fax: +656 257 1601

SINGAPORE**Mentor Media Ltd**

Fulfillment Plant
No. 40 Penjuru Lane, Block 1,
#02-01 & 03-21 Singapore 609216
Tel: +65-6631 3333 / +65-6896 3773
Fax: +65-6896 3777 / +65-6896 3826

TAIWAN**Mentor Media Taiwan Branch**

Rm. 2, 7F., No.146,
Wenxing Rd., Guishan Township,
Taoyuan County 33377
Tel: +886-3-3279389#429
Fax: +886-3-3279380/3279382

USA**Mentor Media Miami**

9320 NW 100th Street Medley,
Florida 33178
Tel: +1 786 235 1588
Fax: +1 786 235 1595

Mentor Media (USA)

Supply Chain Management, Inc
3768 Milliken Avenue
Eastvale, CA 91752
Tel: +1 909 930 0800
Fax: +1 909 930 0807

PRINT & PACKAGING SOLUTIONS

President: Peter Sommer
Senior Vice President: Kevin Rogers

BRAZIL**Elanders Reprodução de Imagens Ltda**

Avenida Ferraz Alvim 832 - Serraria
09980-025 - Diadema - SP
Web: www.elanders.com/bra
Tel: +55 11 3195 3400
Fax: +55 11 3195 3400

CHINA**Elanders (Beijing) Printing Co. Ltd**

No. 30 YuHua Road, Beijing
TianZhu Airport Industrial Zone,
ShunYi District, Beijing 101318
Web: www.elanders.com/chi
E-mail: info.china@elanders.com
Tel: +86 10 80 48 33 00
Fax: +86 10 80 48 31 18

FRANCE**Elanders France SARL**

c/o Business Sweden
6, rue d'Uzès, 75002 Paris
E-mail: info.france@elanders.com
Tel: +33 634 180 893

GERMANY**Elanders Germany GmbH**

Anton-Schmidt-Straße 15,
71332 Waiblingen
Web: www.elanders.com/ger
E-mail: info.germany@elanders.com
Tel: +49 71 51 95 63 0
Fax: +49 71 51 95 63 109

Schmid Druck + Medien GmbH

Gewerbepark 5
86687 Kaisheim
Web: www.druckerei-schmid.de
E-mail: info@druckerei-schmid.de
Tel: +49 90 99 96 95 0
Fax: +49 90 99 96 95 30

HUNGARY**Elanders Hungary Kft**

Zalalövő
Ujmajor u. 2,
8999 Zalalövő
Web: www.elanders-hungary.com
E-mail: info@elanders-hungary.com
Tel: +36 92 57 25 00
Fax: +36 92 57 10 78

Jászberény

5100 Jászberény,
Fémnyomó u. 1.
Web: www.elanders-hungary.com
E-mail: info@elanders-hungary.com
Tel: +36 92 57 25 00
Fax: +36 92 57 10 78

ITALY**Elanders Italy S.r.l.**

Via Delle Industrie 8,
31050 Ponzano Veneto (TV)
Tel: +39 (0) 422 44 22 53
Fax: +39 (0) 422 44 22 53

POLAND**Elanders Polska Sp. z o.o.**

Płońsk
Ul. Mazowiecka 2,
09-100 Płońsk
Web: www.elanders.com/pol,
www.elanders.pl
E-mail: recepcja.plonsk@elanders.com
Tel: +48 23 662 23 16
Fax: +48 23 662 31 46

Wrocław

Wrocławska str. 33D,
55-095 Długołęka
Web: www.elanders.com/pol,
www.elanders.pl
E-mail: recepcja.plonsk@elanders.com
Tel: +48 71 346 06 78

SWEDEN**Elanders Sverige AB**

Mölnlycke
Designvägen 2, Box 137,
435 23 Mölnlycke
Web: www.elanders.se
E-mail: info.sweden@elanders.com
Tel: +46 31 750 00 00
Fax: +46 31 750 00 10

Vällingby

Sorterargatan 23, Box 518,
162 15 Vällingby
Web: www.elanders.se
E-mail: info.sweden@elanders.com
Tel: +46 31 750 00 00
Fax: +46 31 750 00 10

UNITED KINGDOM**Elanders Ltd**

Merlin Way, New York Business Park,
North Tyneside, NE27 0QG, England
Web: www.elanders.com/uk
E-mail: addingvalue@elanders.com
Tel: +44 1912 80 04 00
Fax: +44 1912 80 04 01

Elanders McNaughtan's Ltd**(Elanders Packaging)**

Unit 4, 21 James Street Rigghead
Industrial Estate Bellshill
ML4 3LU, Scotland
Web: www.elanders.com/uk
E-mail: info.scotland@elanders.com
Tel: +44 1236 733 833

Spreckley Limited

79 Arnold Road Nottingham
NG6 OED, United Kingdom
Web: www.spreckleys.com
E-mail: davidcorthorn@spreckleys.com
Tel: +44 115 978 3786
Fax: +44 115 978 3784

USA**ElandersUSA, LLC**

4525 Acworth Industrial Drive
Acworth, Georgia 30101
Web: www.elandersamericas.com
Tel: +1 770 917 70 00
Fax: +1 770 917 70 20

Midland Information**Resources Company**

5440 Corporate Park Drive
Davenport, IA 52807
Web: www.elandersamericas.com
Tel: +1 563 359 3696
Fax: +1 563 823 7651

E-COMMERCE SOLUTIONS

Acting President: Magnus Nilsson

GERMANY**d|o|j|m Deutsche Online Medien GmbH**

Anton-Schmidt-Straße 5,
71332 Waiblingen
Web: www.deutsche-online-medien.de
E-mail: info@d-o-m.org
Tel: +49 71 51 165 17 0
Fax: +49 71 51 165 17 99

fotokasten GmbH

Anton-Schmidt-Straße 5,
71332 Waiblingen
Web: www.fotokasten.de
Tel: +49 71 51 165 17 0
Fax: +49 71 51 165 17 99

myphotobook GmbH

Oranienstraße 183
10999 Berlin
Web: www.myphotobook.de
Tel: +49 180 5 846 846
Fax: +49 3052 0 047 441

Aktieägare i Elanders AB (publ) hälsas välkomna till bolagets årsstämma fredagen den 27 april 2018 kl. 13.00, Gothia Towers, Mässans gata 24, Göteborg.

Aktieägare som önskar delta i stämman ska vara införd som aktieägare i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken avseende förhållandena lördagen den 21 april 2018 (eftersom avstämningsdagen infaller en lördag måste aktieägare dock i praktiken vara införd i aktieboken redan fredagen den 20 april 2018) och senast måndagen den 23 april 2018 ha anmält sin avsikt att delta i stämman.

Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste inregistrera aktierna i eget namn hos Euroclear Sweden AB för att få delta i stämman. Sådan registrering, som kan vara tillfällig, begärs hos den som förvaltar aktierna och måste vara verkställd senast fredagen den 20 april 2018 (eftersom avstämningsdagen infaller en lördag). Detta innebär att aktieägare i god tid före denna dag måste meddela sin önskan till förvaltaren.

Anmälan till stämman kan ske på bolagets hemsida www.elanders.com. Alternativt via e-post arsstamma@elanders.com, skriftligen till Elanders AB (publ), Årsstämman, Box 137, 435 23 Mölnlycke, eller på telefon 031-750 07 21.

Vid anmälan ska anges namn, person- eller organisationsnummer, adress och telefonnummer, antal aktier samt, i förekommande fall, det antal biträden (högst två) som avses medföras vid stämman.

På stämman behandlas de ärenden som enligt bolagsordningen ska förekomma på årsstämman samt ytterligare ärenden enligt separat kallelse.

ANMÄLAN TILL ÅRSSTÄMMAN 2018

Webb: www.elanders.com

E-post: arsstamma@elanders.com

Skriftligen:
Elanders AB (publ)
Årsstämman
Box 137, 435 23 Mölnlycke

Telefon: 031-750 07 21

Anmälan ska vara Elanders tillhanda senast måndagen den 23 april 2018.

KALENDARIUM

Årsstämma	27 april 2018
Delårsrapport Q1, 2018	27 april 2018
Delårsrapport Q2, 2018	13 juli 2018
Delårsrapport Q3, 2018	19 oktober 2018
Bokslutskommuniké 2018	29 januari 2019

INKJET

Denna årsredovisning är tryckt i digitalrullpress, en HP PageWide Web Press T240 HD, där alla ark kommer ut färdigtryckta på en rulle. Pressen är sedan ihopkopplad med en efterbehandlingsutrustning i form av en Hunkeler PF7, som med automatik omvandlar alla arken på rullen till förlimmade bokblock.

Pressen har den senaste HDNA-tekniken, vilket innebär att den är utrustad med 2 400 nosslar (små munstycken) per tum (NPI), som i sin tur kan generera olika droppstorlekar, vilket ger en bättre tryckkvalitet. Pressen kan trycka i en hastighet av 152 meter per minut på en arkrulle med en bredd om 560 mm.

PRODUKTIONSAKTA

Form: Narva.

Produktion: Elanders AB i samarbete med Narva.

Papper: Omslag: Ensocoat 275 g.
Inlaga: Crown Letsgo Silk 115 g.

BILDER

Gothia Towers: sid. 118.

LGI: sid. 21, 23, 25.

Magazino GmbH: sid. 18.

Mentor Media: sid. 27.

Mikael Göthage: sid. 8, 112–115.

Pratham Sweden: sid. 55–56.

Shutterstock: sid. 24–27.

Unsplash: sid. 2–3, 10, 12, 16,

18–19, 20–23, 31, 36.

DISTRIBUTIONSPOLICY

Elanders årsredovisning distribueras till samtliga aktieägare som inte aktivt av sagt sig en tryckt version. Nya aktieägare hälsas välkomna med sitt eget exemplar av årsredovisningen, men har möjlighet att avregistrera sig för kommande tryckta versioner via Elanders webbplats eller via e-post: arsredovisning@elanders.com.

På Elanders webbplats går det också att ladda ner årsredovisningen både på svenska och engelska. Intresserade kan via webbplatsen ta del av Elanders årsredovisningar tio år tillbaka i tiden och beställa tryckta årsredovisningar fem år tillbaka i tiden.

KLIMATNEUTRAL ÅRSREDOVISNING

De senaste åren har det hänt mycket på miljöområdet och miljömärkta trycksaker har blivit en självklarhet. På Elanders gör vi allt för att gå från ord till handling. Det gör vi för miljön, för våra kunder, för oss och för framtiden. Denna årsredovisning är FSC®-märkt och dessutom en klimatneutral produkt.

